

VENDIM
Nr. 1117, datë 16.12.2020

PËR MIRATIMIN E STRATEGJISË NDËRSEKTORIALE TË MENAXHIMIT TË INTEGRUAR TË KUFIRIT 2021–2027 DHE TË PLANIT TË VEPRIMIT 2021–2023

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, me propozimin e ministrit të Brendshëm, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e Strategjisë Ndërsektoriale të Menaxhimit të Integruar të Kufirit 2021–2027 dhe të planit të veprimit 2021–2023, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.
 2. Ngarkohen Ministria e Brendshme, ministritë dhe institucionet përgjegjëse të përmendura në tekstin e kësaj strategjie për zbatimin e këtij vendimi.
- Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Erion Braçe

**Strategjia Ndërsektoriale e Menaxhimit të Integruar të Kufirit dhe plani i veprimit
2021–2027**

STRATEGJIA
NDËRSEKTORIALE E MENAXHIMIT TË INTEGRUAR TË KUFIRIT
(2021–2027)

Përgatitur nga:

Ministria e Brendshme - Policia e Shtetit/Departamenti për Kufirin dhe Migracionin;
Ministria e Financave dhe Ekonomisë - Drejtoria e Përgjithshme e Doganave;
Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural - Autoriteti Kombëtar i Ushqimit;
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale - Operatori i Shërbimeve të Kujdesit Shëndetësor;
Ministria e Mbrojtjes - Forca Detare/Roja Bregdetare - Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile;
Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme - Drejtoria e Çështjeve Konsullore;
Ministria e Drejtësisë;
Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë - Drejtoria e Përgjithshme Detare;
Ministria e Turizmit dhe Mjedisit;
Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë;
Ministria e Kulturës - Instituti Kombëtar i Regjistrimit të Trashëgimisë Kulturore;
Qendra Ndërinstitucionale Operacionale Detare (QNOD);
Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale

PËRMBAJTJA

LISTA E SHKURTIMEVE

PJESA I: KONTEKSTI STRATEGJIK

1. Hyrja dhe qëllimi i dokumentit
2. Kuadri ligjor, institucional, arritjet dhe lidhja me dokumentet dhe prioritetet strategjike
 - 2.1 Analiza dhe arritjet
 - 2.3 Sfidat
3. Pozicioni gjeopolitik dhe karakteristikat e kufirit
4. Vizioni i strategjisë

4.1 Vizioni

4.2 Misioni dhe vlerat

4.3 Treguesit e impaktit dhe treguesit e rezultatit

PJESA II: QËLLIMI I POLITIKAVE DHE OBJEKTIVAT SPECIFIKE TË STRATEGJISË

1. Qëllimi i politikës 1 – Mbrojtja e sigurisë së brendshme dhe menaxhimi i flukseve migratore, me qëllim parandalimin e migracionit të parregullt, si dhe parandalimin dhe goditjen e krimit ndërkufitar

1.1 Objektivi specifik 1, i qëllimit të politikës 1: Rritja e nivelit të përputhshmërisë me standardet evropiane dhe të *Schengen*-it, në aspektin legjislativ, administrativ dhe institucional në fushën e menaxhimit të integruar të kufijve, veçanërisht në fushën e kontrollit dhe mbikëqyrjes së kufirit dhe forcimi i bashkëpunimit ndëragjenci dhe bashkëpunimit ndërkombëtar

1.2 Objektivi specifik 2, i qëllimit të politikës 1: Përmirësimi i sistemit për mbikëqyrjen e hapësirës detare, kontrollit kufitar dhe kërkim–shpëtimit në det

1.3 Objektivi specifik 3, i qëllimit të politikës 1: Reduktimi i vulnerabilitetit (ndjeshmërisë) në kufi duke reaguar në mënyrë më efektive me vendosjen e burimeve të disponueshme, bazuar në analizën e rrezikut të kryer dhe kërcënimit që mund të ndikojë në sigurinë kufitare, në përputhje me modelin e CIRAM-it të BE-së

1.4 Objektivi specifik 4, i qëllimit të politikës 1: Bashkëpunim i zgjeruar ndërinstitucional në menaxhimin e integruar të kufijve për të përmirësuar trafikun ndërkufitar, përmirësimin e sigurisë kufitare, luftën ndaj krimit ndërkufitar, mbrojtjen e jetës, shëndetit dhe pronën e njerëzve, shëndetin e kafshëve, bimësinë dhe ekosistemet përgjatë kufirit shtetëror

1.5 Objektivi specifik 5, i qëllimit të politikës 1: Forcimi i bashkëpunimit ndërkombëtar, veçanërisht me vendet fqinje, institucionet e BE-së dhe Agjencinë Evropiane të Rojës Kufitare dhe Bregdetare (FRONTEX) për çështjet e kufijve, parandalimin e migracionit të paligjshëm, krimin ndërkufitar dhe ripranimin e personave me qëndrim të parregullt

1.6 Objektivi specifik 6, i qëllimit të politikës 1: Përmirësimi i sistemit të ripranimit (kthimit dhe pranimit) të shtetasve të huaj dhe vendas në përputhje me marrëveshjet e lidhura dhe në bashkëpunim me misionet diplomatike dhe konsullore

2. Qëllimi i politikës 2: Lehtësimi i qarkullimit legal të shtetasve dhe mallrave

2.1 Objektivi specifik 1, i qëllimit të politikës 2: Përmirësimi i infrastrukturës në pikat e kalimit kufitar me qëllim krijimin e kushteve që sigurojnë kalim të lehtësuar dhe të sigurt të shtetasve dhe mallrave

2.2 Objektivi specifik 2, i qëllimit të politikës 2: Negocimi dhe nënshkrimi i marrëveshjeve për ngritjen e pikave të përbashkëta të kalimit kufitar dhe doganor

2.3 Objektivi specifik 3, i qëllimit të politikës 2: Alokimi i burimeve të nevojshme njerëzore, në pikat e kalimit të kufitar, në përputhje me fluksin e qarkullimit ndërkufitar

2.4 Objektivi specifik 4, i qëllimit të politikës 2: Forcimi i kapaciteteve logjistike për zbulimin e dokumenteve të falsifikuara të udhëtimit

2.5 Objektivi specifik 5, i qëllimit të politikës 2: Forcimi i kapaciteteve profesionale të rojeve kufitare që shërbejnë në pikat e kalimit kufitar

3. Qëllimi i politikës 3: Respektimi i plotë i të drejtave themelore, përfshirë trajtimin e çdo individi me respekt të plotë për dinjitetin dhe mundësimin e qasjes në mbrojtjen ndërkombëtare të atyre që kanë nevojë

3.1 Objektivi specifik 1, i qëllimit të politikës 3: Përmirësimi i nivelit të respektimit, mbrojtjes dhe promovimit të të drejtave themelore, sjelljes profesionale të oficerëve të kontrollit kufitar, si dhe të aftësive të tyre profesionale për përdorim më efikas të pajisjeve teknike, trajnimit dhe zhvillimit profesional

3.2 Objektivi specifik 2, i qëllimit të politikës 3: Kontrolli i cilësisë në zbatimin e ligjit, për menaxhimin e kufijve dhe sjellja e policëve dhe doganierëve të përfshirë në kontrollin kufitar dhe doganor, të kryhet në përputhje aktet ligjore dhe nënligjore dhe me standardet e BE-së

3.3 Objektivi specifik 3, i qëllimit të politikës 3: Sigurimi i qasjes në mbrojtjen ndërkombëtare të atyre që kanë nevojë

PJESA III: PROJEKTET KRYESORE PËR ZBATIMIN E STRATEGJISË

PJESA IV: ZBATIMI, PËRGJEGJËSIA E INSTITUCIONEVE, RAPORTIMI DHE MONITORIMI

1. Përgjegjësia e institucioneve

2. Llogaridhënia, raportimi dhe monitorimi

PJESA V: KOSTIMI DHE BURIMET FINANCIARE

ANEKS 1: PLANI I VEPRIMIT 2021–2023

ANEKS 1: PASAPORTA E INDIKATORËVE

Lista e shkurtimeve

AKU	– Autoriteti Kombëtar i Ushqimit
ASCAP	– Agjencia e Sigurimit të Cilësisë të Arsimit Parauniversitar
BE	– Bashkimi Evropian
CIRAM	– Modeli i Përbashkët i Analizës së Integruar të Riskut
CRO	– Fluturime të Grupara të Kthimit
DKM	– Departamenti për Kufirin dhe Migracionin
DPAP	– Drejtoria e Përgjithshme e Arsimit Parauniversitar
DPD	– Drejtoria e Përgjithshme e Doganave
DPPSH	– Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit
DVKM	– Drejtori Vendore për Kufirin dhe Migracionin
DVP	– Drejtori Vendore e Policisë
EUROSUR	– Sistemi Evropian i Mbikëqyrjes së Kufijve
EXBS	– Kontrolli i Eksporteve lidhur me Sigurinë Kufitare
FER	– Regjistri Elektronik për të Huajt
FRONTEX	– Agjencia Evropiane për Kufirin dhe Rojën Bregdetare
IKRKT	– Instituti Kombëtar i Regjistrimit të Trashëgimisë Kulturore
IOM	– Organizata Ndërkombëtare e Migracionit
IT	– Teknologjia e Informacionit
KE	– Këshilli i Evropës
MASR	– Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë
MB	– Ministria e Brendshme
MBZHR	– Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural
MD	– Ministria e Drejtësisë
MEF	– Ministria e Ekonomisë dhe Financave
MEPJ	– Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme
MIE	– Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë
MIK	– Menaxhim i Integruar i Kufirit
MK	– Ministria e Kulturës
MM	– Ministria e Mbrojtjes
MSA	– Marrëveshja e Stabilizim-Asocimit
MSH	– Ministria e Shëndetësisë
MSHMS	– Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
MTM	– Ministria e Turizmit dhe Mjedisit
Ombudsman	– Avokati i Popullit
PAMECA	– Misioni i Asistencës së Komunitetit Evropian për Shqipërinë
PE	– Parlamenti Evropian
PIK	– Pikë e Kalimit Kufitar
PISCES	– Sistemi për Krahësimin dhe Vlerësimin e Sigurt të Identifikimit Personal
PKIE	– Plan Kombëtar për Integrimin Evropian

PKK	– Pikë e Kalimit Kufitar
PKM	– Policia Kufitare dhe e Migracionit
PNR	– Regjistri i Emrit të Pasagjerit
PPKK	– Pikë e Përbashkët e Kalimit Kufitar
PSH	– Policia e Shtetit
PSP	– Procedura Standarde të Punës
QKK	– Qendra Kombëtare e Koordinimit
QMH	– Qendra e Mbyllur për të Huajt
QNOD	– Qendra Ndërinstitucionale Operacionale Detare
QRK	– Qendrat Rajonale të Koordinimit
QSHI	– Qendrat e Përbashkëta të Shkëmbimit të Informacionit
RB	– Roja Bregdetare
RCC	– Këshilli i Bashkëpunimit Rajonal
RSH	– Republika e Shqipërisë
SELEC	– Qendra për Zbatimin e Ligjit në Evropën Juglindore
SE-V	– Sistemi Evropian i Vizave
SHDSH	– Shërbimi Doganor Shqiptar
SHKSH	– Shërbimi Konsullor Shqiptar
SHSA	– Shërbimi Veterinar Antiepidemik
SIS	– Sistemi Evropian i Sigurisë
SIVHD	– Sistemi i Vëzhgimit të Hapësirës Detare
SPK	– Stacioni i Policisë Kufitare
TIMS	– Sistemi i Menaxhimit Total të Informacionit
UNHCR	– Komisariati i Lartë i OKB-së për Refugjatët
VIS	– Sistemi i Informacionit për Vizat
VKM	– Vendim i Këshillit të Ministrave

PJESA I: KONTEKSTI STRATEGJIK

1. Hyrja dhe qëllimi i dokumentit

Anëtarësimi në Bashkimin Evropian (BE) është orientimi strategjik dhe prioritet i deklaruar për Republikën e Shqipërisë, i cili nënkupton përqafimin e vlerave dhe standardeve evropiane të miratuara në të gjitha fushat politike, publike, sociale e më gjerë. Qarkullimi i lirë i personave dhe mallrave ndërmjet vendeve anëtare të BE-së kërkon përafrimin dhe aplikimin e masave të caktuara, ndër të tjera, arritjen e standardeve të larta të kontrollit të kufijve të jashtëm. Duke marrë në konsideratë faktin se, Republika e Shqipërisë ndodhet në kufijtë e jashtëm të BE-së, si dhe anëtarësimin e pritshëm në BE të vendeve të tjera fqinje, për vendin tonë ka një rëndësi të madhe prezantimi dhe zbatimi në vazhdimësi i konceptit të menaxhimit të integruar të kufijve, i cili duhet të jetë në përputhje me zgjidhjet aktuale në rajon dhe BE.

Miratimi i Strategjisë së Menaxhimit të Integruar të Kufirit, këtu e më tej të quajtur Strategjia, përbën jo vetëm një parakusht për integrimin e plotë në BE, por zbatimi i këtij koncepti bashkëkohor është, njëkohësisht, një tregues i qartë se Republika e Shqipërisë është e gatshme të kontribuojë për sigurinë në rajon, si një partner i besueshëm i Bashkimit Evropian në kontrollin e kufijve të saj.

Republika e Shqipërisë, nëpërmjet miratimit të këtij dokumenti strategjik, si dhe të gjitha investimeve në këtë drejtim, ka si qëllim arritjen e standardeve të BE-së në fushën e Menaxhimit të Integruar të Kufirit. Arritja e këtyre standardeve ofron siguri për qytetarët shqiptarë dhe të huaj për lëvizjen e lirë dhe të sigurt, si dhe për zhvillimin e aktiviteteve ekonomike dhe ndërkufitare pa barriera.

Ky dokument strategjik bazohet në Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim dhe në reformat aktuale në vendin tonë, në Strategjinë Evropiane Teknike dhe Operacionale të Menaxhimit të Integruar të Kufirit¹, në udhëzimet e Komisionit Evropian për Menaxhimin e

¹*Technical and Operational Strategy for European Integrated Border Management*, miratuar me vendimin nr. 2/2019 të Bordit të

Integruar të Kufirit², katalogun *Schengen*, legjislacionin komunitar në fushën e kufijve të jashtëm, konventat ndërkombëtare të nënshkruara në fushën e mbrojtjes së të drejtave të njeriut, të drejtat e azilkërkuesve dhe ato të refugjatëve, si dhe në praktikat më të mira nga vendet anëtare të Bashkimit Evropian dhe të rajonit.

Menaxhimi i Integruar i Kufirit dhe siguria kufitare përbën një angazhim të veçantë në raport me legjislacionin në fuqi, situatën politike dhe sigurinë kombëtare të vendit, si dhe me marrëdhëniet ndërkombëtare, veçanërisht në procesin e anëtarësimit në Bashkimin Evropian, si dhe në organizma të tjera ndërkombëtare.

Menaxhimi i Integruar i Kufirit (MIK) synon të garantojë një qarkullim ndërkufitar në mënyrë efikase dhe adresimin e sfidave migratore, kërcënimeve të mundshme ndaj sigurisë kufitare, duke kontribuar në:

- parandalimin dhe goditjen e krimeve të rënda me dimension ndërkufitar siç janë: trafiqet e paligjshme, kontrabandimi i migrantëve, trafikimi i qenieve njerëzore, terrorizmi, kontrabanda;
- parandalimin e krimeve mjedisore;
- parandalimin, zbulimin dhe reagimin ndaj kërcënimeve ndërkufitare në fushën shëndetësore;
- garantimin e një niveli të lartë të sigurisë së brendshme duke kontribuar në këtë mënyrë në stabilitetin e vendeve fqinje dhe të vendeve të tjera;

- respektimin e plotë të të drejtave themelore të qytetarëve.

Strategjia ka për qëllim të përcaktojë politikat e duhura për të përmirësuar më tej:

- standardet e sigurisë kufitare, nëpërmjet përmirësimit të mëtejshëm të kuadrit ligjor dhe rregullator me synim përafrimin me *acquis communautaire*;

- kapacitetet e analizës së riskut;
- kapacitetet e reja dhe përmirësimin e mëtejshëm të kapaciteteve teknologjike të kontrollit dhe mbikëqyrjes së kufirit;

- forcimin e mëtejshëm të burimeve njerëzore dhe kapaciteteve operacionale e profesionale të autoriteteve kompetente dhe agjencive që operojnë në kufi, me qëllim parandalimin dhe goditjen e krimit ndërkufitar;

- forcimin e mëtejshëm të bashkëpunimit ndërkufitar (me vendet fqinje, vendet e rajonit, vendet anëtare të Bashkimit Evropian dhe agjencitë e tij, si dhe me organizatat ndërkombëtare);

- konsolidimin dhe riorganizimin e strukturave të integruara në kufi;

- forcimin e kapaciteteve dhe koordinimin e bashkëveprimit ndërinstitucional për kërkimin dhe shpëtimin e shtetasve në situatë të rrezikshme në det;

- vendosjen e një mekanizmi të kontrollit të cilësisë dhe të respektimit rigoroz të të drejtave themelore të njeriut.

Menaxhimi i Integruar i Kufirit është bashkërendimi dhe bashkëpunimi kombëtar dhe ndërkombëtar ndërmjet të gjitha autoriteteve dhe agjencive, të përfshira në sigurinë kufitare dhe lehtësimin e tregtisë, me qëllim përsosjen e sistemeve të efektshme dhe me rendiment të Menaxhimit të Integruar të Kufirit, me synimin e arritjes së qëllimit të përbashkët të kufijve të hapur, por të kontrolluar dhe të sigurt.

Implementimi i filozofisë së Menaxhimit të Integruar të Kufirit është jetik për ruajtjen e sigurisë së brendshme, për parandalimin e imigracionit të parregullt, parandalimin dhe goditjen e krimit ndërkufitar dhe për sigurimin e qarkullimit legjitim, të lehtësuar të udhëtarëve dhe mallrave, si dhe parandalimin e kërcënimeve ndërkufitare të shëndetit publik. Në këtë mënyrë, koncepti i Menaxhimit të Integruar të Kufirit siguron efikasitet me kosto-efektive në menaxhimin e kufijve dhe kontrollin e qarkullimit të shtetasve dhe mallrave.

Komponentët kryesorë të Menaxhimit të Integruar të Kufirit janë:

- Kontrolli dhe mbikëqyrja e kufirit;
- Kërkim-shpëtimi në situata që mund të ndodhin gjatë operacioneve të mbikëqyrjes së kufirit;
- Parandalimi dhe goditja e krimit ndërkufitar;

Menaxhimi të Agjencinë Evropiane të Rojës Kufitare dhe Bregdetare (FRONTEX).

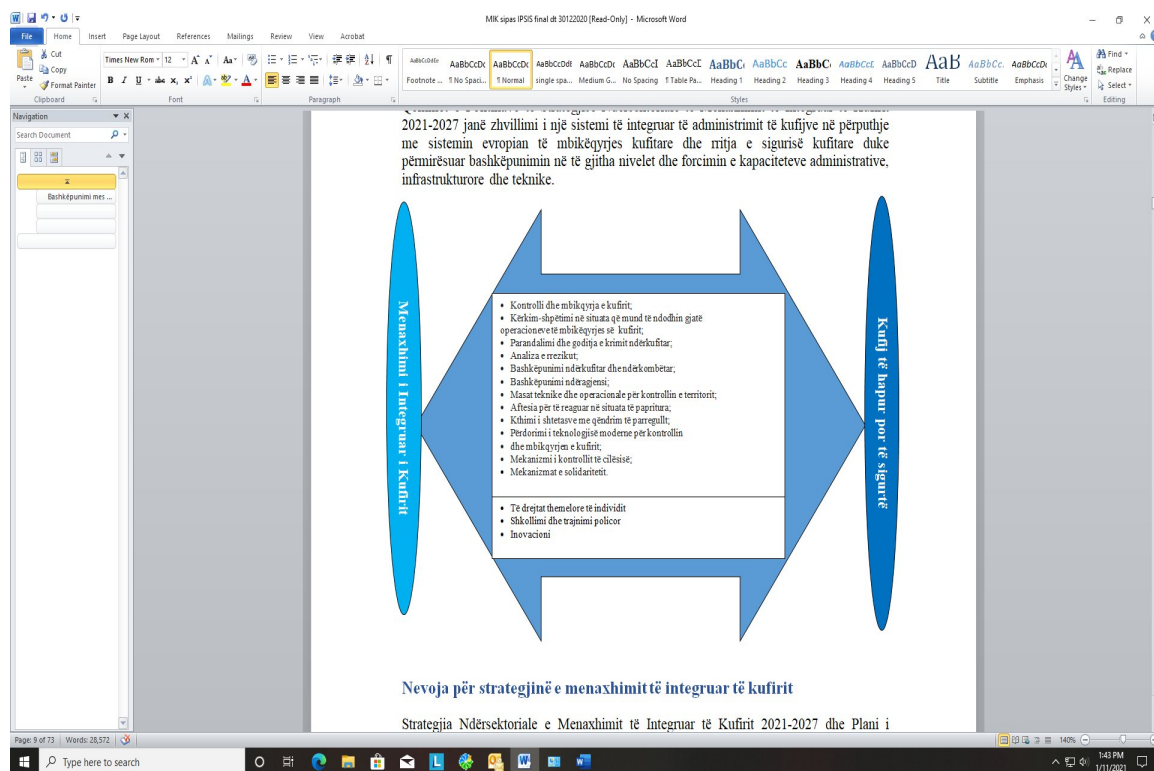
²*Guidelines for Integrated Border Management in European Commission External Cooperation, November 2010.*

- Analiza e riskut;
- Bashkëpunimi ndërkufitar dhe ndërkombëtar;
- Bashkëpunimi ndëragjenci;
- Masat teknike dhe operacionale për kontrollin e territorit;
- Aftësia për të reaguar në situata të papritura;
- Kthimi i shtetasve me qëndrim të parregullt;
- Përdorimi i teknologjisë moderne për kontrollin dhe mbikëqyrjen e kufirit;
- Mekanizmi i kontrollit të cilësisë;
- Mekanizmat e solidaritetit.

Komponentët horizontal të Menaxhimit të Integruar të Kufirit janë:

- Të drejtat themelore të individit;
- Edukimi dhe trajnimi;
- Inovacioni.

Qëllimet e politikave të Strategjisë Ndërsektoriale të Menaxhimit të Integruar të Kufirit 2021–2027 janë zhvillimi i një sistemi të integruar të administrimit të kufijve në përputhje me sistemin evropian të mbikëqyrjes kufitare dhe rritja e sigurisë kufitare duke përmirësuar bashkëpunimin në të gjitha nivelet dhe forcimin e kapaciteteve administrative, infrastrukturore

dhe teknike.

Nevoja për Strategjinë e Menaxhimit të Integruar të Kufirit

Strategjia Ndërsektoriale e Menaxhimit të Integruar të Kufirit 2021–2027 dhe plani i veprimit 2021–2027 në zbatim të saj, vjen si një nevojë për rinovimin e Strategjisë së Menaxhimit të Integruar të Kufirit dhe planit të veprimit 2014 – 2020, e cila është gjithashtu pjesë e masave të Planit Kombëtar të Integrimit Evropian.

Duke pasur parasysh që rregullorja e re e BE-së, e cila hyri në fuqi në 4 dhjetor 2019, modifikoi pjesërisht konceptin e MIK të BE-së, ishte e nevojshme të përafrohej më tej Strategjia. Strategjia e Menaxhimit të Integruar të Kufijve dhe plani i veprimit janë në përputhje me

konceptin më të fundit të BE-së për MIK dhe me Strategjinë Evropiane Teknike dhe Operacionale të Menaxhimit të Integruar të Kufirit.

Dokumenti strategjik është gjithashtu në përputhje me angazhimet në kuadër të procesit të integritetit dhe hapjes së negociatave për anëtarësim në BE, kryesisht në pjesën që lidhet me:

- Rekomandime nga raporti i Komisionit Evropian për Republikën e Shqipërisë, për kapitullin 24, për Kufirin e Jashtëm dhe në zonën *Schengen*-in;

- Rregulloren (BE) 2019/1896, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, e 13 nëntorit 2019, për Agjencinë Evropiane të Rojës Kufitare dhe Bregdetare;

- Kodin i kufijve të zonës *Schengen* dhe katalogun e azhurnuar të *Schengen*-it të BE-së;

- Rekomandimet dhe praktikat më të mira për mbikëqyrjen e kufijve të jashtëm, kthimin dhe ripranimin (Këshilli i Bashkimit Evropian nr. 7864/09);

- Strategjinë Evropiane Teknike dhe Operacionale të Menaxhimit të Integruar të Kufirit;

- Sistemi Evropian i Mbikëqyrjes së Kufijve (EUROSUR).

Vëmendje e veçantë iu kushtua përafrimit të Strategjisë me rregulloren (BE) 2019/1896, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të 13 nëntorit 2019, “Për krijimin e një Kufiri Evropian dhe Rojës Bregdetare” dhe “Strategjinë Evropiane Teknike dhe Operacionale të Menaxhimit të Integruar të Kufirit”, në mënyrë që të sigurohet një menaxhim i integruar evropian i kufijve të jashtëm, si dhe menaxhimin e kufijve të saj, në përputhje me të drejtat themelore dhe përparimin e politikës së kthimit të unionit.

Republika e Shqipërisë, si një vend kandidat për anëtarësim në BE, është përpjekur të harmonizojë konceptin e saj të MIK me kërkesat e BE-së në fazën e pranimit, megjithëse, në këtë fazë të integritetit, nuk është e mundur të implementohen plotësisht të gjithë përbërësit strategjikë të MIK-ut Evropian. Megjithatë, Shqipëria mbetet e gatshme për të zbatuar plotësisht këtë koncept me hyrjen e Republikës së Shqipërisë në BE.

Strategjia është e përgatitur në përputhje me standardet e BE-së, duke marrë parasysh edhe elemente shtesë kombëtar të rëndësishëm për MIK-un, në mënyrë që Strategjia të jetë funksionale dhe ndërvepruese me atë evropiane.

Zbatimi i masave të përcaktuara, në periudhën 2021 – 2027, është i rëndësishëm për forcimin e mëtejshëm të sigurisë kufitare, lehtësimin e qarkullimit ndërkufitar të shtetasve dhe mallrave, arritjen e kriterëve të Sistemit Evropian të Sigurisë, për forcimin e aftësisë për të marrë përsipër detyrimet që rrjedhin nga anëtarësimi në BE, si dhe për të përmbushur kërkesat e *Schengen*-it.

Burimet e nevojshme financiare për zbatimin e masave të Strategjisë së MIK-ut do të planifikohen brenda planeve të veprimit dhe do të vendosen në baza vjetore, brenda buxhetit aktual dhe kapitalit të Republikës së Shqipërisë, për nevojat e ministrive dhe autoriteteve të tjera administrative kompetente, për zbatimin e planit të veprimit, siç sugjerohet në përfundimet në lidhje me shqyrtimin dhe miratimin e Strategjisë dhe planit të veprimit 2021–2027. Dinamika e sigurimit të fondeve gjithashtu do të varet nga gatishmëria e bashkësisë ndërkombëtare për të aprovuar mbështetjen e donatorëve në kuadrin e fondeve ndërkombëtare të ndihmës së paraaderimit për zbatimin e masave konkrete, si dhe dinamikën e proceseve integruese të Republikës së Shqipërisë. Shumica e veprimtarive të organeve me kompetencë në zbatimin e Strategjisë dhe planit të veprimit, kornizë në këtë fushë, do të realizohen brenda aktiviteteve të rregullta të këtyre autoriteteve.

Metodologjia

Siç është shpjeguar në nënkapitullin 2, kuadri ligjor dhe institucional në fuqi dhe lidhja me dokumentet dhe prioritetet strategjike të këtij dokumenti, përputhet plotësisht me dokumentet strategjike në nivel ndërkombëtar e kombëtar të miratuar nga Kuvendi dhe Këshilli i Ministrave duke bërë që vizioni, objektivat strategjike dhe specifike të parashikuara të përputhen plotësisht me këto dokumente strategjike.

Nisma për hartimin e kësaj Strategjie është ndërmarrë nga Ministria e Brendshme si institucion përgjegjës për fushën e menaxhimit të integruar të kufijve, bazuar kjo dhe në fushën e saj të

përgjegjësisë të rregulluar me vendimin nr. 502, datë 13.9.2017, të Këshillit të Ministrave “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Brendshme”.

Ministria e Brendshme, dhe institucione të tjera si: Ministria e Financave dhe Ekonomisë – Drejtoria e Përgjithshme e Doganave; Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural – Autoriteti Kombëtar i Ushqimit; Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale – Operatori i Shërbimeve të Kujdesit Shëndetësor; Ministria e Mbrojtjes – Forca Detare/Roja Bregdetare – Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile; Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme – Drejtoria e Çështjeve Konsullore; Ministria e Drejtësisë; Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë – Drejtoria e Përgjithshme Detare; Ministria e Turizmit dhe Mjedisit; Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë; Ministria e Kulturës; Qendra Ndërinstitucionale Operacionale Detare (QNOD); Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale kanë dhënë kontribut të veçantë gjatë procesit të hartimit të kësaj Strategjie.

Në hartimin e këtij dokumenti, krahas infrastrukturës ligjore, programeve të ndryshme shtetërore, në analizën për vlerësimin e gjendjes dhe planifikimin e prioriteteve, objektivave dhe alternativave të zhvillimit për të ardhmen, janë marrë në konsideratë të gjitha marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, aktet ndërkombëtare ku Republika e Shqipërisë është palë, si dhe rekomandimet e Komisionit Evropian.

Dokumenti është shpërndarë për konsultim publik në faqen e Kryeministrit për Konsultim publik, në fillim të dhjetorit 2020, në adresën:

<https://konsultimipublik.gov.al/Konsultime/Detaje/311>.

2. Kuadri ligjor, institucional, arritjet dhe lidhja me dokumentet dhe prioritetet strategjike

Zbatimi efektiv i Strategjisë së Menaxhimit të Integruar të Kufijve 2014 – 2020, ishte i rëndësishëm për përafrimin me Sistemin Evropian të Sigurisë, jetësimin e angazhimeve të Shqipërisë që rrjedhin nga procesi i anëtarësimi në BE, si dhe nevojave për forcimin e sigurisë kombëtare, rajonale dhe më gjerë. Kjo Strategji u vlerësua në përputhje të plotë me standardet evropiane.³

Qëllimi i përgjithshëm strategjik i Qeverisë Shqiptare për Menaxhimin e Integruar të Kufijve, ishte përsosja e Sistemit të Sigurisë Kufitare, duke arritur përafrimin e plotë me atë të vendeve anëtare të BE-së, ndërsa qëllimi specifik i Strategjisë së MIK ishte konsolidimi i arritjeve në fushën e Menaxhimit të Integruar të Kufirit për përmirësimin e sigurisë së kufirit, lehtësimin e lëvizjes së shtetasve dhe shkëmbimeve tregtare, në mënyrë që të garantohen kufijtë e hapur dhe të sigurt, në funksion të përmirësimit të cilësisë së jetës së qytetarëve.

Objektivat e Strategjisë dhe planit të veprimit (2014–2020) janë realizuar dhe përparim i mirë mund të vërehet në lidhje me arritjen e të gjitha objektivave individuale të përcaktuara në Strategji.

Ky proces u pasua nga një seri aktivitete të ndërmarra në bashkëpunim me Bashkimin Evropian, me prioritetet e mëposhtme:

- harmonizimi i legjislacionit me *acquis* të BE-së;
- përfundimi i marrëveshjeve bilaterale për kufirin shtetëror, vendkalimet kufitare dhe trafikun kufitar;
- nënshkrimi i marrëveshjeve bilaterale të bashkëpunimit policor dhe protokolleve për patrullime të përbashkëta;
- harmonizimi i konceptit organizativ dhe të personelit;
- modernizimi dhe përmirësimi i sistemeve të arsimit dhe të aftësisë, si dhe ngritja e nivelit të profesionalizmit të oficerëve të kufirit;
- përmirësimi i sistemit të informacionit dhe infrastrukturës kufitare;

³Commission staff working document Albania 2015 report, accompanying the document communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions; <http://integrimi-ne-be.punetjashtme.gov.al/anetaresimi-ne-be/dokumente/dokumente-te-be/>.

- prokurimi i pajisjeve teknike të nevojshme për kryerjen e kontrolleve kufitare dhe mbikëqyrjen kufitare;
- krijimi dhe përditësimi i analizës së rrezikut dhe shkëmbimi i informacionit në përputhje me një model të përbashkët të analizës së rrezikut;
- forcimi i aftësive për të luftuar korrupsionin dhe forcimi i kornizës ligjore dhe mekanizmave për bashkëpunim dypalësh dhe shumëpalësh.

Ky dokument strategjik është i ndërlidhur, kontribuon dhe i bazuar në parimet që rrjedhin nga dokumente strategjike kombëtare dhe ndërkombëtare, si më poshtë:

- Programi qeverisës për periudhën 2017–2021;
- Prioritetet e Qeverisë që lidhet me Rendin dhe Sigurinë Publike;
- Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI) 2015–2020; kapitulli “Qeverisja e Mirë, Demokracia dhe Shteti i së Drejtës”, e lidhur me objektivat e mëposhtme:
 1. Forcimin e forcës zbuluese në luftën kundër krimit ndërkufitar nëpërmjet:
 - rritjes së shkallës së zbulimit të trafikimit të paligjshëm;
 - rritjes së shkallës së zbulimit dhe eliminimit të tregtisë së lëndëve narkotike.
 2. Rritjen e profesionalizmit dhe aftësive teknike për zbulimin dhe luftën kundër përdorimit të dokumenteve të falsifikuara për kalimin e kufirit.
 3. Përmirësimin e standardeve të kontrollit dhe mbikëqyrjes përmes standardizimit të Pikave të Kalimit të Kufirit (PKK) sipas standardeve të BE-së dhe Kodit *Schengen*.
 4. Parandalimin dhe pakësimin e rasteve të migrimit të paligjshëm dhe të qytetarëve të huaj që kapen në territorin e Shqipërisë me dokumente të parregullta, përmes:
 - kryerjes së analizave të sakta të riskut;
 - dislokimit të forcave në zonat më problematike; dhe
 - furnizimit me pajisje moderne për parandalimin e migracionit të paligjshëm.
 5. Parandalimin dhe uljen e migracionit të paligjshëm nëpërmjet:
 - rritjes së shkallës së zbulimit dhe eliminimit të migracionit të paligjshëm;
 - uljes së rasteve të migracionit të paligjshëm dhe të qytetarëve të huaj të kapur në territorin e Shqipërisë me dokumente të parregullta;
 - monitorimit të flukseve të migracionit përmes analizave mujore dhe vjetore të riskut në përputhje me standardet e FRONTEX-it.
 - monitorimit të fluksit të migracionit nëpërmjet analizave mujore dhe vjetore të riskut në përputhje me modelin e CIRAM-it; dhe
 - forcimit të bashkëpunimit me vendet fqinje në parandalimin dhe luftimin e migracionit të parregullt të qytetarëve shqiptarë dhe të shtetasve të vendeve të treta, në kuadër të marrëveshjeve ekzistuese dypalëshe, Konventës së Bashkëpunimit Policor për Evropën Juglindore dhe iniciativat rajonale.
 6. Forcimin e përgjithshëm të kapaciteteve të Qendrës Ndërinstitucionale Operacionale Detare.

- **Lidhja me PKIE-n dhe legjislacionin e BE-së (kapitulli 24 – Drejtësia, Liria dhe Siguria, nënkapitulli: Kufijtë e jashtëm).** Kjo Strategji nuk përafron në vetvete një akt të legjislacionit të Bashkimit Evropian, por do të shërbejë si instrument për adresimin e rekomandimeve të Bashkimit Evropian për përafrimin me *acquis communautaire* të BE-së, për fushën e rendit dhe sigurisë publike.

Politikat dhe objektivat specifike të Strategjisë Ndërsektoriale të Menaxhimit të Integruar të Kufirit 2021–2027 dhe plani i veprimit 2021–2023, janë gjithashtu, në përputhje me “Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (OZHQ/SDG) dhe Agjendës 2030”, respektivisht:

OZHQ 10: Zvogëlimi i pabarazisë brenda dhe ndërmjet vendeve.

Qëllimi 10.7: Lehtësimi i migrimit të organizuar, të sigurt, të rregullt dhe të përgjegjshëm dhe lëvizshmërinë e njerëzve, duke përfshirë zbatimin e politikave të planifikuara dhe mirë të menaxhuara të migracionit.

2.1 Analiza dhe arritjet

Në fushën e Menaxhimit të Integruar të Kufirit, Shqipëria, gjatë viteve 2014 – 2020, ka realizuar progres të vazhdueshëm në të gjithë komponentët përbërës të MIK, si: në fushën e përmirësimit të kuadrit ligjor, të organizimit dhe të menaxhimit të agjencive kufitare, të rritjes së kapaciteteve administrative dhe profesionale të strukturave, të zbatimit të procedurave standarde të punës, të zbatimit të programeve të trajnimit dhe kurrikulave, të përmirësimit të infrastrukturës dhe teknologjisë së informacionit, në funksion të rritjes së cilësisë së shërbimit ndaj qytetarëve, lehtësimit të shkëmbimeve tregtare, dhe në drejtim të forcimit të goditjes së aktivitetit të paligjshëm nëpërmjet kufirit shtetëror dhe rritjes së sigurisë kufitare.

Komisioni Evropian ka vlerësuar në vazhdimësi përparimin e bërë në lidhje me Menaxhimin e Integruar të Kufirit, por sfidat për MIK në Shqipëri kërkojnë përmirësime të mëtejshme brenda agjencive të kufirit, si dhe në bashkëpunimin ndëragjenci e ndërkombëtar. Me konkretisht do të përmendim sa më poshtë:

- Përmirësime të mëtejshme të kuadrit ligjor rregullator, të strukturave të agjencive kufitare, të procedurave të punës, të burimeve njerëzore dhe trajnimeve, të shkëmbimit të informacionit dhe të infrastrukturës dhe pajisjeve me qëllim përafrimin me standardet e Bashkimit Evropian dhe praktikat më të mira ndërkombëtare;

- Forcimi i bashkëpunimit ndëragjenci në funksion të rritjes së cilësisë dhe shpejtësisë së shkëmbimit të informacionit, procedurave për kontroll të përbashkët, analizës së përbashkët të riskut për komponentë të caktuar në kontrollin kufitar, në përdorimin e përbashkët të infrastrukturës kufitare dhe pajisjeve, si dhe në zhvillimin e mëtejshëm të programeve të përbashkëta të trajnimit për personelin e agjencive kufitare.

Përmirësimin e mëtejshëm të bashkëpunimit ndërkombëtar, për të zbatuar një zinxhir masash në luftën e autoriteteve kufitare ndaj aktiviteteve të kundërligjshme nëpërmjet kufirit përfshirë dhe terrorizmin.

Kuadri ligjor rregullator

Në zbatim të objektivave strategjike dhe të masave të parashikuara në planin e veprimit të Strategjisë së Menaxhimit të Integruar të Kufirit 2014 – 2020, janë përmbushur të gjitha nënobjektivat e parashikuara, duke realizuar në total gjithë paketën ligjore për kontrollin kufitar, duke u përafruar me legjislacionin komunitar të menaxhimit të kufirit. Për pasojë u përgatitën dhe u miratuan aktet ligjore si më poshtë:

- Ligji nr.71/2016, “Për kontrollin kufitar”⁴;
- Ligji nr.102/2014, “Kodi Doganor i Republikës së Shqipërisë”;
- Ligj nr. 22/2020, “Për disa shtesa në ligjin nr. 71/2016, ‘Për kontrollin kufitar’”⁵;
- Ligji nr. 74/2016, “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 108/2013, ‘Për të huajt’”⁶;
- Ligji nr. 121/2014, “Për azilin në Republikën e Shqipërisë”; udhëzimi nr. 293/2015, i ministrit të Brendshëm, “Për procedurat e trajtimit të të huajve me qëndrim të parregullt në Shqipëri”;

⁴ Përafruar pjesërisht me rregulloren (BE) 2016/399, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, datë 9 mars 2016, “Mbi Kodin e Bashkimit Evropian që përcakton rregullat e regjimit të lëvizjes së personave përmes kufijve (Kodi i Kufijve Schengen)”.

⁵ Ky ligj është përafruar pjesërisht me direktivën 2004/82/KE, të Këshillit të Evropian, të datës 29 prill 2004, mbi detyrimin e transmetimit të të dhënave të pasagjerit dhe direktivën e BE-së 2016/681, të Parlamentit dhe Këshillit, datë 27.4.2016, mbi përdorimin e të dhënave të regjistrimit të emrit të pasagjerit (PNR) me qëllim parandalimin, zbulimin, hetimin dhe ndjekjen penale veprave me qëllime terroriste dhe krimeve të rënda.

⁶ Ky ligj është i përafruar pjesërisht me direktivën 2014/66/BE, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, datë 15 maj 2014, “Mbi kushtet e hyrjes dhe të qëndrimit të shtetasve të vendeve të treta në kuadër të transferimit brenda ndërmarrjes”; direktivën 2014/36/BE, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, datë 26 shkurt 2014, “Mbi kushtet e hyrjes dhe të qëndrimit të shtetasve të vendeve të treta për qëllime punësimi si punonjës sezonal”; direktivën e Këshillit 2009/50/KE, datë 25 maj 2009, “Mbi kushtet e hyrjes dhe qëndrimit të shtetasve të vendeve të treta me qëllim pune tepër të kualifikuar”; direktivën 96/71/KE, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, datë 16 dhjetori 1996, “Në lidhje me transferimin e punëtorëve në kuadër të ofrimit të shërbimeve”.

- Ligji nr. 15/2016, “Për parandalimin dhe luftimin e infeksioneve dhe sëmundjeve infektive”;
- Ligji nr. 18/2017, “Për të drejtat dhe mbrojtjen e fëmijës”;
- Udhëzimi i përbashkët nr. 515, datë 27.9.2016, i ministrit të Punëve të Brendshme dhe Komisionerit për të Drejtën e Informimit e Mbrojtjen e të Dhënave Personale “Për përpunimin e të dhënave personale nga Roja Kufitare”;
- Vendimi nr. 729, datë 20.10.2016, “Për përcaktimin e tabelave dhe simboleve në pikat e kalimit kufitar dhe zonat e verifikimit kufitar”;
- Vendimi nr. 745, datë 26.10.2016, “Për kryerjen e verifikimeve të përbashkëta kufitare”;
- Vendimi nr. 806, datë 16.11.2016, “Për përcaktimin e rregullave të verifikimit kufitar që zbatohen për kategori të caktuara të personave dhe mjeteve”;
- Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 824, datë 23.11.2016, “Për përcaktimin e formatit dhe të specifikimeve teknike të vulave të verifikimit kufitar dhe të rregullave të vendosjes së tyre në dokumentet e udhëtimit gjatë hyrje/daljeve në kufirin shtetëror”;
- Udhëzimi i ministrit të Brendshëm nr. 469, datë 22.8.2016, “Për listën e pikave të kalimit kufitar dhe zonave transit në Republikën Shqipërisë”;
- Udhëzim i ministrit të Brendshëm nr. 579, datë 20.10.2016, “Për informacionin që u jepet personave të cilët janë subjekt i verifikimeve të vijës së dytë në pikat e kalimit kufitar”;
- Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 441, datë 15.6.2016, “Për miratimin e formës dhe të përmbajtjes së lejes së qëndrimit për të huajt”;
- Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 442, datë 15.6.2016, “Për caktimin e elementeve të sigurisë dhe miratimin e formës dhe të modelit të dokumenteve të udhëtimit për të huajt”;
- Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 651, datë 10.11.2017, “Për dispozitat zbatuese të ligjit nr. 104, datë 31.7.2014, ‘Kodi Doganor i RSH-së’”;
- VKM-ja nr. 439, datë 13.5.2011, “Për miratimin e dokumentit ‘Politikat dhe procedurat e funksionimit të Qendrës Ndërinstitucionale Operacionale Detare (QNOD)’”;
- Urdhri nr. 1146/2014, i ministrit të Brendshëm “Për disa shtesa dhe ndryshime në urdhrin nr. 851/2009, ‘Për miratimin e procedurave standarde të punës për kufirin dhe migracionin’”.
- VKM-ja nr. 729, datë 13.11.2019, “Për miratimin e Planit Kombëtar të Kërkim–Shpëtimit në Republikën e Shqipërisë dhe planit të veprimit të tij”.

Në përmbushje të objektivave janë rishikuar marrëveshjet me vendet fqinje për PKK-n duke i kthyer ato në pika të përbashkëta të kalimit kufitar; është nënshkruar memorandum bashkëpunimi mes PSH-së dhe TIA-s, i cili është në përputhje me Programin Kombëtar të Sigurisë në Aviacion; janë miratuar aktet ligjore dhe masat plotësuese për kontrollin e territorit; si dhe është përmirësuar legjislacioni kombëtar në lidhje me shkëmbimin efikas të informacionit ndërmjet agjencive kufitare dhe ndërmjet agjencive të tjera ligjzbatuese dhe mbrojtjen e të dhënave.

Në përmbushje të masave të parashikuara në MIK, janë hartuar akte nënligjore që kanë rregulluar bashkëpunimin ndërmjet agjencive të përfshira në të, për shkëmbimin e informacionit, analiza risku, shërbime, operacione dhe hetime të përbashkëta. Në këtë kuadër është përmirësuar mekanizmi i monitorimit të hapësirës detare dhe është rritur goditja e aktivitetit të kundërligjshëm.

Gjithashtu është përmirësuar kuadri legjislativ për funksionimin e QNOD-it, me qëllim përsosjen e koordinimit ndërinstitucional për monitorimin e hapësirës detare dhe kryerjen e operacioneve të përbashkëta të zbatimit të ligjit në det.

Këto akte ligjore dhe nënligjore janë hartuar duke u bazuar në rekomandimet e BE-së dhe në Standardet Schengen, të parashikuara në Strategjinë për Menaxhimin e Integruar të Kufirit 2014–2020.

Procedurat

Në fushën e procedurave u zhvilluan dhe u përmirësuan procedurat standarde të punës nga agjencitë e përfshira në MIK. Në përmbushje të objektivave janë miratuar “*Procedurat Standarde të Punës*” për të gjitha strukturat e Departamentit për Kufirin dhe Migracionin, bazuar me ligjin nr.

71/2016, “Për kontrollin kufitar”, dhe në Manualin Schengen për PKM-n. Këto procedura janë përmirësuar dhe përditësuar me ndryshimet e Kodit Schengen.

Gjithashtu, u përmirësuan procedurat doganore për të lehtësuar shkëmbimet tregtare dhe marrjen nga ky shërbim të përgjegjësive në fushën e sigurisë kufitare. Në kuadër të funksionimit të QNOD-it, për koordinimin e punës midis agjencive ligjzbatuese, janë miratuar “*Politikat dhe Procedurat e Funksionimit të Qendrës Ndërinstitucionale Operacionale Detare*”.

Këto procedura janë në zhvillim sipas konceptit dhe detyrimeve që rrjedhin nga iniciativa e Schengenit Ballkanik dhe të rregullores së Agjencisë për Kufirin Evropian dhe Rojën Bregdetare.

Bashkëpunimi në përgjithësi dhe bashkëpunimi ndërkombëtar në veçanti është realizuar me partnerët ndërkombëtarë, në përputhje të plotë me standardet e vendeve të BE-së. Aktiviteti i kundërligjshëm identifikohet dhe shkëmbehet me vendet e tjera, duke siguruar veprime të përbashkëta për goditjen e tij. Gjithashtu janë hartuar procedura të përbashkëta për shkëmbimin e informacionit, operacionet dhe hetimet e përbashkëta, janë miratuar procedurat standarde për largimin/dëbimin e shtetasve të huaj me qëndrim të parregullt në Shqipëri, si dhe është krijuar një mekanizëm për kontrollin e kontejnerëve në porte.

Në qëllimet strategjike për bashkëpunimin ndërmjet agjencive të Policisë Kufitare dhe Migracionit, Shërbimit Doganor Shqiptar, Autoritetit Kombëtar të Ushqimit, Shërbimit Sanitar Antiepidemik dhe agjencive të tjera të përfshira në MIK, është parashikuar ngritja e një Qendre Kombëtare Koordinimi për Menaxhimin e Integruar të Kufirit. Për shkak të mungesës së fondeve, kjo qendër nuk është bërë e mundur të krijohet. Si pasojë nuk është realizuar as nënobjektivi për hartimin e procedurave të punës për mekanizmin e Koordinatorit Kombëtar të MIK dhe as për Qendrën. Nisur nga domosdoshmëria e menaxhimit të integruar të sistemeve teknologjike, të pajisjeve tjera speciale, si dhe të të gjitha shërbimeve të agjencive të përfshira, ky mbetet një ndër objektivat kryesore në Strategjinë e re.

Gjithashtu, nuk janë hartuar procedurat e përbashkëta për Qendrën Rajonale të Monitorimit të Hapësirës Detare në bashkëpunim me palët pjesëmarrëse dhe me asistencën ndërkombëtare, sepse nuk është krijuar Qendra për mungesë fondesh.

Sa më sipër, miratimi i legjislacionit të ri për kufirin dhe migracionin u ndoq nga miratimi i procedurave të reja standarde të punës në këto fusha, të cilat u përshtaten plotësisht me legjislacionin e ri, si më poshtë:

- Urdhri nr. 163, datë 8.2.2018, “Procedura e punës për organizimin, planizimin dhe kryerjen e shërbimit në SPK&M, sipas situatës dhe analizës së riskut”;
- Urdhri nr. 164, datë 8.2.2018, “Procedurat e punës për mbikëqyrjen e kufirit”;
- Urdhri nr. 165, datë 8.2.2018, “Procedurat e punës për verifikimin kufitar në PKK e PPKK-së”;
- Urdhri nr. 166, datë 8.2.2018, “Procedurat e punës për verifikimin e trafikut tokësor, trafikut ajror, detar e liqenor në kufi”;
- Urdhri nr. 167, datë 8.2.2018, “Procedura e punës për lehtësimin e verifikimeve kufitare”;
- Urdhri nr. 168, datë 8.2.2018, “Procedura standarde për refuzimin e hyrjes në kufi të RSH-së, të shtetasit të huaj”;
- Urdhri nr. 169, datë 8.2.2018, “Procedurat standarde të punës për refuzimin e daljes së shtetasve shqiptarë dhe të huaj në kufi”;
- Urdhri nr. 175, datë 8.2.2018, “Procedurat e regjistrimit në sistemin TIMS të verifikimit që kryhet për kontrollin e hyrje/daljeve”;
- Urdhri nr. 170, datë 8.2.2018, “Procedurat standarde për trajtimin e shtetasve të huaj me leje qëndrimi”;
- Urdhri nr. 171, datë 8.2.2018, “Procedurat standarde e punës për lëshimin e vizave në kufi dhe anulimin e tyre”;
- Urdhri nr. 172, datë 8.2.2018, “Procedurat standarde për përzgjedhjen e shtetasve të huaj të parregullt dhe masat që merren”;

- Urdhri nr. 173, datë 8.2.2018, "Procedurat standarde për zgjatjen e qëndrimit mbi afatin e përcaktuar ligjor të shtetasit të huaj";
- Urdhri nr. 174, datë 8.2.2018, "Procedurat standarde për vlerësimin e aplikimeve për vizë në Shqipëri të shtetasve të huaj";
- Urdhri nr. 176 datë 8.2.2018 "Procedurat standarde për largimin/dëbimin e shtetasit të huaj me qëndrim të parregullt në RSH";
- Urdhri nr. 1294/1, datë 17.5.2016, "Procedura e punës për zbulimin e lëndëve radioaktive";
- Urdhri nr. 18378, datë 8.8.2017, "Procedurat standarde të punës që drejtojnë përzgjedhjen dhe skanimin e bazuar në risk të ngarkesave dhe mjeteve të transportit që kalojnë kufijtë e Republikës së Shqipërisë me anë të skanerëve fiks dhe të lëvizshëm";
- Ligji nr. 9863, datë 28.1.2008, "Për ushqimin", i ndryshuar;
- Ligji nr. 16/2020, "Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 9863, datë 28.1.2008, 'Për ushqimin' i ndryshuar";
- Ligji nr. 10465, datë 29.9.2011, "Për shërbimin veterinar në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar;
- Ligj nr. 18/2018, "Për ratifikimin e protokollit shtesë 5, të marrëveshjes për amendimin dhe aderimin në marrëveshjen e tregtisë së lirë të Evropës Qendrore".
- Manuali për inspektimin fitosanitar në pikat e kalimit kufitar nr. 4635, datë 16.10.2006;
- VKM-ja nr. 403, datë 13.5.2015, "Për disa ndryshime dhe shtesa në vendimin nr. 654, datë 30.9.2009, të KM-s, "Për organizimin, strukturën, funksionimin e QNOD-it dhe bashkëveprimin me institucionet shtetërore që kanë interesa në det, të ndryshuar";
- VKM-ja nr. 585, datë 1.7.2015, "Për disa shtesa dhe ndryshime në vendimin nr. 439, datë 13.5.2011, të KM-s 'Për miratimin e dokumentit 'Politikat dhe procedurat e funksionimit të QNOD-it'".

Menaxhimi dhe organizimi (kuadri institucional)

Në drejtim të menaxhimit dhe organizimit (kuadrit institucional), u konsolidua struktura e Policisë Kufitare dhe Migracionit, sipas rekomandimeve dhe e bazuar në objektivat e Strategjisë, si dhe struktura e analizës së riskut dhe sektori i hetimit, e cila është ndryshuar dhe përmirësuar. Shërbimi i analizës së riskut dhe të hetimit është shtrirë në të gjitha drejtoritë vendore. Organizmi i ri strukturor u propozua dhe miratua në përputhje me praktikat më të mira të vendeve anëtare të Bashkimit Evropian.

Me urdhrin nr. 177, datë 18.3.2018, të ministrit të Brendshëm, është miratuar struktura e Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit, përfshirë këtu edhe strukturën e Departamentit për Kufirin dhe Migracionin, ndërsa, me urdhrin nr. 328/1, datë 2.5.2018, të drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit është miratuar struktura dhe përbërja organike e drejtorive vendore për kufirin dhe migracionin. Në kuadër të miratimit të strukturës së re dhe përbërjes organike, janë ngritur strukturat e zbatimit të masave plotësuese për kontrollin e territorit në nivel qendror dhe vendor.

Megjithatë, suprimimi i strukturave të menaxhimit të burimeve njerëzore dhe logjistike, në vitin 2016, si dhe suprimimi i strukturave të hetimit në Policinë Kufitare dhe Migracionit, cenoi autonominë e këtyre strukturave, filozofi mbi të cilën u bë organizimi i tyre dhe nuk ishte në përputhje me rekomandimet e partnerëve ndërkombëtarë. Suprimimi i strukturave të menaxhimit të burimeve njerëzore dhe logjistike solli paqartësi në menaxhimin e këtyre burimeve. Vështirësi të mëdha u hasën sidomos në përgatitjen dhe menaxhimin e dokumentacionit për burimet njerëzore, si dhe të donacioneve të shumta në mbështetje të shërbimeve të Policisë Kufitare dhe Migracionit. Suprimimi i strukturave të hetimit shkaktoi humbjen e aftësive operationale në fushën e krimit ndërkufitar, për veprat penale që mbuloheshin nga këto struktura dhe ishte në kundërshtim me rekomandimet e progresraportit të Komisionit Evropian të vitit 2016, ku nënvizohet se, "...Kompetencat hetimore të policisë kufitare duhet të forcohen, në mënyrë të veçantë për zbulimin e personave të kontrabanduar dhe rastet e trafikimit".

Gjithsesi, struktura aktuale ka garantuar funksionimin operacional të strukturave qendrore dhe vendore për kufirin dhe migracionin. Struktura e PKM-së ka lehtësuar bashkëpunimin dhe shkëmbimin e informacionit brenda saj, ndërmjet agjencive dhe në nivel ndërkombëtar.

Në funksion të çështjes së kontrollit civil mbi operacionet detare dhe harmonizimin e marrëdhënieve midis institucioneve që kanë përgjegjësi dhe interesa në det, u konsolidua Qendra Ndërinstitucionale Operacionale Detare.

Në përmbushje të masave të MIK, janë realizuar dhe implementuar ndryshimet në strukturë. Megjithatë problem mbetet mosha mesatare e lartë e stafit të policisë kufitare dhe migracionit (*aktualisht rreth 50 vjeç*). Për këto arsye rritja e numrit të rojeve kufitare dhe konsolidimi i mëtejshëm i strukturës mbetet objektiv për t'u përfshirë në Strategjinë e re, në zbatim kjo edhe të rekomandimit të progresraportit të Komisionit Evropian dhe të ekspertëve të misioneve të BE-së.

Gjithashtu në përmbushje të masave të MIK, janë krijuar dhe funksionojnë GLO-të (grupet e lëvizshme operationale) në çdo drejtori vendore, të cilat kryejnë, krahas patrullave të zakonshme, kontrollin dhe monitorimin e territorit në bazë dhe të informacioneve shtesë të marra në rrugë ligjore për veprimtari të k/ligjshme.

Planëzimi elektronik i punës së Policisë Kufitare nuk është realizuar për shkak të mungesës së fondeve për vënien në funksionim të programit të përgatitur për këtë qëllim nga PAMECA.

Sistemi Blu Box për mjetet e peshkimit, aktualisht nuk funksionon, për mungesë të fondeve dhe menaxhimit të tyre. Ndërkohë, *Sistemi i Komunikimit Tetra* është funksional në të gjithë hapësirën detare, dhe po punohet për krijimin e bazës së të dhënave për mjetet lundruese, midis agjencive ligjbatuese.

Gjithashtu, me qëllim të përmbushjes së veprimtarisë administrative, realizimit të misionit institucional dhe në funksion të rritjes së eficiencës në punë, për t'u përgjigjur sfidave të reja, me VKM-në nr. 9, datë 11.1.2017, është miratuar struktura e re organizative e Administratës Doganore Shqiptare. Drejtoria e Përgjithshme e Doganave përbëhet nga 1.052 punonjës, të shpërndarë në nivel qendror dhe vendor.

Burimet njerëzore dhe trajnimi

Lidhur me këtë fushë, në Strategjinë aktuale u parashikuan aktivitete që kanë të bëjnë me rekrutimin dhe përzgjedhjen e personelit të agjencive që operojnë në kufi, bazuar në standardet e BE-së. Në përmbushje të objektivave të kësaj fushe nga agjencitë e kufirit bëhet menaxhimi i burimeve njerëzore dhe ndiqet ecuria e tyre në karrierë. Për vendet e punës bëhet përzgjedhja e personelit bazuar në kritere të mirëpërcaktuara dhe të miratuara.

Duke parë nevojën imediate për forcimin e kapaciteteve njerëzore të Policisë Kufitare dhe Migracionit, nevojë që u evidentua më së shumti gjatë periudhës së krizës migratore që preku edhe vendin tonë, Departamenti për Kufirin dhe Migracionin bëri një studim të hollësishëm të nevojave për burimet shtesë, ku u theksua nevoja për shtimin e 500 funksioneve shtesë. Nga ana tjetër, nevoja për burime njerëzore shtesë ishte rekomanduar në vazhdimësi nga Komisioni Evropian, në progresraportet e tij ndër vite. Në progresraportin e Komisionit Evropian të vitit 2016 shkruhet: “...*Stafi i përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme për Kufirin dhe Migracionin është i limituar (1 653 punonjës), në veçanti kundër sfondit të krizës së migrimit që prek të gjithë rajonin*”.⁷

Në muajin gusht të vitit 2020, në zbatim të urdhrit të ministrit të Brendshëm nr. 207, datë 30.7.2020, me urdhrin e drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 665, datë 1.8.2020, u miratuan shtesa prej 200 funksionesh të rolit bazë për Policinë Kufitare dhe Migracionit, ose 12% e numrit ekzistues të punonjësve të shërbimeve të policisë kufitare dhe migracionit.

Gjatë viteve në fjalë, për forcimin e kapaciteteve profesionale të Policisë Kufitare dhe Migracionit, personeli i PKM-së i është nënshtruar trajnimeve të ndryshme, në përgjigje të

⁷ *Commission Staff Working Document, Albania 2016 Report Accompanying the document Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 2016 Communication on EU Enlargement Policy, {COM (2016) 715 final}; https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/key_documents/2016/20161109_report_albania.pdf; f. 69.*

nevojave të saj, të reflektuara në planet vjetore të trajnimeve, por edhe trajnimeve të zhvilluara nga ekspertë të organizatave partnere.

Bazuar në Strategjinë e MIK, janë krijuar mekanizma trajnimi të cilat ndjekin ecurinë e trajnimeve të personelit të agjencive të kufirit. Për PKM-në ky aktivitet zhvillohet në bazë të Strategjisë së Trajnimeve, me qëllim përgatitjen për të qenë pjesë e operacioneve për kufijtë e jashtëm, pas pranimit në BE. Në këtë kuadër janë realizuar trajnime me strukturat e tjera të policisë, trajnime mes agjencive ndërkufitare.

Trajnimi i personelit të PKM-së bëhet në bazë të 30 kurrikulave të FRONTEX-it, të miratuara dhe të përditësuara me zhvillimet e reja të dokumenteve të BE-së për kufijtë e jashtëm. Në zbatim të programit vjetor zhvillohen trajnime 4-mujore për nivelin bazë dhe trajnime të avancuara 1-mujore.

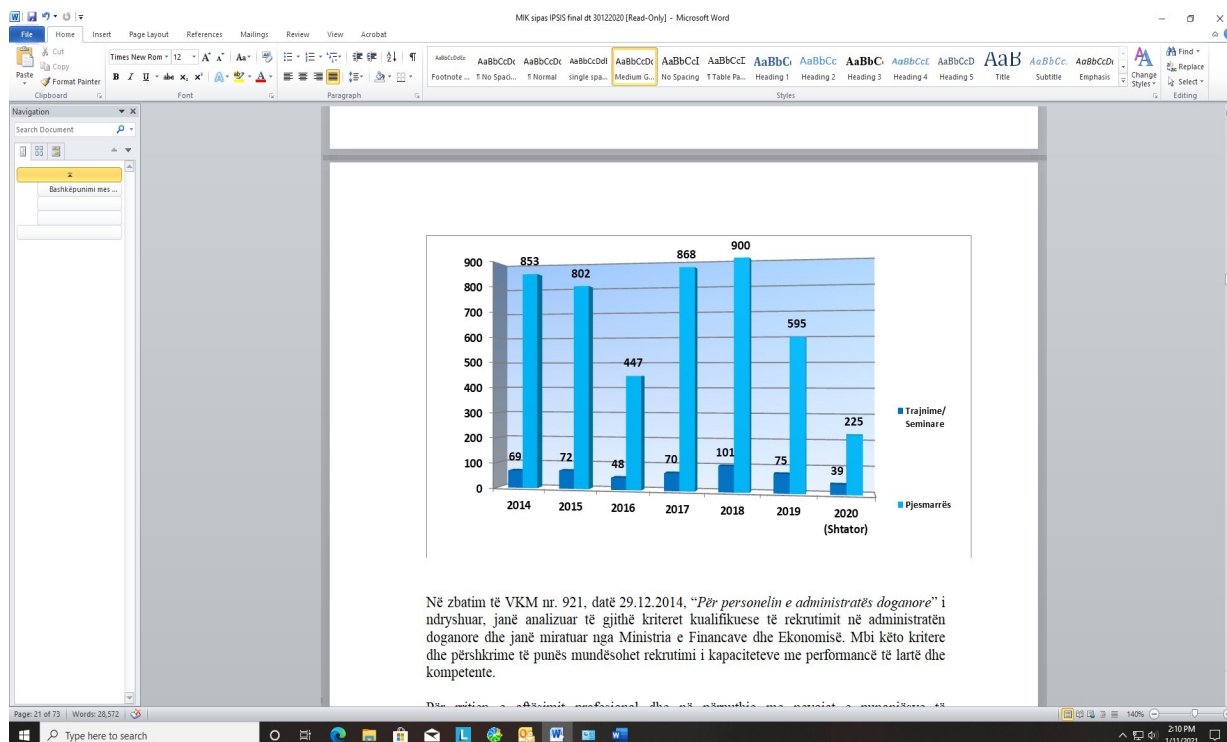
Në muajin janar të vitit 2018, është miratuar kurrikula e trajnimit bazë e Policisë Kufitare dhe Migracionit, me shtrirje kohore prej tre muajsh, e cila është në përputhje të plotë me kurrikulën e përbashkët të FRONTEX-it (*Common Core Curricula*) dhe që është përgatitur në bashkëpunim me ekspertin afatgjatë të projektit PAMECA V, si anëtar i grupit të punës dhe njëkohësisht trajner në këtë trajnim. Rekrutët e rinj të Policisë Kufitare dhe Migracionit i nënshtrohen trajnimit bazë të Policisë Kufitare sipas kësaj kurrikule.

Gjithashtu, janë zhvilluar programe trajnimi për agjencitë që operojnë në kufi, të ofruara nga donatorë ndërkombëtarë si: FRONTEX; DCAF; EXBS; OSCE; IOM, Policia Federale Gjermane; Policia Franceze; Policia Holandeze, etj.

Puna e PKM-së, përveç masave parandaluese nëpërmjet kontrolleve, analizave të fenomeneve dhe ndëshkimeve administrative dhe penale, monitorohet edhe nëpërmjet mbikëqyrjes, vëzhgimit e kontrollit me pajisje elektronike dhe sistemit TIMS. Megjithatë, për shkak të zhvillimeve teknologjike dhe procedurale, përditësimi i këtij sistemi mbetet objektiv për t'u përfshirë në Strategjinë e re.

Gjatë vitit 2018–2019, janë zhvilluar trajnime 2- 4- 6-javore, të personelit të Policisë Kufitare në Qendrën Stërvitore të Forcës Detare, nën drejtimin e instruktorëve të Rojës Bregdetare. Kurset e zhvilluara kanë qenë të fokusuara në certifikimin e personelit si drejtues i mjeteve detare, përdorimin e sistemeve elektromekanike dhe të komunikimit të anijes, si dhe planifikimit e pjesëmarrjes në një operacion kërkim–shpëtimi (SAR).

Gjatë periudhës 2014–2020 janë zhvilluar trajnime të ndryshme që kanë adresuar nevojat dhe prioritetet në drejtim të forcimit të kapaciteteve profesionale të shërbimeve për kufirin dhe migracionin. Konkretisht gjatë kësaj periudhe janë zhvilluar 474 trajnime dhe seminare, me pjesëmarrjen e 4690 punonjësve të Policisë Kufitare dhe Migracionit.

Në zbatim të VKM-së nr. 921, datë 29.12.2014, "Për personelin e administratës doganore", të ndryshuar, janë analizuar të gjithë kriteret kualifikuese të rekrutimit në administratën doganore dhe janë miratuar nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë. Mbi këto kriterë dhe përshkrime të punës mundësohet rekrutimi i kapaciteteve me performancë të lartë dhe kompetente.

Për rritjen e aftësisë profesionale dhe në përputhje me nevojat e punonjësve të Administratës Doganore janë zhvilluar trajnime nga drejtori të ndryshme në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave si: Drejtoria e Tarifës dhe Originës, Laboratorit Doganor, Procedurave Juridike, Mbrotjtjes së Pronësisë Intelektuale, Auditit të Brendshëm, Vlerës Doganore dhe Departamenti i Akcizës, si dhe në bashkëpunim me institucione të tjera brenda vendit, ku mund të përmendet, ILDKPKI-ja, QTATD-ja (Qendra e Trajnimeve të Administratës Tatimore dhe Doganore); ASPA (Shkolla Shqiptare e Administratës Publike); DAP-i (Departamenti i Administratës Publike), Instituti i Fizikës Bërthamore; Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Ministria e Mbrotjtjes, Kryeministria, etj.

Gjithashtu edhe shumë institucione të tjera jashtë vendit kanë dhënë një kontribut të veçantë në trajnimin e punonjësve të Administratës Doganore Shqiptare. Vlen të përmendim: EXBS (Programi i Kontrollit të Eksporteve dhe Sigurisë Kufitare - Ambasada Amerikane); CROËN AGENTS, BE (Bashkimi Evropian); CEFTA (Central European Free Trade Agreement); IPA 2013 Drejtoria e Përgjithshme e Doganave dhe Taksave Indirekte Franceze; OBD (Organizata Botërore e Doganave); TAIEK (Asistenca Teknike dhe Shkëmbimi i Informacionit në Komisionin Evropian); GIZ (Fondi i Hapur Rajonal për Promovimin e Tregtisë së Jashtme), UK Border Force, Doganat franceze etj. Gjatë periudhës 2014–2020 janë zhvilluar 461 trajnime dhe seminare, me pjesëmarrjen e 7267 punonjësve të Administratës Doganore.

Për sa i përket QNOD-it, me VKM të veçantë është miratuar struktura e saj. Në vitin 2016, në strukturën e QNOD-it u shtua sektori i Administratorëve të Sallës Operacionale, ndërsa në vitin 2018, sektori i IT-së i QNOD-it i kaloi AKSHIT. Ndryshimet strukturore në zbatim të këtyre VKM-ve janë implementuar në vitin 2016 dhe 2018.

Me qëllim përmirësimin e koordinimit të veprimtarisë dhe ndërveprimit midis agjencive ligjzbatuese dhe trajnimit të personelit të këtyre agjencive, Roja Bregdetare organizon dhe zhvillon çdo vit stërvitjet "SAREX" dhe "IMPONIMI". Stërvitja SAREX ka për qëllim njohjen e procedurave SAR, të përcaktuara në konventat ndërkombëtare dhe aktet ligjore kombëtare, koordinimin dhe unifikimin e veprimeve të agjencive kombëtare që veprojnë në hapësirën detare

gjatë një operacion kërkim–shpëtimi (SAR) në det. Stërvitja IMPONIMI kryhet në bashkëpunim me të gjitha institucionet ligjzbatuese dhe me interesa në det, si dhe ka për qëllim trajnimin dhe rritjen e ndërveprimit ndërinstitucional në situatat e ndotjeve detare dhe zbatimin e ligjshmërisë në det.

Personeli i Rojës Bregdetare kryen trajnime vjetore në Qendrat e Trajnimit të Rojës Bregdetare në SHBA, Itali, Angli dhe Turqi.

Komunikimi, shkëmbimi dhe teknologjia e informacionit

Komunikimi dhe shkëmbimi i informacionit u zhvillua në mënyrë të shpejtë në këtë periudhë. Vlen të përmendet informatizimi i të gjitha shërbimeve të kufirit dhe pajisja e tyre me mjete komunikimi. U miratuan akte administrative të brendshme dhe të përbashkëta. Gjithashtu janë përgatitur manuale përdorimi dhe procedura që lehtësojnë shkëmbimin e informacionit. Të gjitha PKK-t e Republikës së Shqipërisë janë të lidhura *online* me sistemin TIMS, një sistem ku policia kufitare evidenton hyrje/daljet në kufirin shtetëror dhe të gjithë problematikën që lind në kufi.

Sistemi TIMS ka vijuar të funksionojë në pothuajse të gjitha pikat e kalimit kufitar. Njoftimet e vendosur nga strukturat e ndryshme të Policisë së Shtetit dhe për llogari të agjencive të tjera të zbatimit të ligjit, ka forcuar ndjeshëm punën e Policisë Kufitare në kontrollin e qarkullimit të shtetasve, mjeteve dhe mallrave. Ndërfaqja me sistemin ASF2 të INTERPOL-it ka vijuar të jetë një mjet i pazëvendësueshëm në identifikimin e personave, dokumenteve të udhëtimit dhe mjeteve në kërkim, apo të shtetasve me rekorde kriminale. Aksesimi i TIMS-it nga shërbimet e Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave siguron shkëmbimin e informacionit në kohë reale.

Aktualisht është në proces ratifikimi memorandumi i bashkëpunimit me Qeverinë e Shteteve të Bashkuara të Amerikë, për instalimin e sistemit PISCES, fillimisht në 8 pikat më të mëdha të kalimit kufitar. Ky sistem, ofron grumbullimin dhe përpunimin e një game më të madhe të informacionit në Pikat e Kalimit Kufitar, si dhe verifikimin në kohë reale të identitetit të shtetasve nëpërmjet gjurmëve papilare.

Megjithatë, gjatë periudhës së kaluar janë hasur vështirësi për sa i përket instalimit dhe përdorimit të TIMS-it në disa stacione të Policisë Kufitare dhe Migracionit, si më poshtë:

- Në DVKM Shkodër, në Stacionin e Policisë Kufitare Bajzë nuk ka as linjë interneti dhe as sistem TIMS;
- Në stacionin e Policisë Kufitare Bashkim, interneti sigurohet me sinjal satelitor, por nuk funksionon;
- Në DVKM Durrës, në Stacionet e Policisë Kufitare Spille dhe Divjakë nuk është instaluar asnjëherë TIMS-i;
- Në DVKM Korçë, TIMS-i nuk është instaluar asnjë herë në Stacionet e Policisë Kufitare Pustec, Shtikë dhe Leskovik;
- Në DVKM Vlorë, TIMS-i nuk është i instaluar në Stacionet e Policisë Kufitare Livadhja, Borsh, Triport, Hoxhare dhe Dhërmi;
- Në DVKM Kukës, në Stacionet e Policisë Kufitare Shishtavec dhe PKK Orgjost, interneti është me sinjal satelitor, por TIMS-i nuk funksionon. Në këtë rast interneti shërben vetëm për komunikim me *email*;
- Në Pikën e Kalimit Kufitar Borje, nuk është instaluar TIMS-i dhe as nuk ka internet;
- Në Stacionin e Policisë Kufitare Viçisht nuk ka shërbim internet dhe as TIMS;
- Në Pikën e Përbashkët të Kalimit të Kufirit Trebisht/Xhepisht, interneti ofrohet me sinjal satelitor, por nuk funksionon.

Me financim të Bashkimit Evropian është mundësuar instalimi i sistemit të komunikimit TETRA për hapësirën detare, i cili aktualisht është në funksion por ka probleme që duhen zgjidhur në lidhje me mirëmbajtjen dhe përmirësimin e tij. Për më tepër, Policisë Kufitare dhe Migracionit, në shumicën e juridiksionit të saj, i mungon një sistem i komunikimit me radio, mjaftueshëm efektiv dhe i sigurt. Oficerët e Patrullës Kufitare janë tepër të varur nga komunikimi me celularë për të siguruar komunikimin “një me një”. Mungesa e sigurisë së komunikimit dhe informacionit, boshllëqet në mbulim dhe qëndrueshmëria, kanë krijuar një numër rreziqesh dhe

dobësisht operacionale aktuale dhe potenciale. Një audit i IT-së, në maj 2015, ka theksuar se ekziston nevoja kritike për të ripërcaktuar dhe ridizenjuar platformat e vjetruara të teknologjisë së komunikimit operacional të shërbimeve në terren.

Në zbatim të detyrimeve që rrjedhin nga MIK, është realizuar:

- Akses i PKM-s në sistemin e regjistrit të mjeteve të transportit dhe në *e-gjoha*;
- Janë hartuar dhe miratuar procedura standarde me synim përmirësimin dhe evidentimin e migrantëve dhe azilkërkuesve, me qëllim integrimin e informacionit respektiv dhe lehtësimin e shkëmbimit të informacionit ndër-agjenci dhe ndërkombëtar;
- Është në proces përpilimi të regjistrit të përbashkët me Kapitanerinë e Porteve, për regjistrin detar të mjeteve lundruese.

Monitorimi i hapësirës detare realizohet nëpërmjet sistemit SIVHD (Sistemi i Integruar i Vëzhgimit të Hapësirës Detare). Forca Detare është struktura përgjegjëse për SIVHD.

Në QNOD grumbullohen dhe dokumentohen të dhënat nga të gjitha institucionet pjesëmarrëse me interesa në hapësirën detare dhe përgatiten e zhvillohen analiza risku ndërinstitucionale dy herë në vit (6-mujore dhe vjetore), sipas modelit Evropian “*Common Integrated Risk Analysis Model*” CIRAM 2.0.

Për mungesë fondesh nuk janë vendosur radarë në Kepin e Rodonit dhe Gjuzës në përmbushje të nënobjektivit për përmirësimin e shkëmbimit të informacionit. Gjithashtu, nuk është realizuar masa për realizimin e shkëmbimit të informacionit me vendet e BE-së në kohë reale, duke gjetur mirëkuptimin e palëve për aksesim të sistemeve, për shkak të statusit të vendit tonë, vend i tretë, jo pjesë e BE-së dhe nuk ka akses në databazën e BE-së. Mbetet detyrim dhe objektiv përmirësimi dhe kompletimi me sisteme të reja të kontrollit, dhe shkëmbimit të informacionit, si përmirësimi i sistemit aktual TIMS, implementimi i sistemit PISCES, implementimi i sistemit PNR/API, sistemi i radiokomunikimit, etj., për shkak se pajisjet aktuale nuk mundësojnë, si në sasi dhe në cilësi, përmbushjen e detyrave.

Shërbimi doganor ka realizuar në bashkëpunim me OBD-në, implementimin e CEN-it (*National Customs Enforcement Network*), për të ndihmuar doganat në mbledhjen, ruajtjen, analizimin e informacionit/të dhënave të zbatimit të ligjit në mënyrë efektive, në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar, në mënyrë që të fuqizohen aftësitë e inteligjencës, dhe të përmirësohet profilizimi në një nivel strategjik, taktik dhe operacional, me mundësinë për të shkëmbyer këtë informacion në nivel rajonal dhe ndërkombëtar. Gjithashtu, Shërbimi Doganor shkëmben informacion dhe dokumentacion për procedura doganore dhe transaksione të dyshimta me strukturat homologe bazuar në marrëveshjet bilaterale dhe shumëpalëshe, si dhe protokollat e mirëkuptimit: të tilla si vendet anëtare të Bashkimit Evropian në kuadër të protokollit 6 të: “Marrëveshjes së stabilizim-asocimit midis Komuniteteve Evropiane dhe shteteve të tyre anëtare nga njëra anë dhe Republikës së Shqipërisë nga ana tjetër”, Konventa e Nairobis, Konventa e Johannesburgut, Konventa e Qendrës së Zbatimit të Ligjit të Evropës Juglindore (Konventa SELEC), në kuadër të marrëveshjeve dypalëshe për bashkëpunim dhe ndihmë të ndërsjellë në fushën e doganave me autoritetet Homologe të: Turqisë, Italisë, Greqisë, Maqedonisë, Sllovenisë, Bullgarisë, Moldavisë, Rumanisë, Polonisë, Sllovakisë, Qipros, Austrisë, Spanjës, Malit të Zi, Kroacisë, Kosovës, Bosnje Hercegovinës, Hungarisë, Serbisë, Britanisë së madhe, Irlandës së Veriut dhe Kinës.

ADSH-ja ka përfunduar me sukses projektin e binjakëzimit nga IPA 2012 me Agjencinë e Doganave dhe Monopoleve të Italisë për asistencë në ngritjen e kapaciteteve dhe menaxhimin e zbatimit të sistemit të ri të kompjuterizuar të transportit (NCTS).

Kodi Doganor dhe dispozitat zbatuese lidhur me NCTS-në janë përafruar me ato të BE-së dhe janë të miratuara. Mbetet zhvillimi i modulit NCTS, testimi dhe vlerësimi nga ekspertet e BE-së dhe më pas ndjekja e procedurave ligjore për aderimin në Konventën e Transitit të Përbashkët.

Infrastruktura dhe pajisjet

Agjencitë e kufirit kanë infrastrukturën e duhur për realizimin e misionit të tyre. Në zbatim të marrëveshjeve ndërmjet Shqipërisë dhe vendeve fqinje, janë hapur PKK të reja, të përcaktuara si

PPKK (Pika të Përbashkëta të Kalimit Kufitar) me Kosovën, Malin e Zi, Maqedoninë e Veriut, si dhe janë rikonstruktuar dhe ndërtuar ambiente bashkëkohore pune (2 PKK: një PPKK me Kosovën dhe një Malin e Zi). Megjithëse janë hartuar projektet për përmirësimin e infrastrukturës në PKK Hani i Hotit, PKK Morinë, PKK Kapshticë dhe PKK Kakavijë, është realizuar financimi vetëm për PKK Hani i Hotit dhe Muriqan.

Gjithashtu shërbimet kufitare kanë përmirësuar në vijimësi inventarin e pajisjeve të kontrollit dhe survejimit të kufirit, disa prej të cilave janë futur për herë të parë në këtë shërbim. Këtu mund të përmenden si vijon: pajisje për kontrollin e dokumenteve; të mjetëve të transportit gjatë kontrolleve në vijën e parë dhe të dytë; pajisje të vëzhgimit ditën dhe natën; sistemin SMARTDEC i cili është vendosur në drejtimet me risk të kufirit shtetëror dhe sistemi i monitorimit me kamera në PKK.

Për sa i përket monitorimit të hapësirës detare është realizuar përmirësimi i infrastrukturës së QNOD-it, duke bërë të mundur marrjen dhe shkëmbimin e informacionit nga të gjitha institucionet pjesë të QNOD-it, nga sistemet SIHVD, TETRA, BLU BOX, TIMS, etj. Bashkëpunimi ndërinstitucional në luftën kundër korrupsionit është rritur. Mekanizmi i ngritur për të monitoruar aktivitetin e agjencive kufitare si: strukturat antikorrupsion në agjencitë e kufirit, vendosja e kamerave në PKK, zbatimin e sistemeve të teknologjisë së informacionit në kryerjen e procedurave kufitare dhe një sërë masash të tjera ka bërë që të arrihet progres në këtë fushë.

Megjithatë, Sistemi i Monitorimit të Anijeve të Peshkimit është jashtë funksionit që nga 30 marsi i vitit 2017. Ky sistem është në fazën e prokurimit nga AKSHI dhe pritet që më 2021-shin të implementohet sistemi i ri. SIVHD-ja pritet që të përmirësohet sipas kontratës që Ministria e Mbrojtjes ka nënshkruar me kompaninë amerikane "*Lockheed Martin*", në kuadër të detyrimeve që ka RSH-ja në NATO. Projekti i bazës së të dhënave të trafikut detar, është në fazën e implementimit nga AKSHI në bashkëpunim me QNOD-in. Financimi i këtij projekti është deklaruar se do të financohet nga "*Border Force*", Mbretëria e Bashkuar. Në kuadër të bashkëpunimit me partnerët, nga data 17 janar 2020, oficerët e shërbimit 24-orësh pranë sallës operationale të QNOD-it, kanë akses edhe në aplikacionin "*Lloyd's Informa*" për marrjen e të dhënave të trafikut detar, të siguruar dhe financuar nga "*Border Force*", Mbretëria e Bashkuar.

Gjithashtu është e domosdoshme ngritja e Sistemit të Vëzhgimit të Policisë së Shtetit (PKM) për mbikëqyrjen e hapësirës detare, sistem i cili të jetë burim shtesë informacioni në QNOD, si dhe përcjellja e transmetimit të panoramës së përgjithshme të hapësirës detare në Qendrën Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Kufirit.

Në realizim të objektivit për përmirësimin e infrastrukturës për akomodimin e migrantëve dhe azilkërkuesve, në bashkëpunim me agjencitë e përfshira në këtë proces janë hapur Qendra të Përkohshme Pritjeje në Gjirokastër, Kakavijë, Ersekë.

Tashmë, në sajë të mbështetjes së ofruar nga organizata dhe institucione partnere, Policia Kufitare dhe Migracionit situata e furnizimit me pajisje ka ndryshuar dukshëm, duke forcuar kapacitetet e kontrollit dhe mbikëqyrjes së kufirit. Mbështetja e EXBS, Policisë Federale Gjermane, IOM, UNHCR dhe Bashkimit Evropian ka mundësuar një flotë të mjetëve të patrullimit dhe transportit thuajse të re, ku përfshihen rreth 70 automjete të kapaciteteve të ndryshme. Për kontrollin dhe mbikëqyrjen e kufirit janë siguruar fibroskopë, videoskopë, kamera termike, dylbi dite dhe dylbi nate me rreze të gjatë, lupa zmadhuese me burime të ndryshme drite, një laborator për ekzaminimin e dokumenteve të udhëtimit, dy sisteme të mbikëqyrjes së kufirit (TVV Vans), një sistem të lëvizshëm të zbulimit të radioaktivitetit (dhuruar nga Departamenti i Energjisë i Shteteve të Bashkuara të Amerikës), skaner portativ, pajisje për kontrollin e kamionëve dhe autobusëve, pajisje për kontrollin e dendësisë (*baster*), 16 mikrobuse, elektrike dore. Ndërsa me financim nga buxheti i shtetit, janë siguruar lexues optik të dokumenteve të udhëtimit për çdo post pune në Pikat e Kalimit Kufitar.

Në kuadër të bashkëpunimit që ka Shërbimi Doganor me Departamentin e Energjisë së Shteteve të Bashkuara dhe IAEA-n për të përmirësuar infrastrukturën për zbulimin bërthamor,

për zbulimin dhe parandalimin e trafikut të materialeve të veçanta bërthamore dhe materialeve të tjera radioaktive, janë siguruar 13 polimastera dhe një sistem i lëvizshëm për zbulimin e radioaktivitetit MDS (*Mobile Detection Van*). Në PKK, Hani Hotit është në fazën e zbatimit të projektit me IAEA-n, për instalimin e portaleve të monitorimit të radioaktivitetit (RPM). Nga programi i EXBS-së për personelin doganor janë siguruar 5 CT 40 pajisje të kontrollit në vijë të dytë, një “Hazmat 360” dhe 6 *identifinder*.

Ndërkohë, vendimi Këshillit të Ministrave nr. 745, datë 26.10.2016, “*Për kryerjen e verifikimeve të përbashkëta kufitare*”, jo vetëm ka forcuar kuadrin e bashkëpunimit institucional të agjencive që operojnë në kufi, por ka parashikuar përdorimin e përbashkët të pajisjeve të kontrollit kufitar.

Në vitin 2018, Komisioni Evropian miratoi financimin e projektit “*Për forcimin e kapaciteteve të policisë kufitare në luftën kundër trafikëve të paligjshme*”, në shumën 6.000.000 euro, ku parashikohet blerja e mjeteve të lundrimit të kapaciteteve dhe fuqive motorike të ndryshme për mbikëqyrjen e kufirit blu, sisteme të mbikëqyrjes së kufirit (TVV Vans), pajisje të lëvizshme për mbikëqyrjen e kufirit (radarë, kamera termike, dylbi dite dhe nate), si dhe pajisje për verifikimet kufitare në Pikat e kalimit Kufitar.

Në muajin korrik të vitit 2019, u përrua përfundimi i punimeve në Pikën e Kalimit Kufitar Morinë, i cili u mundësua me financim nga Bashkimi Evropian prej 1 (një) milion euro. Tashmë PKK Morinë vlerësohet se është në përputhje me standardet e *Schengen*-it dhe do të ketë efekt përmirësues në menaxhimin e kufijve të Shqipërisë në përputhje me standardet e BE-së. Këtij financimi i është shtuar edhe financimi nga Buxheti i Shtetit, nëpërmjet Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave me një fond prej 85.8 milion lekë ose rreth 684 000 euro, për ndërtimin e terminalit të autobusëve, godinës së inspektimit (kontrolli i vijës së dytë), godinës së inceneratorit (për mallrat e ndaluara nga AKU-ja) dhe punime të jashtme duke kompletuar kështu projektin e plotë të Pikës së Kalimit Kufitar.

Në muajin gusht të vitit 2019 është inauguruar përfundimi i rikonstruksionit të Pikës së Kalimit Kufitar Hani i Hotit. Rikonstruksioni i kësaj pike kalimi është mundësuar me fondin prej 2.4 milion euro të Bashkimit Evropian, ndërtimi i ndërtesës administrative me financim nga Buxheti i Shtetit, me një fond prej 4.2 milionë lekë.

Në kuadër të parandalimit të trafikimit, nëpërmjet proceseve dhe pajisjeve të përmirësuara, në shkurt 2020 u inaugurua Njësia për Kontrollin e Kargove dhe Kolive Ajrore në Rinas. Ky projekt i ofruar nga UNODC, por edhe me mbështetjen e OBD-së, Qeverisë Gjermane dhe asaj Franceze, u dha një njësi me staf të trajnuar për një kontroll të sigurt të kargove dhe të postës ajrore në aeroportin e Rinasit, me fibroskop por edhe pajisje detektuese të eksplozivëve.

Punimet vijnë për ndërtimin e pikës së përbashkët të kalimit Zatriebačka Cijevna – Grabon, ndërsa protokoli për implementimin e kontrollit të përbashkët të kufirit dhe pagesën e shpenzimeve në pikën e përbashkët të kalimit kufitar Zatriebačka Cijevna – Grabon, është nënshkruar me 5 prill, në Podgoricë dhe 28 maj 2018, në Tiranë.

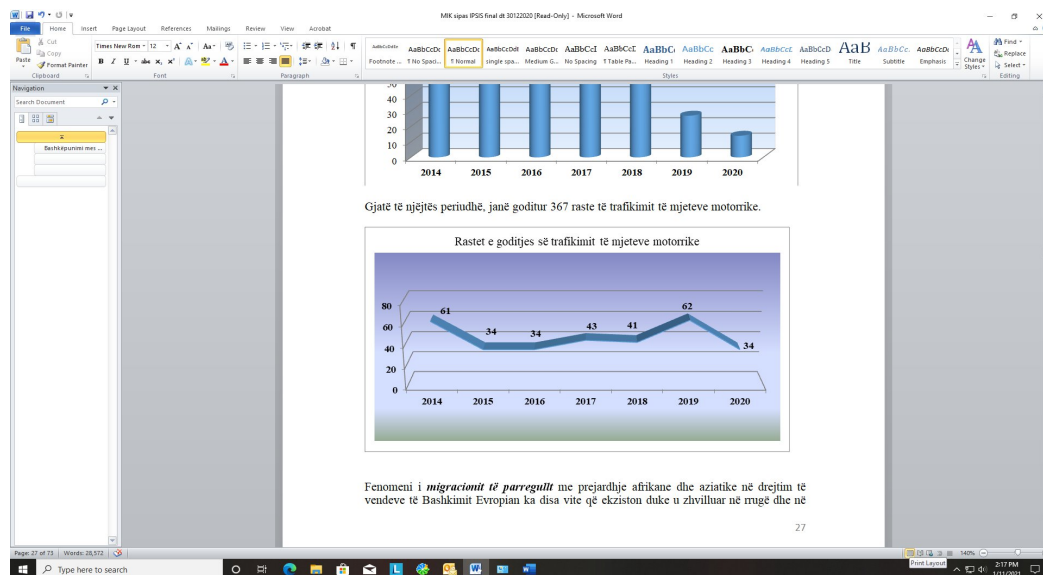
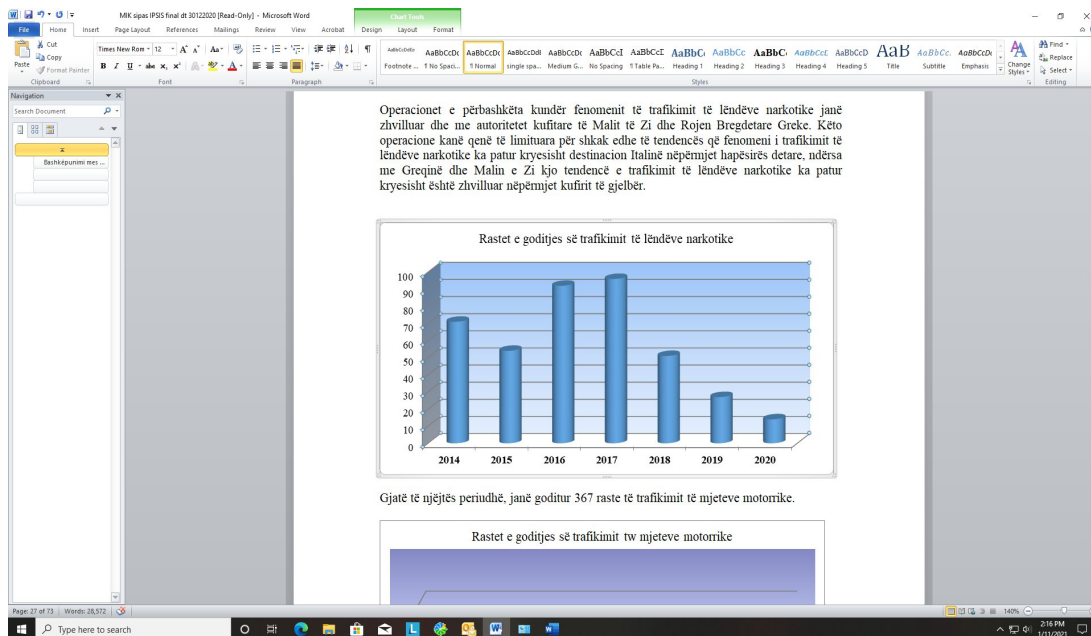
Referuar gjendjes aktuale, si dhe kërkesave në rritje për t’iu afruar nivelit të standardeve të *Schengen*-it/BE për kontrollin dhe mbikëqyrjen e kufirit, duhet të përmirësohet infrastruktura e PKK/Stacioneve të PKM-së, sistemi i vëzhgimit dhe mbikëqyrjes së kufirit blu dhe të gjelbër me radar, kamera termike, SMARTDEC dhe mjete e pajisje të tjera të teknologjisë bashkëkohore.

Parandalimi dhe goditja e krimit ndërkufitar

Nga analizimi i vazhdueshëm i situatës dhe i statistikave të kriminalitetit me karakter ndërkufitar, *trafiqet e paligjshme* vijnë të mbeten një nga kërcënimet kryesore të sigurisë kufitare. Parandalimi dhe goditja e trafikut të lëndëve narkotike dhe trafikimi i mjeteve motorike ka qenë dhe mbetet një nga objektivat kryesore të shërbimeve për kufirin dhe migracionin. Gjatë periudhës 2014 – 2020, shërbimet e Policisë Kufitare në Pikat e Kalimit të Kufirit apo në kufirin shtetëror kanë evidentuar 560 raste të lëndëve narkotike ku janë sekuestruar sasi të ndryshme të lëndëve të ndryshme narkotike që arrin në total prej afërsisht 51 414 kg. Bashkëpunimi ndërkufitar me vendet fqinje është forcuar në këtë drejtim. Gjatë periudhës 2014 – 2020, në sajë të bashkëpunimit me njësinë e *Guardia di Finanza* në vendin tonë, si dhe Rojën Bregdetare Greke

dhe autoritetet kufitare Malazeze, janë zhvilluar në total 258 operacione të përbashkëta, ku janë sekuestruar një sasi lëndë narkotike afërsisht prej 70663 kg.

Operacionet e përbashkëta kundër fenomenit të trafikimit të lëndëve narkotike janë zhvilluar dhe me autoritetet kufitare të Malit të Zi dhe Rojën Bregdetare Greke. Këto operacione kanë qenë të limituara për shkak edhe të tendencës që fenomeni i trafikimit të lëndëve narkotike ka pasur kryesisht destinacion Italinë nëpërmjet hapësirës detare, ndërsa me Greqinë dhe Malin e Zi kjo tendencë e trafikimit të lëndëve narkotike kryesisht është zhvilluar nëpërmjet kufirit të gjelbër.

Fenomeni i *migracionit të parregullt* me prejardhje afrikane dhe aziatike, në drejtim të vendeve të Bashkimit Evropian, ka disa vite që ekziston duke u zhvilluar në rrugë dhe në mënyra të ndryshme. Ky migracion është klasik i përzier, pra që përfshin grupe që largohen për shkak të konflikteve të luftës dhe grupe që i largohen gjendjes së vështirë ekonomike. Në linjë të përgjithshme ky migracion zhvillohet në rrugë detare, tokësore dhe nga ajri. Me mbylljen e rrugëve që synonin territoret spanjolle në Atlantik, intensiteti i lëvizjeve u shtua në drejtimin nga Libia në Mesdhe, në rrugë detare dhe nëpërmjet Ballkanit Perëndimor në rrugë tokësore.

Gjatë viteve të kaluara politika migratore e shteteve anëtare të BE-së ndryshoi, herë duke ndjekur atë të “dyerve të hapura”, që çoi në krijimin e rrugës së Ballkanit Perëndimor Greqi–Maqedoni–Serbi–Hungari dhe Greqi–Maqedoni–Serbi–Kroaci–Austri, e herë në atë të politikave kombëtare, që çoi njëherë në profilizimin sipas shtetësisë të imigrantëve, dhe më tej në kufizimin e numrit që pranohej të kalonte në këtë rrugëtim e deri në mbylljen totale të saj.

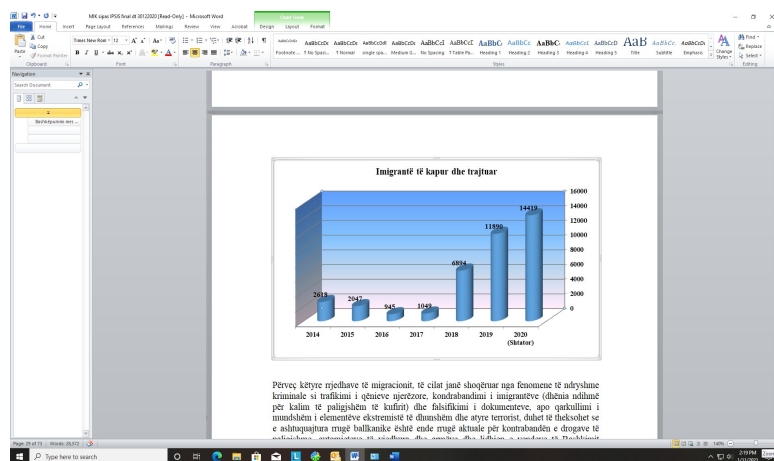
Sa i përket ndikimit të këtij fluksi nga Greqia në Shqipëri, shumica e të intervistuarve të kapur në kufi apo në brendësi të territorit, kanë deklaruar se kanë mbërritur në Shqipëri nëpërmjet transportit publik nga Athina, Selaniku dhe qytete të tjera në afërsi të pikës së kalimit Kakavijë e Kapshticë, dhe më tej kanë hyrë nëpërmjet kufirit të gjelbër duke synuar Malin e Zi dhe Kosovën me destinacion kryesisht Gjermaninë. Topografia e kufirit të gjelbër në këtë rajon lejon kalim relativisht të lehtë. Infrastruktura rrugore në të dyja anët e këtyre zonave kufitare është më e mirë se në zonat e tjera kufitare, duke e bërë atë pikën më të mundshme të hyrjes. Infrastruktura aktuale në vend nuk është e mjaftueshme për të trajtuar flukse të mëdha hyrëse të imigrantëve dhe azilkërkuesve.

Gjithashtu, një tregues pozitiv që duhet theksuar është edhe fakti që përgjatë gjithë këtyre viteve, si pasojë e masave të marra dhe kontrollit të pandërprerë të vijës bregdetare nuk ka asnjë rast të kalimit nëpërmjet rrugëve detare në drejtim të Italisë të imigrantëve të parregullt. Ky është një sukses i madh dhe përvojë shumë e mirë për të cilën po punohet në vazhdimësi për ta ruajtur këtë standard. Theksojmë se kontrolli i vijës së kalimit kufitar detar është një rrugë që ka problematika edhe në vendet më të zhvilluara të BE-së. Për këtë arsye Forca Detare ka hartuar planin e modernizimit të rritjes së kapaciteteve të Rojës Bregdetare.

Për më të shumtën e emigrantëve të paligjshëm që udhëtojnë në vendet e tjera të destinacionit nëpërmjet së ashtuquajturës rrugë e Ballkanit Perëndimor, Shqipëria është kryesisht vend transit. Duke pasur parasysh që linja kufitare jugore e juglindore shtrihet përgjatë kufijve malorë dhe zonave më pak të populluara në një masë më të madhe, zbulimi i migrantëve të parregullt nënkupton që policia kufitare nuk është e pajisur në mënyrë të duhur për të luftuar dhe zbuluar këtë lloj të krimit ndërkufitar.

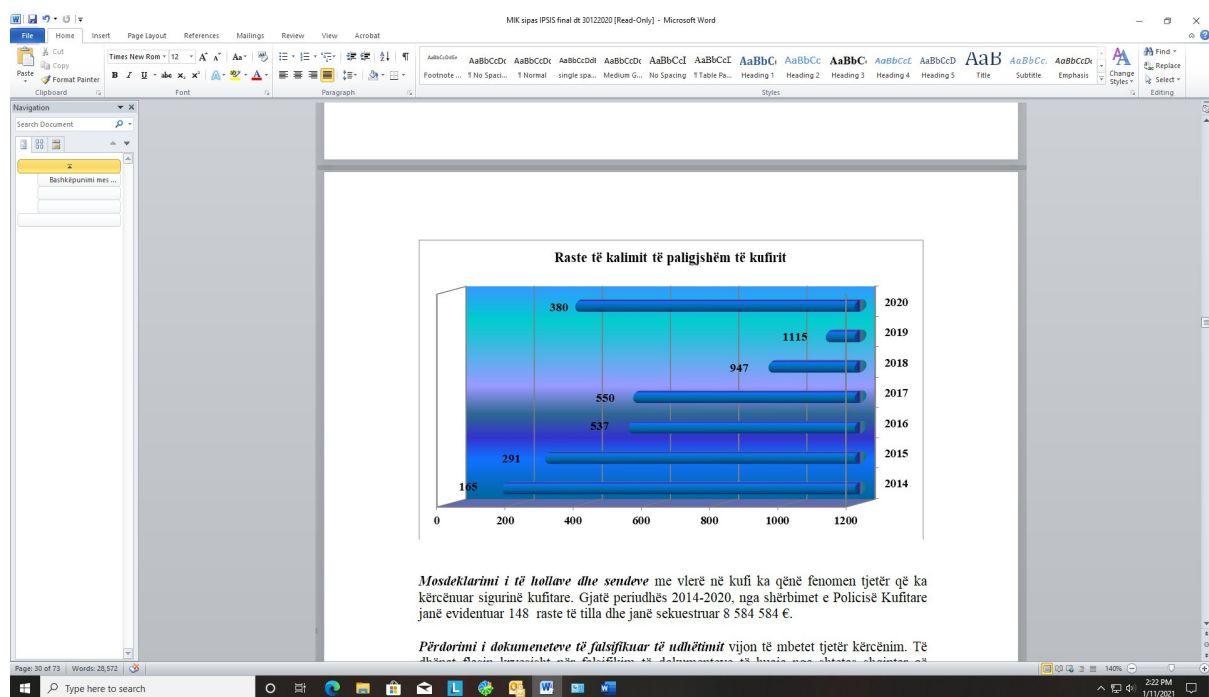
Gjithashtu, një dukuri e dukshme, e cila është rritur në mënyrë të vazhdueshme, me të cilën Shqipëria është përballur vitet e kaluara, është numri i azilkërkuesve. Duke qenë në kufi me një vend anëtar të BE-së, si Greqia, në të cilin aktualisht ka grumbullime të mëdha imigrantësh të ardhur nga vendet e lindjes, statusi i Italisë si vend anëtar i BE-së dhe hyrja e Kroacisë në Bashkimin Evropian, janë një motiv shtesë për ardhjen dhe rritjen e numrit të azilkërkuesve në Shqipëri, me qëllim lëvizjen drejt këtyre vendeve.

Siç shihet nga grafiku, më poshtë, viti 2015, 2016 dhe 2017, njohu rënie të numrit të imigrantëve të parregullt, por viti 2018 dhe 2019 dhe viti 2020 shënon një trend rritjeje, me hapa të shpejtë, gjë që tregon se Shqipëria vijon të jetë vend atraktiv për kalimin transit nga Greqia drejt vendeve të Bashkimit Evropian.

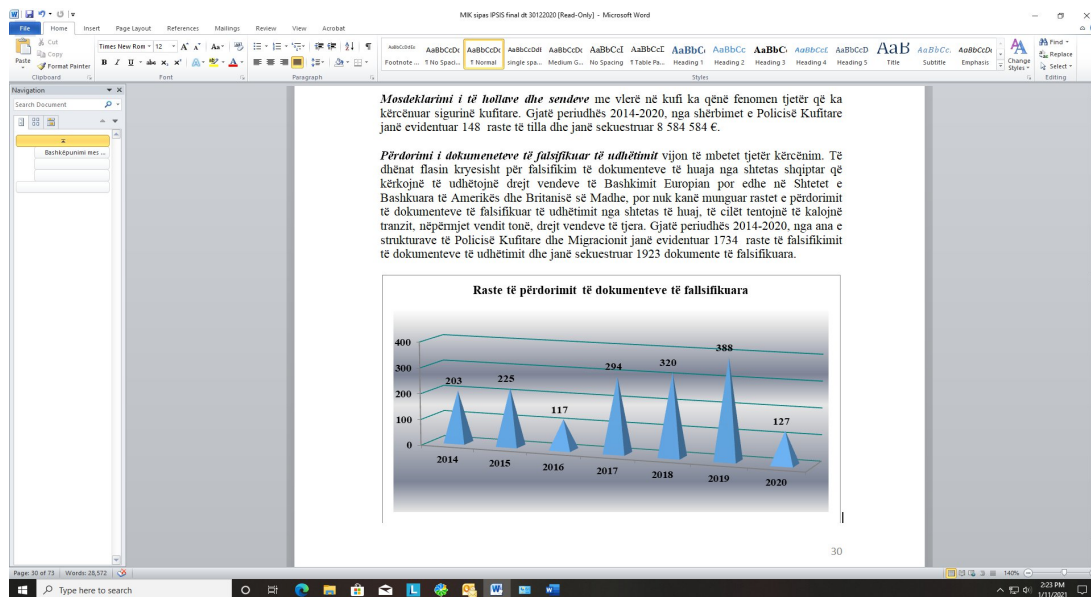
dhunshme dhe atyre terroriste, duhet të theksohet se e ashtuquajtura rrugë ballkanike është ende rrugë aktuale për kontrabandën e drogave të paligjshme, automjeteve të vjedhura dhe armëve dhe lidhjen e vendeve të Bashkimit Evropian me Lindjen e Mesme dhe Lindjen e Largët, që është një sfidë për të gjitha autoritetet e përfshira në menaxhimin e kufijve.

Gjatë periudhës 2014–2020, nga ana e Policisë Kufitare dhe Migracionit, janë evidentuar 231 raste të dhënies ndihmë të kalimit të paligjshëm të kufirit (kontrabandimin e imigrantëve). Kalimi i paligjshëm i kufirit, kryesisht i shtetasve shqiptar drejt vendeve fqinje, ka mbetur fenomen i përhapur. Ky fenomen është më i përhapur në kufirin juglindor, me Greqinë, ku shtetasit shqiptar, qëllimi i të cilëve është punësimi sezonal apo që kanë shkelur, në të kaluarën, afatet e qëndrimit, kalojnë ose tentojnë të kalojnë kufirin duke iu shmangur kontrolleve kufitare. Gjatë periudhës 2014–2020, janë evidentuar 3985 raste të kalimit të paligjshëm të kufirit.

Mosdeklarimi i të hollave dhe sendeve me vlerë në kufi ka qënë fenomen tjetër që ka kërcënuar sigurinë kufitare. Gjatë periudhës 2014 – 2020, nga shërbimet e Policisë Kufitare janë evidentuar 148 raste të tilla dhe janë sekuestruar 8 584 584 €.

Përdorimi i dokumenteve të falsifikuara të udhëtimit vijon të mbetet tjetër kërcënim. Të dhënat flasin kryesisht për falsifikim të dokumenteve të huaja nga shtetas shqiptar që kërkojnë të udhëtojnë drejt vendeve të Bashkimit Evropian por edhe në Shtetet e Bashkuara të Amerikës dhe Britanisë së Madhe, por nuk kanë munguar rastet e përdorimit të dokumenteve të falsifikuara të udhëtimit nga shtetas të huaj, të cilët tentojnë të kalojnë transit, nëpërmjet vendit tonë, drejt vendeve të tjera. Gjatë periudhës 2014 – 2020, nga ana e strukturave të Policisë Kufitare dhe Migracionit janë evidentuar 1734 raste të falsifikimit të dokumenteve të udhëtimit dhe janë sekuestruar 1923 dokumente të falsifikuara.

Krimet në fushën e doganave kanë qenë dhe mbeten tjetër objektiv prioritar i agjencive që operojnë në kufi. Gjatë periudhës 2014 – 2020, nga strukturat e Policisë Kufitare në bashkëpunim edhe me shërbimin doganor, janë evidentuar 328 vepra penale në fushën e kontrabandës së mallrave.

Qarkullimi i mundshëm i elementeve terroriste dhe individëve ekstremist të dhunshëm, ndonëse jo shumë i përhapur, mbetet kërcënim serioz. Eksperienca e vendeve që kanë qenë objekt i sulmeve terroriste dhe rasti i një luftëtari të huaj terrorist të kapur në vendin tonë dhe me pas të ekstraduar, është tregues i qarkullimit të mundshëm të tyre nëpërmjet vendit tonë.

Trafikimi dhe mbajtja pa leje e armëve të zjarrit, ndonëse është reduktuar ndjeshëm, mbetet kërcënim për sigurinë kufitare dhe rrjedhimisht edhe për atë kombëtare.

2.2 Sfidat

Në përputhje me konceptin e ri të Menaxhimit të Integruar të Kufirit të BE-së dhe procedurat e standardizuara në kufijtë e jashtëm, sfidat me të cilat përballen vendet anëtare të BE-së, kërkesat për forcimin e bashkëpunimit operacional në kontrollin kufitar, nevojën për të përmirësuar analizën e rreziqeve, si dhe bashkëpunimin ndërministror dhe ndërkombëtar, është përgatitur Strategjia e Menaxhimit të Integruar të Kufirit 2021–2027 dhe plani i veprimit në zbatim të saj, me aktivitete të identifikuara që kërkohen për të arritur në mënyrë efektive objektivat e përcaktuara në këtë dokument.

Strategjia dhe plani i veprimit për zbatimin e Strategjisë pasqyrojnë konceptin e Menaxhimit të Integruar të Kufirit të BE-së, duke marrë parasysh statusin aktual të integritetit të Shqipërisë në BE.

Përveç këtij dokumenti strategjik, agjencitë e zbatimit të ligjit, veçanërisht ato që kanë detyrime të përcaktuara në këtë dokument, do të koordinojnë planet e punës duke siguruar përparim të koordinuar drejt një qëllimi të përbashkët me rëndësi për anëtarësimin në Bashkimin Evropian dhe në zonën *Schengen*.

3. Pozicioni gjeopolitik dhe karakteristikat e kufirit

Shqipëria është një vend evropian, mesdhetar dhe ballkanik me lidhje me të gjithë botën përmes porteve në detin Adriatik e Jon dhe aeroportin e Tiranës. Shqipëria, gjithashtu, ka zona të caktuara ujore në detet Adriatik e Jon dhe në liqenin e Shkodrës, Pogradecit dhe Prespës.

Politikisht Shqipëria është vend kandidat për anëtarësimin në BE, gjeografikisht ndodhet midis Republikës së Greqisë, shtetit anëtar të BE-së, vendeve që kanë statusin e vendeve candidate të BE-së (Mali i Zi, Maqedonia) dhe Kosovës, vend që ka nënshkruar Marrëveshjen e stabilizim-asocimit me BE-në, gjë e cila i vendos, autoritetet e shtetit shqiptar para detyrimit për të miratuar standardet dhe praktikën më të mira të Bashkimit Evropian në fushën e sigurisë kufitare, për

shkak të marrjes së përgjegjësisë relativisht të shpejtë për kontrollin e kufijve të jashtëm të Bashkimit Evropian.

Migracioni, si një proces i vazhdueshëm i lëvizjes së njerëzve, është në qendër të interesit politik jo vetëm në Evropë, por në mbarë botën, pasi Bashkimi Evropian po përballlet me presione të vazhdueshme domethënëse të migracionit.

Shqipëria është një vend i Evropës Juglindore dhe Mesdheut dhe ndodhet në kryqëzimin midis Evropës Lindore dhe Perëndimore dhe pjesëve jugore dhe veriore të kontinentit. Për shkak të vendndodhjes së saj gjeografike, është një lidhje natyrore përmes së cilës kalojnë flukse të caktuara migracioni dhe trafiku. Zhvillimi ekonomik, nevojat e tregut të punës dhe veçanërisht lidhjet e transportit që përshkojnë territorin e Shqipërisë dhe kanë kontribuar në flukset e shumta të migracionit.

Duke marrë parasysh pozicionin gjeopolitik, specifikat e kufijve jeshil dhe blu dhe analizën e rreziqeve, aspektet kryesore të sigurisë së kufijve kanë të bëjnë me:

Kufiri shtetëror i Republikës së Shqipërisë shtrihet mbi tokë, det, liqene dhe lumenj dhe gjatësia e tij është rreth 1094 km (nëse i shtohet dhe vija bregdetare, gjatësia është 1250 km), si më poshtë:

- Kufi tokësor 627 km;
- Kufi detar 362 km (përfshirë vijën bregdetare, 472 km);
- Kufi liqenor 73 km;
- Kufi lumor 78 km.

Sipas shteteve gjatësia e kufirit është, si më poshtë:

- Me Malin e Zi: gjatësia e kufirit është 220 km, nga të cilat, 126 km tokësor; 22 km detar, 38 km liqenor, 24 km lumor dhe 8 km përrenj;

- Me Kosovën: gjatësia e kufirit është 123 km, nga të cilat, 117 km tokësor, 1 km liqenor dhe 5 km përrenj;

- Me Maqedoninë: gjatësia e kufirit është 186 km, nga të cilat, 137 km tokësor, 28 km liqenor, 12 km lumor dhe 9 km përrenj;

- Me Greqinë: gjatësia e kufirit është 349 km, nga të cilat, 247 km tokësor, 78 km detar, 7 km liqenor, 9 km lumor dhe 8 km përrenj.

- Kufiri shtetëror i detit territorial me zonën fqinje (det ndërkombëtar) është 262 km.

Hapësira e detit territorial ku RSH-ja zhvillon autoritet të plotë për zbatimin e ligjit është 5041 km.

- Në territorin e Republikës së Shqipërisë operojnë gjithsej 31 pika të kalimit kufitar të cilat sipas kategorive janë:

- **1** PKK ajrore (PKK Aeroporti Rinas);

- **8** PKK detare (PKK Porti Durrës, PKK Porti Vlorë, PKK Porti Sarandë, PKK Porti Shëngjin, PKK Porti Himarë, PKK Porto Romano për transport karburantesh, PKK Petrolifera, PKK Limion);

- **1** PKK liqenore (PKK Moli i Qytetit Pogradec, me Maqedoninë e Veriut, sezonale verore);

- **1** PKK hekurudhore (PKK Bajzë, shërbim i përbashkët me Policinë Malazeze në Tuz);

- **20** PKK tokësore (PKK Qafë-Botë, PKK Rips, PKK Kakavijë, PKK Tre Urat, PKK Sopik, PKK Kapshticë, PKK Qafë Thanë, PKK Tushemisht, PKK Gorricë, PKK Bllatë, PKK Trebisht, PPKK Morinë, PPKK Qafë-Morinë, PPKK Qafë-Prush, PPKK Shishtavec, PPKK Orgjost, PPKK Borje, PPKK Çerem, PKK Hani i Hotit, PPKK Murriqan, PKK Bashkim, PPKK Grabon (Aktualisht jo funksionale, por në përfundim të procesit për hapje).

Pikat e kalit kufitar sipas shtetit kufitar janë si më poshtë:

- **5** PKK me Malin e Zi (nga këto **1** hekurudhore, **3** pika të përbashkëta të kalimit kufitar);

- **7** PPKK me Kosovën (7 pika të përbashkëta të kalimit kufitar);

- **5** PKK me Maqedoninë e Veriut (nga këto **1** liqenore);

- **9** PKK me Greqinë (nga këto **3** detare);

- **5** PKK me Italinë (**5** detare).

Kompleksiteti i administrimit të kufirit shtetëror të Republikës së Shqipërisë përcaktohet nga specifikat e tij: kufiri i gjatë shtetëror në lidhje me sipërfaqen e përgjithshme të territorit të shtetit; një numër i madh i pikave të kalimit kufitar; numër i shumë të rrugëve që kryqëzojnë vijën e kufirit; kufiri shtetëror që rrjedh përgjatë lumenjve për shkak të niveleve të ulëta të ujit është i përshtatshëm për kalime të paligjshme; vargjet malore e bëjnë të vështirë kontrollin e kufirit të gjelbër dhe si e tillë lehtëson kalimin e flukseve migratore, por edhe krimin ndërkufitar të të gjitha llojeve.

4. Vizioni i Strategjisë

4.1 Vizioni

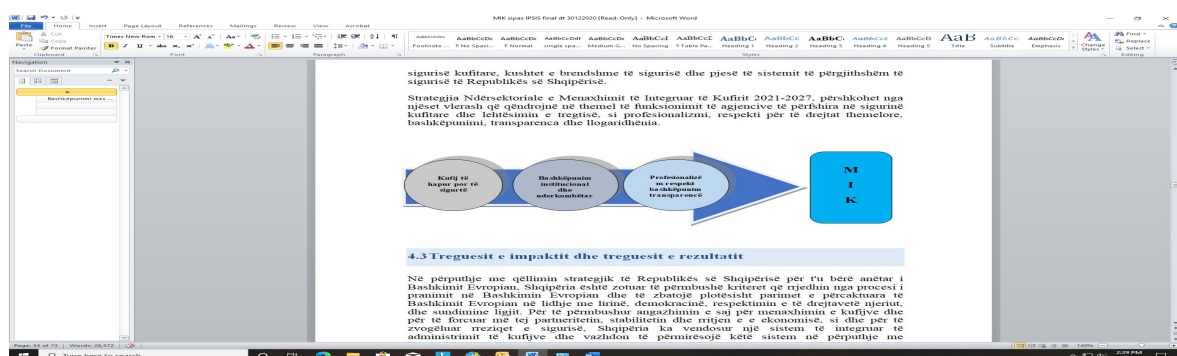
Sigurimi i një qarkullimi të sigurt të shtetasve dhe mallrave nëpërmjet kufirit shtetëror dhe marrja e masave të nevojshme për të parandaluar dhe goditur të gjitha format e krimit ndërkufitar dhe të migrimit të parregullt.

Vizioni i kësaj Strategjie është në përputhje me Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015 – 2020, ku siguria kufitare lidhet me shtyllën e “Mirëqeverisjes, Demokracisë dhe shtetit të së Drejtës” dhe mbështet vizionin e SKZHI-së “Konsolidimi i arritjeve të menaxhimit të konsoliduar të kufirit për të siguruar kufij të hapur dhe të sigurt, në harmoni të plotë me standardet e BE-së”, në lidhje me objektivat e parashikuara për: - Forcimin e forcës zbuluese në luftën kundër krimit ndërkufitar; - Rritjen e profesionalizmit dhe aftësive teknike për zbulimin dhe luftën kundër përdorimit të dokumenteve të falsifikuara për kalimin e kufirit; - Përmirësimin e standardeve të kontrollit dhe mbikëqyrjes përmes standardizimit të Pikave të Kalimit të Kufirit (PKK) sipas standardeve të BE-së dhe Kodit *Schengen*; - Parandalimin dhe pakësimin e rasteve të migrimit të paligjshëm dhe të qytetarëve të huaj që kapen në territorin e Shqipërisë me dokumente të parregullta; - Parandalimin dhe uljen e migracionit të paligjshëm; - Forcimin e përgjithshëm i kapaciteteve të Qendrës Ndërinstitucionale Operacionale Detare.

4.2 Misioni dhe vlerat

Kjo Strategji ka si mision menaxhimin e integruar të kufirit, koordinimin dhe veprimin e përbashkët të autoriteteve të përfshira në sistemin MIK, për të minimizuar kërcënimet ndaj sigurisë kufitare, kushtet e brendshme të sigurisë dhe pjesë të sistemit të përgjithshëm të sigurisë të Republikës së Shqipërisë.

Strategjia Ndërsektoriale e Menaxhimit të Integruar të Kufirit 2021–2027, përshkohet nga një set vlerash që qëndrojnë në themel të funksionimit të agjencive të përfshira në sigurinë kufitare dhe lehtësimin e tregtisë, si profesionalizmi, respekti për të drejtat themelore, bashkëpunimi, transparenca dhe llogaridhënia.

4.3 Treguesit e impaktit dhe treguesit e rezultatit

Në përputhje me qëllimin strategjik të Republikës së Shqipërisë për t'u bërë anëtar i Bashkimit Evropian, Shqipëria është zotuar të përmbushë kriteret që rrjedhin nga procesi i pranimit në Bashkimin Evropian dhe të zbatojë plotësisht parimet e përcaktuara të Bashkimit Evropian në lidhje me lirinë, demokracinë, respektimin e të drejtave të njeriut, dhe sundimin e ligjit. Për të përmbushur angazhimin e saj për menaxhimin e kufijve dhe për të forcuar më tej partneritetin, stabilitetin dhe rritjen e ekonomisë, si dhe për të zvogëluar rreziqet e sigurisë, Shqipëria ka

vendosur një sistem të integruar të administrimit të kufijve dhe vazhdon të përmirësojë këtë sistem në përputhje me rekomandimet e BE-së dhe praktikat më të mira.

Qëllimi i miratimit të Strategjisë Ndërsektoriale të Menaxhimit të Integruar të Kufirit 2021–2027, është vazhdimi i përpjekjeve për të përmirësuar më tej menaxhimin e integruar të kufijve, duke mbajtur një nivel të lartë të sigurisë kufitare, kushteve të brendshme të sigurisë si një pjesë integrale e sistemit të sigurisë së përgjithshme të Republikës së Shqipërisë, sigurimin e mbikëqyrjes së besueshme të kufirit shtetëror, lehtësimin e qarkullimit ndërkufitar në pikat e kalimit kufitar, parandalimin dhe menaxhimin e migracionit të parregullt, parandalimin dhe goditjen e krimit ndërkufitar, dhe përmirësimin e procesit të kthimit të personave që nuk janë të autorizuar të qëndrojnë në Shqipëri. Migracioni i parregullt, terrorizmi, krimi i organizuar dhe ai ndërkombëtar, kërcënimet në internet, si dhe rritja e ndjeshmërisë së shoqërisë moderne janë sfida që kërkojnë zhvillimin e aftësive për të menaxhuar kufirin në mënyrë që të parandalohen këto kërcënime.

Ministria e Brendshme, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit dhe Administrata Doganore janë autoritetet kryesore përgjegjëse për zbatimin e sistemit të Menaxhimit të Integruar të Kufirit, në bashkëpunim me Autoritetin Kombëtar të Ushqimit, Autoritetet e Shëndetësisë, Forcën Detare/Rojën Bregdetare dhe Drejtorinë e Përgjithshme Detare, si dhe organeve të tjera me kompetencë kufitare.

Koncepti MIK është një model i pranuar gjerësisht për menaxhimin e kufijve të jashtëm të BE-së, një element i rëndësishëm për ruajtjen e sigurisë së brendshme, veçanërisht në parandalimin dhe zbulimin e migracionit të parregullt dhe formave të tjera të krimit ndërkufitar, dhe është një tërësi masash operative me të cilin shtetet parashikojnë një sistem efektiv të menaxhimit të kufijve të jashtëm të BE-së, i cili nënkupton një nivel të lartë besimi të ndërsjellë, zbatim të vazhdueshëm të aktiviteteve të përbashkëta, ndarje të përgjegjësisë dhe solidaritetit.

Koncepti i menaxhimit të integruar të kufijve të Republikës së Shqipërisë dhe vendeve të tjera të Ballkanit Perëndimor kontribuon ndjeshëm në zonën e Evropës Juglindore si zonë e partneritetit, stabilitetit dhe zhvillimit ekonomik, pasi ulja e rreziqeve të mundshme të sigurisë krijon parakushte për zhvillim më të shpejtë dhe më të mirë të shoqërisë shqiptare dhe fqinjët. Autoritetet kompetente të Republikës së Shqipërisë kanë qenë dhe mbeten shumë të përkushtuar për integrimin e objektivave kryesore të Strategjisë, në veçanti, për të adresuar çështjet bilaterale me vendet fqinje. Gjatë kësaj periudhe, nëpërmjet strukturave buxhetore, qeveria shqiptare, ka dhënë në vijimësi mbështetje për përmirësimin dhe implementimin me sukses të Sistemit të Integruar të Menaxhimit të Kufijve. Sa më sipër, më tepër përpjekje duhen bërë për të marrë këste të ndryshueshme të programit të BE-së për mbështetjen e buxhetit sektorial për menaxhimin e kufirit.

Indikatori i impaktit që lidhet me vizionin e këtij dokumenti strategjik është: “Indeksi i rritjes së sigurisë kufitare”.

PJESA II: QËLLIMI I POLITIKAVE DHE OBJEKTIVAT SPECIFIKE TË STRATEGJISË

Qëllimi Politikave Strategjike të Strategjisë Ndërsektoriale të Menaxhimit të Integruar të Kufirit 2021–2027 janë zhvillimi i një sistemi të integruar të administrimit të kufijve në përputhje me sistemin evropian të mbikëqyrjes kufitare dhe rritja e sigurisë kufitare duke përmirësuar bashkëpunimin në të gjitha nivelet dhe forcimin e kapaciteteve administrative, infrastrukture dhe teknike.

Zhvillimi i mëtejshëm i sistemit të menaxhimit të integruar të kufijve, përmirësimi i kontrollit dhe mbrojtjes së kufijve do të vazhdojë të jetë një sfidë kryesore në procesin e pranimi të Shqipërisë në Bashkimin Evropian, kryesisht përmes përafrimit të legjislacionit tonë me atë të BE-së në këtë fushë, si dhe bashkëpunimin efektiv të autoriteteve kompetente për të mbrojtur kufijtë dhe në të njëjtën kohë të garantojë sigurinë për qytetarët.

Zbatimi i kësaj Strategjie siguron përsosjen e mëtejshme të Sistemit të Sigurisë Kufitare, duke arritur përafrimin me atë të vendeve anëtare të BE-së.

1. Qëllimi i politikës 1: Mbrojtja e sigurisë së brendshme dhe menaxhimi i flukseve migratore, me qëllim parandalimin e migracionit të parregullt, si dhe parandalimin dhe goditjen e krimit ndërkufitar

1.1 Objektivi specifik 1, i qëllimit të politikës 1: Rritja e nivelit të përputhshmërisë me standardet evropiane dhe të *Schengen*-it, në aspektin legjislativ, administrativ dhe institucional në fushën e menaxhimit të integruar të kufijve, veçanërisht në fushën e kontrollit dhe të mbikëqyrjes së kufirit dhe forcimi i bashkëpunimit ndër-agjenci dhe bashkëpunimit ndërkombëtar.

Kontrolli kufitar, një nga elementet e konceptit MIK të Shqipërisë, përfshin të gjitha çështjet përkatëse që lidhen me këtë koncept si: parandalimi dhe zbulimi i krimit ndërkufitar; masat ndaj personave që kanë nevojë për mbrojtje ndërkombëtare; ndërtimi i infrastrukturës kufitare; plani i emergjencave dhe zhvillimi i mëtejshëm i sistemeve të IT-së për përmirësimin e kontrollit kufitar.

Parimet themelore të administrimit efektiv të kufijve janë garantimi i kufijve të hapur për lëvizjen e personave e të mallrave dhe kufijve të sigurt ndaj aktiviteteve kriminale që kërcënojnë stabilitetin, që nënkupton se kontrollet kufitare duhet të mbajnë një ekuilibër midis rrjedhës së qetë të trafikut dhe nevojës për të garantuar sigurinë e brendshme.

Për të realizuar në mënyrën më të mundshme efektive kontrollin kufitar, aktivitetet do të përqendrohen në përmirësimin e kapaciteteve administrative të gjitha shërbimeve të përfshira në menaxhimin e integruar të kufijve, forcimin e kapaciteteve operacionale dhe teknike, duke vazhduar ndërtimin, modernizimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturën kufitare dhe përmirësimin e sistemeve të informacionit.

Mbikëqyrja kufitare do të mbështetet në analizën e rrezikut, me angazhimin e patrullave të lëvizshme, të mbështetura nga sistemet teknike, të palëvizshme dhe të lëvizshme, të mbikëqyrjes. Planet e masave të Policisë së Shtetit do të zhvillohen, vazhdimisht, për të përmirësuar gatishmërinë operacionale.

Kompetencat dhe detyrimet ligjore për kontrollet efektive kufitare në pikat e kalimit kufitar janë të ndara sipas detyrave funksionale të punës ndërmjet agjencive të zbatimit të ligjit që operojnë në kufi, me kompetencat e tyre ligjore dhe autoritetet, përdorim efikas të burimeve njerëzore dhe teknike. Kontrollet e përbashkëta të policisë, doganave duhet të kryhen në të gjitha pikat e kalimit kufitar, me parimin e një ndalesë.

Zhvillimi i sistemeve të ndryshme të informacionit të BE-së, të tilla si sistemi evropian i hyrjes/daljes, Sistemi i Informacionit *Schengen* dhe risitë e tjera të lidhura me IT-n, do të jenë baza për planifikimin e përmirësimit të kontrolleve kufitare. Zhvillimi i mëtejshëm i infrastrukturës në pikat e kalimit kufitar do të sigurojë kontroll më efikas të kufirit dhe funksionim të qetë të transportit të udhëtarëve dhe trafikut të mallrave.

Aktualisht, menaxhimi i kufijve të Republikës së Shqipërisë synon arritjen plotësisht të kërkesave të BE-së dhe *Schengen*-it. Për përmirësimin e situatës në këtë fushë, koncepti i Menaxhimit të Integruar të Kufirit, duhet të monitorohet vazhdimisht, veçanërisht në aplikimin e procedurave, pajisjeve teknike dhe infrastrukturës kufitare, të cilat duhet të jenë në përputhje me standardet *Schengen*.

Ky objektiv synohet të arrihet nëpërmjet përmbushjes së masave të mëposhtme:

Masa 1: Vënia në zbatim e sistemit ATS-G të të dhënave të pasagjerit

Kjo masë synon sigurimin e një sistemi funksional të shkëmbimit të të dhënave të pasagjerit. Kjo masë do të realizohet nëpërmjet përgatitjes dhe miratimit të Procedurave Standarde të Punës për grumbullimin dhe përpunimin e informacionin paraprak të pasagjerëve dhe trajnimi të personelit të Komisarariatit të Policisë Kufitare Rinas për grumbullimin dhe përpunimin e informacionin paraprak të pasagjerëve.

Masa 2: Miratimi i rregullores “Për rregullat e mbikëqyrjes së kufijve detare në kuadër të bashkëpunimit operacional të koordinuar midis institucioneve kombëtare dhe Agjencisë Evropiane të Rojës Kufitare dhe Bregdetare (FRONTEx)”.

Kjo masë synon të realizojë një përafrim të pjesshëm të legjislacionit kombëtar me rregulloren e Parlamentit dhe Këshillit të Evropës nr. 656/2014. Kjo masë do të realizohet nëpërmjet ngritjes

së grupit të përbashkët të punës, hartimit dhe miratimit të rregullores “Për rregullat e mbikëqyrjes së kufijve të jashtëm detarë në kuadër të bashkëpunimit operacional kombëtar e ndërkombëtar”, si dhe nëpërmjet trajnimit të personelit të agjencive të zbatimit të ligjit, për zhvillimin e operacioneve të përbashkëta, për kontrollin e kufijve të jashtëm.

Masa 3: Miratimi i legjislacionit për ngritjen dhe funksionimin e Qendrës Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Kufirit

Kjo masë synon të bëjë përafrim të pjesshëm të legjislacionit kombëtar me rregulloren nr. 1052/2013, e Parlamentit Evropian dhe të Këshillit për ngritjen e Sistemit Evropian të Mbikëqyrjes së Kufirit (*Eurosur*). Kjo masë do të realizohet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

- përgatitja dhe miratimi i vendimit të Këshillit të Ministrave për ngritjen e Qendrës Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Kufirit,
- realizimi i projektit dhe ndërtimi i zyrave të nevojshme për funksionimin normal të QKK-së;
- plotësimi i strukturës organike të QKK-së dhe QKR-së me personelin e nevojshëm;
- ngritja e infrastrukturës për përcjelljen e informacionit të nevojshëm në QKK dhe QKR nga të gjitha sistemet e ngritura dhe ato që do të ngrihen për kontrollin dhe mbikëqyrjen e kufirit;
- vendosja e bashkëpunimit operacional me qendrën e FRONTEX-it, qendrat e KK-së të shteteve anëtare të BE-së dhe vendeve të treta;
- vendosja e bashkëpunimit operacional me qendrat e Interpol, Europol, SIS/Sirene, oficerët ndërlidhës dhe agjencitë e tjera ndërkombëtare ligjzbatuese në kufi;
- miratimi i procedurave standarde të punës së Qendrës Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Kufirit.

Masa 4: Forcimi i autonomisë së Policisë Kufitare dhe Migracionit në fushën operative dhe menaxheriale

Kjo masë do të realizohet nëpërmjet:

- ngritjes së strukturës së shërbimeve mbështetëse pranë Departamentit për Kufirin dhe Migracionin;
- krijimit të një banke të të dhënave për menaxhimin e burimeve logjistike të shërbimeve për kufirin dhe migracionin.

Masa 5: Zhvillimi dhe përmirësimi i Procedurave Standarde të Punës (PSP), përafrimi i tyre me standardet e kufijve *Schengen*

Kjo masë synon rishikimin dhe miratimin e procedurave standarde të punës në përputhje me Kodin *Schengen*.

1.2 Objektivi specifik 2, i qëllimit të politikës 1: Përmirësimi i sistemit për mbikëqyrjen e hapësirës detare, kontrollit kufitar dhe kërkim-shpëtimin në det.

Aktualisht mbikëqyrja e hapësirës detare kryhet nëpërmjet Sistemit të Integruar të Vëzhgimit të Hapësirës Detare, sistem ky në varësi të Forcës Detare/Rojës Bregdetare, por që në kuadër të QNOD-it, në të kanë akses dhe marrin informacion të gjitha institucionet shtetërore në këtë Qendër.

Nga analizat e deritanishme, rezulton se ky sistem ka nevojë për përmirësimin e kapaciteteve për kontrollin e plotë të hapësirës ujore, veçanërisht në afërsi të bregut të detit për arsye të thyeshmërisë së terrenit dhe të cilat mund të shfrytëzohen lehtësisht për veprimtari të kundërligjshme. Forca Detare/Roja Bregdetare do të nënshkruajnë një marrëveshje afatgjatë me kompaninë prodhuese të sistemit *Lockheed Martin* për mirëmbajtjen dhe përmirësimin e këtij sistemi. Këto përmirësime midis të tjerash do të përfshijnë edhe vendosjen e radarëve shtesë për mbulimin e zonave të vdekura të bregdetit, si dhe të kamerave për shikimin natën.

Në funksion të përmbushjes së misionit dhe për zbatimin e detyrimeve ligjore për mbikëqyrjen dhe kontrollin e këtij kufiri, aktualisht shërbimet Policisë Kufitare kanë në dispozicion një numër të mjeteve lundruese. Një pjesë e konsiderueshme e tyre i përkasin një gjeneratë të vjetër teknologjike, kanë plotësuar ciklin jetësor të përdorimit dhe planizohen për heqjen e shpejtë nga përdorimi dhe zëvendësimin e tyre.

Me qëllim zgjidhjen e problematikës dhe rregullimin e gjendjes për përmirësimin e shërbimeve në Sektorin e Kufirit Blu, do të konsiderohet implementimi i projektit të vitit 2017, i cili në mënyrë të përmbledhur konsiston në:

- Heqjen nga përdorimi të mjeteve të vjetra lundruese (të ngelen në përdorim vetëm 7 mjetet lundruese të tipit “*FB Designe*”) dhe zëvendësimi i tyre me të reja, gjithsej 25 të tilla sipas fish projekteve të përgatitura për këtë qëllim;

- Blerjen e motorëve të rinj për mjetet “*FB Designe*” (janë blerë 6 të tillë në vitin 2018, duhen të blihen edhe 4 të tjerë për të cilët të shikohet mundësia për t’u blerë po këtë vit);

- Ndërtimin e 13 vendbazimeve, pasi aktualisht kemi vetëm 2 të tilla për mjetet lundruese të PKM (1 në Durrës dhe 1 në Pogradec).

Ky objektiv synohet të arrihet nëpërmjet përbushjes së masave të mëposhtme:

Masa 1: Përgatitja e projektit për Sistemin elektronik të Unifikuar të Mbikëqyrjes së Kufirit Shtetëror

Kjo masë synon të realizojë ngritjen e Sistemit Elektronik të Unifikuar të Mbikëqyrjes së Kufirit Shtetëror dhe do të realizohet nëpërmjet sigurimit të mbulimit me vëzhgim të kufirit tokësor në përputhje me analizën e rrezikut dhe vlerësimin e kërcënimit me mbikëqyrje të vazhdueshme, me rritje të aftësive njerëzore dhe teknike me azhurnim të përhershëm të panoramës së situatës nga QKK-ja, ngritjes së një grupi pune ekspertësh, konceptimi i projektit paraprak, si dhe përcaktimit të përparësive për realizimin e projektit.

Masa 2: Forcimi i kapaciteteve të mbikëqyrjes elektronike të kufirit blu

Kjo masë do të realizohet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

- përmirësimin të kapaciteteve të Sistemit aktual të Mbikëqyrjes Elektronike të Kufirit Blu me qëllim eliminimin e mangësive të konstatuara;

- ngritjes së Sistemit të Vëzhgimit të Policisë për Mbikëqyrjen e Kufijve Detarë, sistem (prej 5 radarësh dhe kamera), i cili të jetë i integruar me SIVHD dhe përcjellja nëpërmjet tij e panoramës së hapësirës detare në QKK;

- instalimit të radarëve për mbikëqyrjen elektronike të kufirit blu në liqenet e Shkodrës, Ohrit dhe Prespës;

- lidhjes dhe vendosjes së bashkëpunimit operacional midis QKK Tiranë dhe QKK të vendeve të Detit Adriatik dhe Jon (Itali, Mali i Zi, Greqi dhe Maqedoni e Veriut, për liqenet);

- marrjen dhe azhurnimin e përhershëm të panoramës së situatës në kufirin shtetëror (tokësor dhe detar) nga QKK dhe sigurimi i reagimit efektiv të strukturave në këtë fushë.

Masa 3: Forcimi i kapaciteteve logjistike të Policisë Kufitare dhe Migracionit për mbikëqyrjen e kufirit blu

Kjo masë ka për qëllim të sigurojë një flotë të patrullimit të kufirit detar krejtësisht funksionale.

Kjo masë do të realizohet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

- pajisja e Policisë Kufitare dhe Migracionit me mjete lundruese për mbikëqyrjen e kufirit blu. Përmirësimi i aftësive të reagimit detar, do të përfshijë rinovimin e mjeteve lundruese ekzistuese (7 të tilla) dhe blerjen e mjeteve të reja të patrullimit (15–18 mjete lundruese) me performancë të lartë, duke shfrytëzuar edhe fondet e BE-së të akorduara për këtë qëllim;

- trajnimi i personelit të Policisë Kufitare për operimin me mjetet lundruese;

- forcimi i kapaciteteve njerëzore dhe teknike të Repartit Special për Kufirin dhe Migracionin “DELTA” për mirëmbajtjen e mjeteve lundruese përmes trajnimi të personelit mirëmbajtës të mjeteve lundruese;

- ngritja e njësisë së lëvizshme të mirëmbajtjes së mjeteve lundruese dhe pajisja me mjetet e nevojshme;

- zhvillimi i trajnimeve dhe mirëmbajtja e mjeteve dhe pajisjeve të mbikëqyrjes së kufirit blu.

Masa 4: Rishikimi i Planit Kombëtar të Kërkimit dhe Shpëtimit në hapësirën detare duke u përafruar në përputhje me standardet dhe detyrimet e BE-së, me detyra të qarta dhe konkrete për të gjitha institucionet pjesëmarrëse

Kjo masë synon zbatimin e detyrimeve të Kërkimit dhe Shpëtimit në hapësirën detare në përputhje me standardet dhe detyrimet e BE, me detyra të qarta dhe konkrete për të gjitha institucionet pjesëmarrëse. kjo masë do të realizohet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

- përgatitja e urdhrit dhe ngritja e grupit të punës për përgatitjen e draftit të Planit Kombëtar të kërkim-shpëtimit në det;
- miratimi i Planit Kombëtar të Kërkimit dhe Shpëtimit në hapësirën detare;
- përgatitja e draftit të procedurave të përbashkëta standarde të punës për zhvillimin e operacioneve të kërkim-shpëtimit në det;
- miratimi i procedurave standarde të punës për zhvillimin e operacioneve të kërkim-shpëtimit në det;
- trajnimi i përbashkët i personelit të agjencive të zbatimit të ligjit për zhvillimin e operacioneve të kërkim-shpëtimit në det.

Masa 5: Zhvillimi i fushatave ndërgjegjëse për detyrimet e subjekteve shtetërore dhe private për shpëtimin e jetëve në det

Kjo masë synon ndërgjegjësim të subjekteve shtetërore dhe private që ushtrojnë aktivitetet në hapësirën blu, për zbatimin e detyrimeve për shpëtimin e jetëve në det, sipas legjislacionit kombëtar dhe ndërkombëtar. Masa do të realizohet nëpërmjet këtyre aktiviteteve:

- Zhvillimi takimeve informuese me subjektet shtetërore dhe private që ushtrojnë aktivitetet në hapësirën blu, për detyrimin për shpëtimin e jetëve në det, sipas legjislacionit kombëtar dhe ndërkombëtar;
- Prodhimi dhe shpërndarja e materialeve informuese rreth detyrimeve që rrjedhin nga legjislacioni ndërkombëtar për shpëtimin e jetëve në det.

1.3 Objektivi specifik 3, i qëllimit të politikës 1: Reduktimi i vulnerabilitetit (ndjeshmërisë) në kufi duke reaguar në mënyrë më efektive me vendosjen e burimeve të disponueshme, bazuar në analizën e rrezikut të kryer dhe kërcënimit që mund të ndikojë në sigurinë kufitare, në përputhje me modelin e CIRAM-it të BE-së.

Departamenti i Policisë Kufitare dhe Migracionit ka krijuar një model të analizës së rrezikut në përputhje me metodologjinë e FRONTEX (CIRAM 2.0). Analiza e rrezikut bëhet në të tre nivelet (qendror, rajonal dhe lokal), e cila është e detyrueshme dy herë në vit, si dhe analiza të synuara siç kërkohet.

Miratimi i një udhëzuesi për zhvillimin e analizës së rrezikut në të tre nivelet, në përputhje me metodologjinë e FRONTEX-it (CIRAM 2.0), është i nevojshëm, i cili të jetë në përputhje me Modelin e Përbashkët të Analizës së Riskut, që po ndiqet në Departament. Në të tria nivelet, për oficerët e përfshirë në analizën e rrezikut, janë kryer trajnime, si dhe janë planifikuar masa të reja në periudhën e ardhshme. Ngritja e një sistemi për përpilimin, vlerësimin, shpërndarjen dhe përcjelljen e informacionit operacional INFOSTREAM, bazuar në modelin 4x4, konsiderohet një domosdoshmëri.

Bashkëpunimi me FRONTEX është konstant dhe zbatohet përmes WB-RAN (Rrjeti i Analizës së Riskut në Ballkanin Perëndimor), brenda së cilës hartohet një AR vjetor për vendet e Ballkanit Perëndimor nga FRONTEX dhe vendet anëtare të WB RAN. Në bashkëpunim me FRONTEX, u zhvillua një broshurë në lidhje me treguesit e rrezikut të zakonshëm për luftëtarët e huaj terroristë, e cila iu dha për përdorim të gjitha vendkalimeve kufitare.

Shkëmbimi i informacionit dhe të të dhënave është konsoliduar gjithnjë e më shumë me vendet fqinje, por nevojitet përmirësim më i qartë i bashkëpunimit. Ndërkohë, me përfaqësuesit e shërbimeve kufitare të vendeve fqinje zhvillohen takime të rregullta në nivelin qendror, rajonal dhe lokal.

Përmirësimi në mënyrë të përhershme, vendosja e kapaciteteve të përbashkëta të sistemit të analizës së rrezikut dhe zbatimi i masave antikorrupsion, është i nevojshëm, pasi kontrollet kufitare bazohen në analizën e rreziqeve dhe inteligjencën kriminale. Planet operationale të Policisë Kufitare hartohen mbi bazën e një analize rreziku dhe azhurnohen vazhdimisht.

Analiza e rrezikut kufitar përfshin sigurinë e brendshme dhe analizën e kërcënimeve që mund të ndikojnë në funksionimin e sigurisë kufitare.

Analiza e rrezikut të menaxhimit të kufijve bazohet në modelin CIRAM të BE-së, sipas të cilit rreziku analizohet përmes katër niveleve të kontrollit të qasjes. Qëllimi i përmirësimit të filtrit të sistemit të administrimit të rreziqeve për menaxhimin e kufijve është të mbështesë vendimmarrjen, si dhe të sigurojë përdorim fleksibël dhe ekonomik të burimeve në zonat ku rreziqet janë më të larta.

Sistemi i analizës së rrezikut të Policisë Kufitare prodhon informacion analitik dhe një tablo situacionale për planifikimin dhe vendimmarrjen, në nivel strategjik, operacional dhe taktik. Sektori i Analizës së Riskut të Policisë Kufitare bashkëpunon ngushtë me Policinë Kriminale, Doganat, vendet fqinje dhe FRONTEx-i për të parandaluar, zbuluar dhe luftuar krimin ndërkufitar. Për më tepër, Policia Kufitare dhe Doganat do të krijojnë një grup të përbashkët për analizën e rrezikut.

Gjithashtu, shërbimet veterinarë dhe fitosanitare kufitare duhet të përfshihen në sistemin e analizës së rrezikut.

Ky objektiv synohet të arrihet nëpërmjet përmblotjes së masave të mëposhtme:

Masa 1: Zhvillimi dhe aplikimi i Modelit CIRAM për analizën e riskut në të gjitha strukturat qendrore dhe vendore për kufirin dhe Migracionin

Kjo masë synon të realizojë aplikimin e Modelit CIRAM të analizës së riskut në të gjitha strukturat qendrore të DKM, i cili do të ndikojë në rritjen e identifikimit të aktiviteteve të paligjshme në kufi.

Masa 2: Forcimi i kontroleve në kufi me qëllim uljen e krimit ndërkufitar

Kjo masë synon të rrisë dhe forcojë shërbimet për kontrollin kufitar me qëllim parandalimin dhe reduktimin e kalimeve të paligjshme në kufi.

Kjo masë do të realizohet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

- reduktimi në masën 10 % i numrit të kalimeve të paligjshme në pikat e kalimit kufitar dhe aktiviteteve kriminale ndërkufitare (parandalimi i kalimit të paligjshëm të kufirit në pikat kufitare me dokumentin e udhëtimit të dikujt tjetër ose dokumentin e falsifikuar të udhëtimit dhe hyrjen e paautorizuar në Republikën e Shqipërisë për shkak të mos përmblotjes së kushteve);

- rritja në masën 10 % e numrit të personave, mjeteve motorike dhe dokumenteve të udhëtimit të kapur e të ndaluar në kufi;

- reduktimi i numrit të rrugëve të paligjshme të kalimit kufitar (jashtë PKK-ve) dhe aktiviteteve kriminale ndërkufitare (parandalimi i kalimit të paligjshëm të kufirit nga jashtë brenda dhe nga brenda jashtë pikave të kalimit kufitar).

Masa 3: Hartimi dhe miratimi i një plani masash për reagimin e menjëhershëm sipas analizës së riskut dhe zhvillimeve të mundshme të papritura në kufirin shtetëror

Kjo masë synon hartimin e një plani masash të parashikuara për zbatim të menjëhershëm në rast situatë të paparashikuara.

Masa 4: Forcimi i burimeve njerëzore të Policisë Kufitare dhe Migracionit

Kjo masë synon të plotësojë me burime njerëzore të shërbimeve të PKM sipas nevojave dhe rekomandimeve të BE-së. Masa 4, do të realizohet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

- alokimi i 300 funksioneve shtesë për Policinë Kufitare dhe Migracionit dhe shpërndarja e tyre sipas analizës së riskut dhe nevojave operationale;

- trajnimi bazë për rojet kufitare të rekrutuara pas alokimit të funksioneve shtesë.

Masa 5: Zhvillimi i sistemit të analizës së përbashkët të riskut dhe vlerësimit të kërcënimeve në kuadër të Qendrës Kombëtare të Menaxhimit të Integruara të Kufirit, nëpërmjet së cilës synohet zhvillimi i analizave të përbashkëta 6-mujore dhe vjetore.

Masa 6: Pajisja e shërbimeve të mbikëqyrjes së kufirit me mjete dhe pajisje speciale

Kjo masë ka për qëllim të realizohet nëpërmjet masave të mëposhtme:

- pajisja e shërbimeve të mbikëqyrjes së kufirit me kamera termike, dylbi dite dhe dylbi nate;

- pajisja e shërbimeve të mbikëqyrjes së kufirit me sisteme të mbikëqyrjes së kufirit (TVV Van);

- instalimi i kullave të mbikëqyrjes së kufirit të pajisura me pajisje speciale (radarë, kamera termike, multisensor, mjete të vëzhgimit gjatë ditës).

- pajisja e shërbimeve të mbikëqyrjes së kufirit me kamera SMARTDEC.

Masa 7: Pajisja e shërbimeve të kontrollit të kufirit me pajisje speciale.

Kjo masë do të realizohet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

- pajisja e pikave të kalimit kufitar me fibro/videoskope;
- pajisja e pikave të kalimit kufitar me pajisje për kontrollin e dendësisë (*buster*);
- pajisja e pikave të kalimit kufitar me pajisje për detektimin e radioaktivitetit (*pager*);
- rritja e numri të qenve të policisë për lëndët narkotike.

Masa 8: Sigurimi i radiokomunikimit për të gjitha strukturat vendore të Policisë Kufitare dhe Migracionit.

Kjo masë synon rritjen e eficiencës së shërbimeve të kufirit nëpërmjet vënies në funksion të sistemit të radiokomunikimit për Policinë Kufitare dhe Migracionit. Kjo masë do të realizohet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

Kryerja e një studimi të plotë për mundësinë e rivendosjes në funksion të sistemit aktual të radiokomunikimit për strukturat vendore të Policisë Kufitare dhe identifikimi i buxhetit të nevojshëm për këtë qëllim.

Vënia në funksion e sistemit të radiokomunikimit për Policinë Kufitare dhe Migracionit dhe përmirësimi i sistemit të komunikimit në hapësirën detare TETRA.

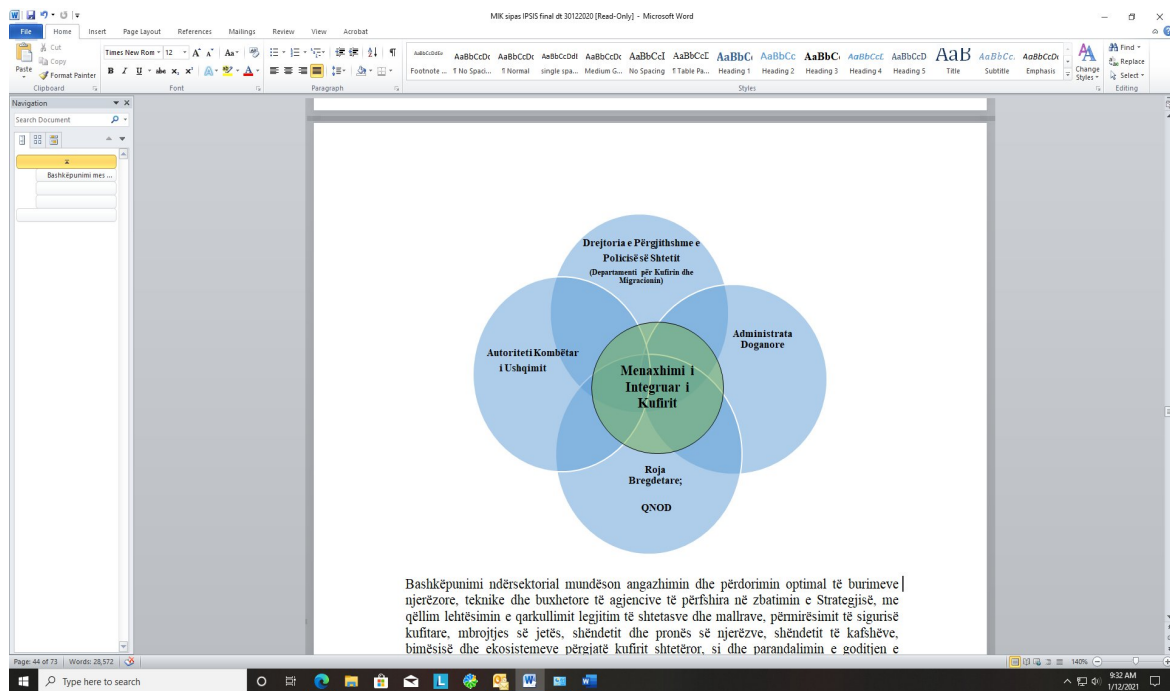
Pajisja me radio komunikimi (stacionare dhe portabël) i të gjitha shërbimeve të Policisë Kufitare dhe Migracionit.

Vënia në funksionim e kanaleve VHF 60 dhe 60 (të miratuara nga Autoriteti i Komunikimeve Elektronike dhe Postare, AKEP) për komunikimin me radio në hapësirën detare me mjetet lundruese të PKM.

Masa 9: Pajisja e shërbimeve të Policisë Kufitare dhe Migracionit me automjete patrullimi dhe mjete transporti për shërbimet dhe migrantët e parregullt, nëpërmjet së cilës synohet pajisja e DKM me 10 mjete patrullimi dhe 5 furgonë.

1.4 Objektivi specifik 4, i qëllimit të politikës 1: Bashkëpunim i zgjeruar ndërinstitucional në menaxhimin e integruar të kufijve për të përmirësuar trafikun ndërkufitar, përmirësimin e sigurisë kufitare, luftën ndaj krimit ndërkufitar, mbrojtjen e jetës, shëndetit dhe pronën e njerëzve, shëndetin e kafshëve, bimësinë dhe ekosistemet përgjatë kufirit shtetëror.

Bashkëpunimi ndërsektorial përbën themelin e Menaxhimit të Integruar të Kufirit, që kërkon ndarje të koordinuar të punës, vendosjen e standardeve për bashkëpunim, promovimin e përdorimit të përbashkët të të gjitha kapaciteteve, kanalet e komunikimit dhe sinkronizimin e procedurave të punës.

Bashkëpunimi ndërsektorial mundëson angazhimin dhe përdorimin optimal të burimeve njerëzore, teknike dhe buxhetore të agjencive të përfshira në zbatimin e Strategjisë, me qëllim lehtësimin e qarkullimit legjitim të shtetasve dhe mallrave, përmirësimit të sigurisë kufitare, mbrojtjes së jetës, shëndetit dhe pronës së njerëzve, shëndetit të kafshëve, bimësisë dhe ekosistemeve përgjatë kufirit shtetëror, si dhe parandalimin e goditjen e krimit ndërkufitar.

Ky bashkëpunim në veçanti ka të bëjë me koordinimin e punës dhe promovimin e bashkëpunimit ndërmjet autoriteteve kompetente për kontrollin dhe mbrojtjen e kufijve, analizën e përbashkët të rrezikut, krijimin e ekipeve të përbashkëta të punës, zbatimin e veprimeve të përbashkëta, ofrimin e mbështetjes profesionale dhe teknike, përdorimin e përbashkët të pajisjeve, arsimim dhe trajnime të përbashkëta, bashkëpunimin me autoritete të tjera, bashkëpunimin ndërkombëtar, shkëmbimin e të dhënave dhe informacionit. Ai gjithashtu nënkupton bashkëpunim me institucionet, autoritetet, zyrat dhe agjencitë përkatëse të Bashkimit Evropian, përfshirë shkëmbimin e përhershëm të informacionit përmes përdorimit të instrumenteve ekzistuese, siç është Sistemi Evropian i Mbikëqyrjes së Kufijve “EUROSUR”, i krijuar me Rregulloren (BE) nr. 1052/2013, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, të 22 tetorit 2013.

Rregullorja (BE) 2019/1896, u rekomandon shteteve anëtare të krijojnë qendra kombëtare koordinimi në mënyrë që të përmirësojnë shkëmbimin e informacionit dhe bashkëpunimit ndërinstitucional dhe ndërmjet shteteve anëtare, në lidhje me mbrojtjen e kufirit kombëtar dhe zbatimin e kontrollit kufitar. Për funksionimin efektiv të EUROSUR-it, është thelbësore që të gjitha autoritetet kombëtare përgjegjëse për mbrojtjen e kufijve të jashtëm të bashkëpunojnë përmes Qendrave Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Kufirit. Në këtë kontekst, Shqipëria do t'i kushtojë vëmendje të veçantë ngritjes së Qendrës Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Kufirit.

Për Menaxhimin e Integruar të Kufirit në nivel lokal, do të ngrihen bordet e Menaxhimit të Integruar të Kufirit. Bordet do të drejtohen nga drejtorët e drejtorive vendore për kufirin dhe migracionin me anëtar drejtorët e degëve të doganës, drejtorët rajonalë të Autoritetit Kombëtar të Ushqimit, drejtorët rajonalë të Institutit të Shëndetit Publik dhe drejtorët e drejtorive vendore të policisë. Bordet do të mblidhen çdo tre muaj për të analizuar zbatimin e Strategjisë në nivel lokal dhe do të shqyrtojnë hartimin dhe miratimin e mundshëm të planeve të përbashkëta të masave për adresimin e çështjeve në interes të menaxhimit dhe sigurisë kufitare. Pas çdo mbledhje, bordet do të informojnë Sekretariatit Teknik.

Ky objektiv synohet të arrihet nëpërmjet përmbushjes së masave të mëposhtme:

Masa 1: Përgatitja e Rregullores së Bashkëpunimit ndërmjet Policisë së Shtetit dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave në kuadër të Menaxhimit të Integruar të Kufirit;

Masa 2: Rishikimi i Rregullores së Bashkëpunimit ndërmjet Policisë së Shtetit, Shërbimit Doganor, Shërbimit Veterinar dhe Shërbimit Fitosanitar, të vitit 2009, në përputhje dhe ndryshimet institucionale dhe ligjore;

Masa 3: Ngritja e Grupit të Përhershëm të Punës për studimin e përbashkët të nevojave dhe aplikimin për investime dhe projekte në fushën e sigurisë kufitare;

Masa 4: Studimi i nevojave dhe përgatitja, miratimi dhe implementimit i planeve vjetore të trajnimeve të përbashkëta të personelit të agjencive të zbatimit të ligjit që operojnë në kufi;

Masa 5: Forcimi i kapaciteteve për shkëmbimin e informacionit të kohë reale, ndërmjet Agjencive të Zbatimit të Ligjit që operojnë në kufi;

Masa 6: Forcimi i bashkëpunimit me operatorët në transportin ajror, detar dhe hekurudhor;

Masa 7: Hartimi i modulit me temë “Menaxhimi i integruar i kufirit një nga detyrimet për integrimin e Shqipërisë në BE;

Masa 8: Mundësimi i aksesimit në bazën e të dhënave shtetërore “Regjistri Kombëtar i Pasurive Kulturore (RKPK)”, me qëllim përmirësimin e infrastrukturës për monitorimin e qarkullimit civil dhe fizik të pasurive kulturore.

1.5 Objektivi specifik 5, i qëllimit të politikës 1: Forcimi i bashkëpunimit ndërkombëtar, veçanërisht me vendet fqinje, institucionet e BE-së dhe Agjencinë Evropiane të Rojës Kufitare dhe Bregdetare (FRONTEX) për çështjet e kufijve, parandalimin e migracionit të paligjshëm, krimin ndërkufitar dhe ripranimin e personave me qëndrim të parregullt.

Bashkëpunimi ndërkombëtar është intensifikuar dhe është regjistruar një trend i rritjes së aktiviteteve ndërkombëtare, përmes shkëmbimit të informacionit dhe veprimeve të përbashkëta.

Bashkëpunimi me vendet fqinje

Marrëveshja për ngritjen e Pikave të Përbashkëta të Kalimit Kufitar me Republikën e Kosovës, atë të Grabomit dhe të Zogajve me Malin e Zi, kanë qenë hapa të rëndësishëm në forcimin e bashkëpunimit ndërkufitar për lehtësimin e qarkullimit legjitim të shtetasve dhe mallrave. Ndërkohë, duhet të vijojnë përpjekjet për ndryshim e statusit të të gjitha pikave të kalimit kufitar me Malin e Zi, si dhe nënshkrimin e marrëveshjes për ndryshimin e statusit të të gjitha pikave të kalimit kufitar me Maqedoninë e Veriut.

Ndërkohë, kërkohet të forcohet bashkëpunimi operacional për mbikëqyrjen e përbashkët të kufirit, duke rritur numrin e patrullimeve të përbashkëta me Malin e Zi, Kosovën dhe Maqedoninë e Veriut.

Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet nënshkrimit të marrëveshjes për ngritjen dhe funksionimin e Qendrës së Bashkëpunimit Policor dhe Doganor me Greqinë, në Kakavijë, ndërsa do të propozohet ngritja e një qendre të tillë edhe në Kapshticë.

Autoritetet shqiptare do të jenë të përkushtuara për të adresuar çështjet bilaterale me vendet fqinje, duke arritur kështu një nga ato përparësi të rëndësishme të politikës së jashtme të Republikës së Shqipërisë, atë të fqinjësisë së mirë.

Bashkëpunimi rajonal

Marrëveshja që aktualisht negociohet, e njohur si “Shengeni Ballkanik”, do të jetë një tjetër hap i rëndësishëm për lehtësimin e qarkullimit të shtetasve, edhe me kartë identiteti, dhe të mallrave. Nga ana tjetër, kjo marrëveshje do të kontribuojë në përafrimin e kuadrit ligjor dhe atij praktik, me ato të Bashkimit Evropian.

Gjithashtu, kërkohet që të gjenden mekanizmat e bashkëpunimit rajonal, për reagimin e shpejtë në rast të përkeqësimit të situatës së migracionit të parregullt në kufijtë e secilit prej vendeve të rajonit, ku të parashikohet mbështetja me burime njerëzore dhe logjistike, për menaxhimin e një shtate të mundshme.

Qendrat rajonale të bashkëpunimit konsiderohen si një mekanizëm efektiv në menaxhimin e kufijve të përbashkët. Prandaj kërkohet të shikohet mundësia e ngritjes së një qendre rajonale për

koordinimin e mbikëqyrjes së kufirit detar, me pjesëmarrjen e vendeve që lagen nga deti Adriatik dhe Deti Jon.

Njëkohësisht, do të forcohet bashkëpunimi dhe pjesëmarrja në aktivitete që do të zhvillohen nga institucionet e bashkëpunimit rajonal si: Sekretariati i Konventës së Bashkëpunimit Policor në Evropën Juglindore; Këshilli i Bashkëpunimit Rajonal (RCC); Qendra për Zbatimin e Ligjit në Evropën Juglindore (SELEC); Iniciativa Rajonale për Migracionin, Azilin dhe Refugjatët.

Bashkëpunimi me Agjencinë Evropiane të Rojës Kufitare dhe Bregdetare (FRONTEX)

Marrëveshja Statutore ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Bashkimit Evropian “Për veprimet e ndërmarra nga Agjencia Evropiane e Rojës Kufitare dhe Bregdetare (FRONTEX) në Shqipëri”, ratifikuar me ligjin nr. 6/2019, datë 7.2.2019, përfshin të gjitha aspektet e zbatimit të aktiviteteve të Agjencisë që mund të zhvillohen në territorin e Republikës së Shqipërisë. Kjo nënkupton zhvillim e operacioneve të përbashkëta në territorin e Republikës së Shqipërisë, siç është Operacionin JO FOA *Western Balkan*, në Shqipëri, i cili filloi zbatimin me 22 maj 2019. Ky është operacioni i parë që Agjencia Evropiane e Rojës Kufitare dhe Bregdetare zhvillon në një vend të tretë, e cila konsiderohet histori suksesi.

Ky bashkëpunim, do të forcohet më tej dhe do të zgjerohet me zhvillimin e Operacioneve të ngjashme në kufirin detar.

Vendosja e oficerit ndërlidhës të FRONTEX-it në Shqipëri, do të jetë një tjetër hallkë e rëndësishme e bashkëpunimit shumëpalësh ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Agjencisë Evropiane të Rojës Kufitare dhe Bregdetare. Ky bashkëpunim do të kontribuojë edhe aplikimin e standardeve Evropiane në Menaxhimin e Integruar të Kufirit, nëpërmjet ekspertizës në mbështetjes në fushën e forcimit të kapaciteteve profesionale dhe logjistike.

Masat në vendet e tjera

Bashkëpunimi ndërkombëtar operacional kërkon ngritjen e një grupi të ekspertëve të fushave të ndryshme të sigurisë kufitare të cilët duhet të jenë të gatshëm në çdo kohë për t’u angazhuar me detyra në vendet e tjera. Identifikimi i këtyre ekspertëve duhet të bëhet mbi baza të forta të eksperiencës dhe rezultateve në punë, si dhe të aftësisë për të trajnuar dhe operuar në ambiente pune multinacionale.

Situatat e ndryshme që shkaktohen nga fenomene të diktuar nga situatat e sigurisë në vendet tjera, mund të diktojnë nevojën e vendosjes së oficerëve ndërlidhës. Shembulli i qartë është situata e imigracionit të parregullt të shtetasve të vendeve të treta drejt kufijve tanë, por edhe imigracioni i parregullt i shtetasve shqiptar në vendet tjera. Në këto kushte, duhet të merren masa për identifikimin e kandidatëve të mundshëm për oficerë ndërlidhës të migracionit, të cilët do të shërbejnë si ura lidhëse ndërmjet shërbimeve të policisë kufitare dhe migracionit të vendeve të tjera me ato shqiptare, të cilët do të kontribuojnë në shkëmbimin e informacionit në fushën e migracionit dhe do të lehtësojnë procedurat e kthimit. Po kështu, do të punohet për nënshkrimin e marrëveshjeve dypalëshe të ripranimit me këto shtete.

Ndryshimi situatës në kufijtë e vendeve të tjera, qoftë ato fqinje por edhe të vendeve të Bashkimit Evropian, mund të diktojë nevojën e pjesëmarrjes në operacione në nivel bilateral, por edhe të koordinuara nga Agjencia Evropiane e Rojës Kufitare dhe Bregdetare (FRONTEX). Shqipëria ka kontribuar dhe vijon të kontribuojë në operacione të tilla. Pjesëmarrja në këto operacione do të vijojë dhe njëkohësisht do të zgjerohet numri i pjesëmarrësve të mundshëm në këto operacione.

Për shkëmbimin e informacionit midis agjencive ligjzbatuese dhe ndërmjet të gjitha vendeve anëtare të CEFTA-s do të implementohet platforma SEED+, e cila do të mundësojë shkëmbimin e informacioneve paraprake, jo vetëm ndërmjet autoriteteve doganore, por edhe autoriteteve të tjera që veprojnë në kufi.

Ky objektiv synohet të arrihet nëpërmjet përmbushjes së masave të mëposhtme:

Masa 1: Nënshkrimi i Marrëveshjes për ngritjen e Qendrës së Bashkëpunimit Policor dhe Doganor me Greqinë, në Kakavijë dhe vënia në funksionim e kësaj Qendre;

Masa 2: Ndërtimi dhe vënia në funksion e pikës së përbashkët të kalimit kufitar Zogaj;

Masa 3: Vënia në funksion e Pikës së Përbashkët të Kalimit Kufitar me Malin e Zi, në Grabom;

Masa 4: Forcimi i bashkëpunimit me Agjencinë Evropiane të Rojës Kufitare dhe Bregdetare, FRONTEX, nëpërmjet së cilës synohet rritja e nivelit të përgjegjësisë të shërbimeve në kufi për respektimin e të drejtave të njeriut në përputhje me konventat përkatëse, marrja e masave dhe zhvillimi i operacioneve të përbashkëta me FRONTEX për parandalimin dhe bllokimin e migracionit të paligjshëm nëpërmjet kufijve shtetërorë;

Masa 5: Vendosja e bashkëpunimit operacional midis QKK Tiranë dhe Qendrave të Përbashkëta për Bashkëpunimin në Plavë, Vërmicë (Morinë) dhe Qafë Thanë, nëpërmjet së cilës synohet forcimi i bashkëpunimit ndërkufitar me vendet fqinje në zbatim të Marrëveshjeve e Protokolleve për shkëmbimin e informacionit me policinë kufitare të vendeve fqinje;

Masa 6: Forcimi i bashkëpunimit ndërkufitar me vendet fqinje në zbatim të Marrëveshjeve e Protokolleve për patrullimet e përbashkëta kufitare me policinë kufitare të vendeve fqinje, nëpërmjet së cilës synohet rritja e numrit të patrullimeve dhe operacioneve të përbashkëta;

Masa 7: Përmirësimi i sistemit, që mundëson shkëmbimin e informacioneve paraprake me administratat doganore të vendeve anëtare të CEFTA-s dhe ndërmjet agjencive që operojnë në kufi nëpërmjet implementimit të platformës SEED+.

1.6 Objektivi specifik 6, i qëllimit të politikës 1: Përmirësimi i sistemit të ripranimit (kthimit dhe pranimit) të shtetasve të huaj dhe vendas në përputhje me marrëveshjet e lidhura dhe në bashkëpunim me misionet diplomatike dhe konsullore.

Kthimi efektiv i shtetasve të huaj nënkupton kthimin e personave të cilëve u është refuzuar hyrja në kufi ose që kanë një vendim përfundimtar për t'u kthyer, duke u dhënë përparësi atyre që paraqesin një rrezik sigurie. Ministria e Brendshme, nëpërmjet strukturës së Departamentit për Kufirin dhe Migracionin në Policinë e Shtetit; Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, nëpërmjet Agjencisë Shtetërore për Mbrojtjen dhe Drejtat e Fëmijës; Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme nëpërmjet strukturës për çështjet konsullore, kanë përgjegjësinë kryesore për hartimin e politikave për kthimin/ripranimin e të huajve me qëndrim të paligjshëm në Shqipëri, si dhe për implementimin e instrumenteve juridike dypalëshe dhe shumëpalëshe (marrëveshje ripranimi), me qëllim ndjekjen dhe kryerjen e procedurave të kthim/ripranimit të shtetasve të saj, kthimet vullnetare, kthim vullnetar i asistuar, zbatimi i së cilës asistohet nga Organizata Ndërkombëtare për Migracionin në Shqipëri (IOM). Inicimi dhe nënshkrimi i marrëveshjeve të ripranimit është një politikë konstante institucionale.

Zbatimi i procesit të kthim/ripranimeve mbështetet nga oficerët e kontaktit shqiptarë dhe/ose të huaj, si dhe stafet konsullore shqiptare dhe/ose të huaja që marrin pjesë në praktikën e bashkëpunimit për realizimin e kthim/ripranimit të personave. Si rezultat i refuzimit të azilkërkimit për shtetas shqiptarë në disa shtete të BE-së, kthimet, pas përfundimit të procesit të azilkërkimit, nga një natyrë detyruese janë konvertuar në një natyrë vullnetare. Bisedimet dypalëshe i kanë paraprirë potencimit të fenomenit të kthimit vullnetar, kryesisht nëpërmjet fluturimeve speciale, me eskortat e tyre, nga shtete të BE-së si Gjermania, Franca, Britania e Madhe, Suedia, Spanja, Holanda, Belgjika, Italia etj. Shumë fluturime të kësaj natyre koordinohen nga FRONTEX (Agjencia Evropiane e Menaxhimit të Kufijve dhe Rojës Bregdetare). Që nga viti 2014 e në vazhdim, në koordinim me FRONTEX dhe në bashkëpunim me disa vende të BE-së (kryesisht Franca), kryhen periodikisht fluturime të përbashkëta riadhesimi (*CRO-Collecting Return Operation*) me eskortë shqiptare, e trajnuar dhe certifikuar nga FRONTEX. Avokati i Popullit (*Ombudsman*), si monitorues kombëtar, është i pranishëm në çdo fluturim të tillë, me qëllim monitorimin dhe respektimin e të drejtave të shtetasve, subjekte të kthim/ripranimit.

Sistemi elektronik (FER) i hedhjes dhe menaxhimit të dhënave identitare dhe biometrike për shtetasit e huajt me qëndrim të parregullt, implementimi i së cilës ka filluar në gusht 2014, përbën një bazë të fuqishme informacioni që mundëson në kohë reale përfundimin dhe shkëmbimin e

informacionit operacional në kuadër të trajtimit të çështjeve të migracionit të parregullt dhe kthimeve.

Për të siguruar kushtet për një kthim efektiv në vendin e origjinës apo të tranzitit policia kufitare dhe migracionit mund të marrë masën e ndalimit administrativ në një qendër. Ndalimi në një Qendër të Mbyllur është masa e fundit administrative që merret dhe ekzekutohet nga autoriteti shtetëror përgjegjës për trajtimin e të huajve kur janë ezauruar të gjitha masat e mundshme alternative. I huaji mbahet i ndaluar në qendër të mbyllur, të ngritur posaçërisht për këtë qëllim, në afate sa më të shkurtra kohore, derisa të kryhen procedurat ligjore për të mundësuar largimin/dëbimin e tij nga Republika e Shqipërisë.

Inicimi dhe nënshkrimi i marrëveshjeve të ripranimit të shtetasve të vendeve të treta/personave pa shtetësi me vendet e origjinës dhe transitit, është dhe mbetet një politikë konstante institucionale.

Në fushën e trajtimit të migracionit të parregullt duke siguruar kthimin efikas dhe të qëndrueshëm, për Shqipërinë vazhdon të jetë prioritet në veçanërisht kthimi vullnetar. Në përputhje me direktivën e kthimit, politika e kthimit në Shqipëri mbështet kthimin vullnetar të personave të cilët janë subjekt i një mase ligjore për t'u larguar nga territori i Shqipërisë. Politikat e kthimit, ripranimeve, politika e largim/dëbimeve, politika e mbrojtjes së të drejtave dhe lirive themelore të imigrantëve dhe mbrojtjes së të dhënave personale, masat represive dhe ankimimi ndaj tyre etj., janë të shprehura në normativën ligjore për të huajt (ligji nr. 108/2013, "Për të huajt", i ndryshuar, me ligjin nr. 74/2016, dhe aktet normative në zbatim të tij; udhëzimi i ministrit të Brendshëm nr. 293, datë 4.6.2015, "Mbi trajtimin e shtetasve të huaj me qëndrim të parregullt në territorin e Republikës së Shqipërisë"; procedura standarde për procesin e përzgjedhjes nr. 172, datë 8.2.2018; procedura standarde e largim/dëbimit nga territori i RSH-së nr. 176, datë 8.2.2018).

Departamenti për Kufirin dhe Migracionin ndjek dhe përditëson panoramën situacionale dhe prognozën e situatës së kthimeve. Kthim/ripranimet e shtetasve të huaj përbëjnë një sfidë për autoritetin e policisë kufitare dhe migracionit. Strukturat e interesuara në Ministrinë e Brendshme dhe Departamenti për Kufirin dhe Migracionin në Policinë e Shtetit, në bashkëpunim të vazhdueshëm me Ministrinë e Përfshira në çështjet e kthim/ripranimeve, do të ndjekin në dinamike evolucionin ligjor dhe praktikat më të mira evropiane në fushën e kthimeve me qëllim transpozimin e tyre në legjislacionin kombëtar.

Ky objektiv synohet të arrihet nëpërmjet përmbljes së masave të mëposhtme:

Masa 1: Hartimi dhe nënshkrimi i Marrëveshjeve të Ripranimit me: Indinë, Algjerinë, Egjiptin, Pakistanin, Marokun, nëpërmjet së cilës synohet forcimi i bashkëpunimit për përmirësimi i sistemit të ripranimit të shtetasve të huaj dhe vendas në përputhje me marrëveshjet dhe detyrimet reciproke.

Masa 2: Hartimi dhe miratimi i udhëzimit për asistencën në rastet e transitit për qëllim largimi në rrugë ajrore, nëpërmjet së cilës synohet forcimi i bashkëpunimit dypalësh dhe shumëpalësh nëpërmjet krijimit të kuadrit normativ/procedural për ofrimin e asistencës në tranzit për qëllim largimi në rrugë ajrore.

Masa 3: Hartimi dhe miratimi i udhëzimit për organizimin dhe pjesëmarrjen në fluturimet e përbashkëta të dy ose më shumë shteteve, me qëllim dëbimin nga territori të të huajve të cilët janë subjekt i urdhrit individual të dëbimit, nëpërmjet së cilës synohet standardizimi komunitar i kuadrit procedural të bashkëpunimit dypalësh dhe shumëpalësh me qëllim rritjen e numrit të kthimeve efektive në vendet e origjinës.

Masa 4: Hartimi dhe miratimi i udhëzimit ndërinstitucional për procedurat e kthimit vullnetar dhe kthimit vullnetar të asistuar (KVA), nëpërmjet së cilës synohet krijimi i kuadrit procedural të bashkëpunimit ndërinstitucional për kthimin vullnetar të asistuar dhe rritja e numrit të shtetasve të kthyer nëpërmjet kësaj procedure.

Masa 5: Forcimi i kapaciteteve institucionale për realizimin e kthimeve dhe mundësimin e burimeve njerëzore/logjistike dhe trajnimin e specializuar për drejtues eskorte dhe eskorta,

nëpërmjet së cilës synohet sigurimi i bazës materiale/logjistike adekuate dhe fillimi i fluturimeve nacionale dhe të përbashkëta të kthimeve në kuadrin e implementimit të marrëveshjeve të ripranimit.

Masa 6: Përmirësimi i kushteve të trajtimit dhe akomodimit të migrantëve në Qendrën e Mbyllur për të Huajt Karreç/Rinovimi i Qendrës së Karrecit, nëpërmjet së cilës synohet plotësimi i standardeve të trajtimit të migrantëve në QMH, në përputhje me konventa ndërkombëtare.

QËLLIMI I POLITIKËS 2: LEHTËSIMI I QARKULLIMIT LEGAL TË SHTETASVE DHE MALLRAVE

2.1 Objektivi specifik 1, i qëllimit të politikës 2: Përmirësimi i infrastrukturës në Pikat e Kalimit Kufitar me qëllim krijimin e kushteve që sigurojnë kalim të lehtësuar dhe të sigurt të shtetasve dhe mallrave.

Ministria e Brendshme vazhdon të ndërmarrë aktivitete për ndërtimin, rindërtimin, adaptimin dhe pajisjen e vendkalimeve kufitare, duke marrë parasysh që tendenca e vazhdueshme e rritjes së trafikut në pikat e kalimit kufitar kërkon përmirësimin e duhur të infrastrukturës kufitare. Aktivitetet për ndërtimin dhe pajisjen e pikave të kalimit kufitar janë ndërmarrë për të bërë të mundur që kontrolli kufitar të kryhet në mënyrë të sigurt, në përputhje me standardet dhe kushtet e përcaktuara. Përparim të konsiderueshëm ka pasur në drejtim të rregullimit dhe pajisjeve, por jo të gjitha pikat e kalimit kufitar kanë përmbushur kriteret e përcaktuara në përputhje me dekretin për standardet dhe kushtet, të cilat duhet të përmbushen në drejtim të rregullimit dhe pajisjeve, sipas rekomandimeve të BE-së dhe katalogut të praktikave më të mira në këtë fushë. Gjithashtu, analiza e funksionimit të vendkalimeve kufitare është një fokus i vazhdueshëm i Policisë së Shtetit dhe Ministrisë së Brendshme, në kuptim të përmirësimit të infrastrukturës në pikat e kalimit kufitar, me qëllim të lehtësimin e procedurave të kalimit të kufirit shtetëror, veçanërisht gjatë sezonit turistik të verës. Në këtë drejtim, janë instaluar pajisje, kryesisht lexues të dokumenteve të udhëtimit, pajisje kompjuterike dhe kabina shtesë kontrolli në korsitë e trafikut, të cilat shpejtojnë procedurat kufitare dhe shkurtojnë kohën e pritjes në pikat e kalimit kufitar.

Instalimi i kamerave të vëzhgimit dhe lexuesve të targave në pikat e kalimit kufitar do të përmirësojë sistemin e kontrollit kufitar, i cili do të shkurtojë kohën e qëndrimit në pikat e kalimit kufitar, dhe pajisjet e instaluar do të shpejtojnë shumë kontrollin kufitar në pikat e kalimit kufitar.

Plani i Veprimit për zbatimin e Strategjisë parashikon veprimtari të rëndësishme për ndërtimin dhe rindërtimin e infrastrukturës kufitare me qëllim të kontrollit më efikas të kufirit.

Ky objektiv synohet të arrihet nëpërmjet përmbushjes së masave të mëposhtme:

Masa 1: Përfundimi i punës për studimin e nevojave për përmirësimin e infrastrukturës në Pikat e Kalimit Kufitar, nëpërmjet së cilës synohet standardizimi i pajisjeve të përdorura nga Policia Kufitare dhe Dogana për kontrollet kufitare në përputhje me rekomandimet e Katalogut *Schengen*.

Masa 2: Rindërtimi i Pikave të Kalimit Kufitar, e cila synon rindërtimin dhe riparimi i PKK-së sipas standardeve të kërkuara. Kjo masë synon të realizohet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

- rindërtimi i Pikës së Kalimit Kufitar Qafë-Botë.
- rikonstruksioni i godinës së Degës Doganore Vlorë;
- rikonstruksioni dhe ndërtimi i ambienteve shtesë në Degën Doganore Morinë;
- rikonstruksioni dhe zgjerimi i Terminalit për krijimin e kushteve optimale për udhëtarët e Pikës së Kalimit Kufitar Kakavijë etj.

Masa 3: Përmirësimi i mëtejshëm i infrastrukturës së IT-së për menaxhimin e kufijve, nëpërmjet së cilës synohet lidhja me sistemin TIMS i 13 stacioneve të policisë kufitare në të cilat mungon ky sistem.

Masa 4: Pajisjen e pikave të kalimit kufitar me lexues optik portabël të dokumenteve të udhëtimit, nëpërmjet së cilës synohet, pajisja me 10 lexues portabël.

2.2 Objektivi specifik 2, i qëllimit të politikës 2: Negocimi dhe nënshkrimi i marrëveshjeve për ngritjen e pikave të përbashkëta të kalimit kufitar dhe doganor.

Marrëveshja për ngritjen e Pikave të Përbashkëta të Kalimit Kufitar me Republikën e Kosovës, atë të Grabomit dhe të Zogajve me Malin e Zi, kanë qenë hapa të rëndësishëm në forcimin e bashkëpunimit ndërkufitar për lehtësimin e qarkullimit legjitim të shtetasve dhe mallrave. Ndërkohë, duhet të vijojnë përpjekjet për ndryshim e statusit të të gjitha pikave të kalimit kufitar me Malin e Zi, si dhe nënshkrimin e marrëveshjes për ndryshimin e statusit të të gjitha pikave të kalimit kufitar me Maqedoninë e Veriut.

Ndërkohë, kërkohet të forcohet bashkëpunimi operacional për mbikëqyrjen e përbashkët të kufirit, duke rritur numrin e patrullimeve të përbashkëta me Malin e Zi, Kosovën dhe Maqedoninë e Veriut.

Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet nënshkrimit të marrëveshjes për ngritjen dhe funksionimin e Qendrës së Bashkëpunimit Policor dhe Doganor me Greqinë, në Kakavijë, ndërsa do të propozohet ngritja e një qendre të tillë edhe në Kapshticë.

Autoritetet shqiptare do të jenë të përkushtuara për të adresuar çështjet bilaterale me vendet fqinje, duke arritur kështu një nga ato përparësi të rëndësishme të politikës së jashtme të Republikës së Shqipërisë, atë të fqinjësisë së mirë.

Ky objektiv synohet të arrihet nëpërmjet përmbushjes së masave të mëposhtme:

Masa 1: Përfundimi i negociatave dhe nënshkrimi i marrëveshjes për ngritjen e Pikave të Përbashkëta të Kalimit Kufitar dhe kryerjen e kontrolleve të përbashkëta kufitare dhe doganore me Maqedoninë e Veriut, i cili do të realizohet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

- negocimi dhe nënshkrimi i protokolleve të zbatimit të marrëveshjes për ngritjen e pikave të përbashkëta të kalimit kufitar dhe kryerjen e kontrolleve të përbashkëta kufitare dhe doganore me Maqedoninë e Veriut, për çdo pikë të kalimit kufitar;
- trajnimi i personelit të pikave të përbashkëta të kalimit kufitar për kryerjen e kontrolleve të përbashkëta kufitare dhe doganore;
- vënia në funksion e pikave të përbashkëta të kalimit kufitar dhe zbatimin e kontrolleve të përbashkëta kufitare dhe doganore.

Masa 2: Nënshkrimi i marrëveshjes për ngritjen e pikave të përbashkëta të kalimit kufitar dhe kryerjen e kontrolleve të përbashkëta kufitare dhe doganore me Malin e Zi, i cili do të realizohet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

- fillimi i negociatave, nënshkrimi i marrëveshjes për ngritjen e pikave të përbashkëta të kalimit kufitar dhe kryerjen e kontrolleve të përbashkëta kufitare dhe doganore;
- negocimi dhe nënshkrimi i protokolleve të zbatimit të marrëveshjes për ngritjen e pikave të përbashkëta të kalimit kufitar dhe kryerjen e kontrolleve të përbashkëta kufitare dhe doganore me Malin e Zi, për çdo Pikë të Kalimit Kufitar;
- trajnimi i personelit të Pikave të pikë të kalimit kufitar përbashkëta të kalimit kufitar për kryerjen e kontrolleve të përbashkëta kufitare dhe doganore;
- vënia në funksion e pikave të përbashkëta të kalimit kufitar dhe zbatimin e kontrolleve të përbashkëta kufitare dhe doganore;

Masa 3: Negocimi dhe nënshkrimi i protokolleve të zbatimit të marrëveshjes për ngritjen e pikave të përbashkëta të kalimit kufitar dhe kryerjen e kontrolleve të përbashkëta kufitare dhe doganore me Republikën e Kosovës, për çdo Pikë të Kalimit Kufitar, nëpërmjet së cilës synohet ngritja e PKK të përbashkëta si detyrim dhe zbatim i katalogut *Schengen*, në përputhje praktikat më të mira për lehtësimin e kalimit të shtetasve dhe mjeteve.

Masa 4: Fillimi i negociatave për nënshkrimin e marrëveshjes për ngritjen e Pikave të Përbashkëta të Kalimit Kufitar dhe kryerjen e kontrolleve të përbashkëta kufitare dhe doganore me Greqinë, nëpërmjet së cilës synohet nënshkrimi i marrëveshjes për ngritjen e Pikave të Përbashkëta të Kalimit Kufitar dhe kryerjen e kontrolleve të përbashkëta kufitare dhe doganore me Greqinë.

2.3 Objektivi specifik 3, i qëllimit të politikës 2: Alokimi i burimeve të nevojshme njerëzore në Pikat e Kalimit të Kufitar në përputhje me fluksin e qarkullimit ndërkufitar.

Në periudha të veçanta, siç është sezoni turistik veror dhe periudha e festave të fundvitit, krijojnë ngarkesa të mëdha në pikat e kalimit kufitar që kalojnë kufijtë e ngarkesës normale për personelin e këtyre pikave. Me qëllim krijimin e lehtësirave të duhura për kalimin pa vonesë të shtetasve dhe mallrave, tashmë është krijuar një praktikë shumë e mirë e rialokimit të burimeve njerëzore dhe vendosjen e tyre në dispozicion të pikave të kalimit kufitar të cilat përballën me fluks të shtuar. Kjo praktikë është e nevojshme të vijojë të zbatohet dhe në të ardhmen.

Ky objektivi synohet të arrihet nëpërmjet përmbushjes së masave të mëposhtme:

Masa 1: Shtimi i numrit të rojeve kufitare në pikat e kalimit kufitar në përputhje me nevojat operacionale, nëpërmjet së cilës synohet plotësimi i të gjitha funksioneve të lira. Kjo masë do të realizohet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

Shtimi i numrit të rojeve kufitare në pikat e kalimit kufitar Morinë, Komisariati i Policisë Rinas, Port Durrës, Qafë Thanë, Kakavijë, Kapshticë etj.;

Plotësimi me personel i funksioneve të lira në Pikat e Kalimit Kufitar.

Masa 2: Rialokimi i përkohshëm i burimeve njerëzore në Pikat e Kalimit Kufitar me fluks të përkohshëm të rritur, nëpërmjet së cilës synohet përballimi me sukses i flukseve të përkohshme të qarkullimit ndërkufitar.

2.4 Objektivi specifik 4, i qëllimit të politikës 2: Forcimi i kapaciteteve logjistike për zbulimin e dokumenteve të falsifikuara të udhëtimit.

Një pjesë e mirë e personelit të Pikave të kalimit Kufitar tashmë është pajisur me mjetet e nevojshme për kontrollin e dokumenteve të udhëtimit, në vijën e parë të kontrollit. Aktualisht është e nevojshme pajisja e këtyre shërbimeve me mjete të specializuara për ekzaminimin e dokumenteve të udhëtimit, në vijën e dytë të kontrollit.

Ky objektivi synohet të arrihet nëpërmjet përmbushjes së masave të mëposhtme:

Masa 1: Pajisja e pikave të kalimit kufitar me pajisje speciale për ekzaminimin e dokumenteve të udhëtimit, sipas nevojës dhe analizës së riskut.

Masa 2: Sigurimi i aksesit në bankën e të dhënave të dokumenteve të udhëtimit PRADO.

2.5 Objektivi specifik 5, i qëllimit të politikës 2: Forcimi i kapaciteteve profesionale të rojeve kufitare që shërbejnë në Pikat e Kalimit Kufitar.

Forcimi i kapaciteteve profesionale të punonjësve të agjencive të zbatimit të ligjit do të vijojë të jetë prioritet për të gjitha agjencitë. Profesionalizmi dhe forcimi i aftësive për zbatimin me korrektësi e cilësi i detyrave, përbën një garanci të fortë për menaxhimin e kufirit dhe rrjedhimisht për forcimin e sigurisë kufitare.

Agjencitë e zbatimit të ligjit do t'i kushtojnë një vëmendje të veçantë trajnimit të trajnerëve për fushat e përgjegjësisë, duke synuar forcimin e pavarësisë në fushën e shkollimit dhe trajnimit. Trajnimet do të vijojnë të zhvillohen sipas planeve të miratuara të trajnimeve dhe do të adresojnë prioritetet e përcaktuara nga strukturat qendrore dhe vendore.

Trajnimi me burimet e brendshme do të kombinohet në mënyrë efektive me trajnimet e ofruar nga partnerët ndërkombëtarë, në nivel bilateral, multilateral dhe në kuadër të projekteve apo iniciativave të ndryshme.

Policia Kufitare do të vijojë respektimin e standardeve të trajnimit dhe shkollimit të vendeve anëtare të Bashkimit Evropian, si dhe të praktikave më të mira të identifikuara. Trajnimi bazë i Policisë Kufitare do të vijojë në bazë të kurrikulës të përafëruar plotësisht me Kurrikulën e Përbashkët Bazë të Agjencisë Evropiane të Rojës Kufitare dhe Bregdetare (FRONTEX).

Aplikimi sistemeve të reja të shkëmbimit të informacionit dhe futja në përdorim i teknologjive dhe pajisje bashkëkohore të kontrollit dhe mbikëqyrjes së kufirit, do të shoqërohen me trajnime të specializuara, me qëllim përdorimin sa më efektiv të këtyre sistemeve dhe pajisjeve.

Ky objektivi synohet të arrihet nëpërmjet përmbushjes së masave të mëposhtme:

Masa 1: Krijimi i posteve të punës për trajnimin *online* të rojeve kufitare, i cili do të realizohet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

- Instalimi i 3 (tre) kompjuterëve personal në çdo strukturë vendore (DVKM, Reparti DELTA, Qendra e Mbyllur Karreç, IQP) dhe në Departamentin për Kufirin dhe Migracionin, për të mundësuar trajnimin *online* të rojeve kufitare.

- Instalimin e *software*-ve të nevojshme për mundësimin e trajnimeve *online*.

- Krijimin në TIMS të portalit të moduleve të trajnimit për Policinë Kufitare dhe Migracionit.

Masa 2: Zhvillimi i trajnimeve për sigurinë e dokumenteve të trajnimit me rojet kufitare të Pikave të Kalimit Kufitar, i cili do të realizohet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

- zhvillimi trajnimeve rifreskuese për sigurinë e dokumenteve të udhëtimit;

- zhvillimin e trajnimeve të avancuara për sigurinë e dokumenteve të udhëtimit, për punonjësit e policisë së vijës së dytë të kontrollit kufitar.

Masa 3: Shkëmbimi i eksperiencës në fushën e sigurisë së dokumenteve të udhëtimit në nivel bilateral dhe në kuadër të operacioneve të koordinuara nga Agjencia Evropiane e Rojës Kufitare dhe Bregdetare, FRONTEX, nëpërmjet së cilës synohet pjesëmarrja në çdo operacion të koordinuar nga FRONTEX.

3. Qëllimi i politikës 3: respektimi i plotë i të drejtave themelore, përfshirë trajtimin e çdo individi me respekt të plotë për dinjitetin dhe mundësimin e qasjes në mbrojtjen ndërkombëtare të atyre që kanë nevojë

3.1 Objektivi specifik 1, i qëllimit të politikës 3: Përmirësimi i nivelit të respektimit, mbrojtjes dhe promovimit të të drejtave themelore, sjelljes profesionale të oficerëve të kontrollit kufitar, si dhe aftësive të tyre profesionale për përdorim më efikas të pajisjeve teknike, trajnimit dhe zhvillimit profesional.

Punonjësit e Policisë së Shtetit, rojet kufitare dhe ato të menaxhimit të migracionit, punonjësit e Doganës dhe të agjencive të tjera të zbatimit të ligjit që operojnë në kufi, ushtrojnë aktivitetin e tyre në përputhje me Kushtetutën, aktet ndërkombëtare, ligjet dhe rregulloret e tjera, duke iu përmbajtur normave të sjelljes dhe etikës, veçanërisht atyre që kanë të bëjnë me detyrimin për t'u shërbyer shtetasve shqiptarë dhe të huaj, respektimin e ligjshmërisë, ushtrimi i të drejtave të njeriut, mosdiskriminimi gjatë ushtrimit të funksioneve e detyrave, ndalimin e torturës dhe trajtimit degradues, dhënien e ndihmës së menjëhershme për viktimat, detyrimi për të mbrojtur informacionin e klasifikuar dhe të dhënat personale, detyrimin për të refuzuar urdhrat e paligjshëm dhe të kundërshtojë çdo formë të korrupsionit.

Punonjësit e të gjitha agjencive do të vijnë në ushtrime kompetencat, duke synuar minimizimin e efekteve të dëmshëm, duke parandaluar dhe shmangur, në çdo rast, diskriminim e qytetarëve në bazë të racës, ngjyrës, kombësisë, origjinës sociale ose etnike, përkatësisë së pakicave kombëtare, gjuhës, besimit fetar, mendimit ndryshe, gjinisë, identiteti gjinor, orientimi seksual, gjendjes shëndetësore, aftësisë së kufizuar, moshës, statusit martesor, përkatësia në grup ose supozimi i përkatësisë në një grup të caktuar, bindjes politike, anëtarësisë në sindikatë ose organizatë, si dhe në bazë të karakteristikave personale.

Ky objektiv synohet të arrihet nëpërmjet përmbytjes së masave të mëposhtme:

Masa 1: Vijimi i trajnimit të rojeve kufitare për procedurat standarde të përzgjedhjes dhe referimit të të huajve të parregullt;

Masa 2: Rishikimi i procedurave për përzgjedhjen e shtetasve të huaj që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare në vendin tonë;

Masa 3: Trajnim i vazhdueshëm i rojeve kufitare për grumbullimin dhe përdorimin e të dhënave personale;

Masa 4: Zhvillimi i trajnimeve të vazhdueshme për trajtimin e shtetasve të huaj në territorin e Republikës së Shqipërisë, në përputhje me legjislacionin për të huajt.

3.2 Objektivi specifik 2, i qëllimit të politikës 3: Kontrolli i cilësisë në zbatimin e ligjit për menaxhimin e kufijve dhe sjellja e policëve dhe doganierëve të përfshirë në kontrollin kufitar dhe doganor të kryhet në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore dhe me standardet e BE-së.

Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit ka miratuar një kod etik që është në përputhje me standardet e Kodit Evropian të Etikës së Policisë, i cili përcakton standardet dhe rregullat e sjelljes për oficerët e policisë në kryerjen e detyrave të tyre.

Krahas aktivitetit kontrollues të Shërbimit të Kontrollit të Brendshëm dhe Ankesave në Ministrinë e Brendshme, Avokatit të Popullit apo vlerësimeve të organizatave të ndryshme vendore dhe ndërkombëtare, Policia e Shtetit dhe shërbimet e tjera kufitare kanë krijuar një sistem të kontrollit të cilësisë në procesin e punës, zbatimin e autoritetit dhe zbatimin e ligjit. Në përputhje me rregullat e përcaktuara, Policia Kufitare do të hartojë plane kontrolli tematik dhe *ad-hoc*, për çështje të veçanta dhe/apo ankesave, sipas procedurave standarde të punës për raste të tilla. Në përputhje me programet vjetore të punës, nga zyrtarët e autorizuar të Policisë Kufitare (në Departamentet dhe Drejtoritë Vendore të Kufirit dhe Migracionit) do të planifikohen dhe kryhen kontrole, inspektime të rregullta dhe të jashtëzakonshme.

Vëmendje të veçantë do t'i kushtohet ngritjes së mekanizmave të vlerësimit *Schengen*, të vlerësimit të cënueshmërisë (vulnerabilitetit) të sigurisë kufitare dhe mekanizmave të mundshëm kombëtarë për të siguruar zbatimin e ligjit në fushën e menaxhimit të kufijve.

Ky objektiv synohet të arrihet nëpërmjet përmbushjes së masave të mëposhtme:

Masa 1: Përgatitja dhe miratimi i procedurave standarde të punës për zhvillimin e inspektimeve tematike të aktivitetit të strukturave për kufirin dhe migracionin, nga Departamenti për Kufirin dhe Migracionin.

Masa 2: Hartimi i planit vjetor të inspektimit të strukturave vendore për kufirin dhe migracionin.

Masa 3: Zhvillimi i inspektimeve *ad-hoc* për probleme që mund të ndeshen apo në ndjekje të ankesave të shtetasve të ndryshëm, për aktivitetin e rojeve kufitare dhe/ose strukturave vendore për kufirin dhe migracionin.

3.3 Objektivi specifik 3, i qëllimit të politikës 3: Sigurimi i qasjes në mbrojtjen ndërkombëtare atyre që kanë nevojë.

Ligjshmëria, mosdiskriminimi dhe respektimi i të drejtave dhe lirive themelore të njeriut janë parime që qëndrojnë në themel të veprimtarisë së Policisë së Shtetit.⁸ Mbrojtja dhe respektimi i të drejtave të njeriut të personave që kalojnë kufirin shtetëror ose kalojnë kufirin shtetëror në mënyrë të paligjshme është vlerë e patjetërsueshme dhe një përparësi e Policisë Kufitare. Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet grupeve vulnerabël, veçanërisht të miturve të pashoqëruar dhe viktimave të dyshuara të dhunës ose trafikimit.

Në këtë drejtim, nevojitet të forcohen kapacitetet për identifikimin e personave që kanë nevojë për mbrojtje ndërkombëtare, për ndihmë juridike, si dhe për kthimin efektiv të personave që nuk kualifikohen për mbrojtje ndërkombëtare.

Në çdo rast nga ana e shërbimeve të policisë kufitare dhe migracionit, është vepruar dhe do të vepruhet në përputhje të plotë me të drejtat universale të njeriut ku parashikohet se “gjithkush ka të drejtë të kërkojë dhe gëzojë në vende të tjera azil nga ndjekjet...”⁹, dhe nga legjislacioni shqiptar i cili parashikon se, “Në Republikën e Shqipërisë garantohet e drejta për azil e të huajit apo personit pa shtetësi, i cili, për shkak të frikës së bazuar të persekutimit, për arsye të racës, besimit fetar, kombësisë, anëtarësisë në një grup të caktuar shoqëror ose bindjes politike, ndodhet jashtë vendit të shtetësisë së vet ose jashtë vendbanimit të zakonshëm të mëparshëm dhe nuk ka mundësi ose dëshirë të kërkojë mbrojtjen e atij vendi, si pasojë e këtyre ngjarjeve, për arsye të kësaj frike”.¹⁰

Policia e Shtetit do të respektojë me korrektësi parimin e mos-kthimit, të sanksionuar në legjislacionin shqiptar, ku parashikohet se, “Republika e Shqipërisë njeh dhe respekton detyrimin

⁸ Neni 5, i ligjit nr. 108/2014, “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar.

⁹ Deklarata Universale e të Drejtave të Njeriut, neni 14/1.

¹⁰ Ligji nr. 121/2014 “Për azilin në Republikën e Shqipërisë”, neni 4.

e autoriteteve për të mos kthyer a prapësuar, ekstraduar apo larguar jashtë territorit të saj personat që kanë përfituar apo kërkuar të drejtën e azilit apo të formave të tjera të mbrojtjes....”¹¹

Procesi i azilit kërkon bashkëpunim të ngushtë midis Policisë Kufitare dhe Drejtorisë për Shtetësinë dhe Azilin dhe me çdo organizatë vendase dhe ndërkombëtare për pritjen dhe trajtimin e shtetasve të huaj që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare.

Ky objektiv synohet të arrihet nëpërmjet përmbushjes së masave të mëposhtme:

Masa 1: Vijimi i trajnimit të rojeve kufitare për procedurat standarde të përzgjedhjes dhe referimit të të huajve të parregullt.

Masa 2: Rishikimi i procedurave për përzgjedhjen e shtetasve të huaj që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare në vendin tonë.

Masa 3: Trajnimi i rojeve kufitare për procedurat e reja për përzgjedhjen e shtetasve të huaj që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare në vendin tonë.

PJESA III. PROJEKTET KRYESORE PËR ZBATIMIN E STRATEGJISË

Projekti i ngritjes dhe funksionimit të Qendrës Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Kufirit.

Kjo masë synon të bëjë përafrim të pjesshëm të legjislacionit kombëtar me rregulloren nr. 1052/2013, e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit për ngritjen e Sistemit Evropian të Mbikëqyrjes së Kufirit (Eurosur). Rregullorja (BE) 2019/1896, u rekomandon Shteteve Anëtare të krijojnë qendra kombëtare koordinimi në mënyrë që të përmirësojnë shkëmbimin e informacionit dhe bashkëpunimit ndërinstitucional dhe ndërmjet Shteteve Anëtare, në lidhje me mbrojtjen e kufirit kombëtar dhe zbatimin e kontrollit kufitar. Për funksionimin efektiv të EUROSUR, është thelbësore që të gjitha autoritetet kombëtare përgjegjëse për mbrojtjen e kufijve të jashtëm të bashkëpunojnë përmes Qendrave Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Kufirit. Në këtë kontekst, Shqipëria do t'i kushtojë vëmendje të veçantë ngritjes së Qendrës Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Kufirit, në planin e veprimit 2024–2027.

Kosto totale potenciale për realizimin e projektit dhe ndërtimi i zyrave të nevojshme për funksionimin normal të QKK parashikohet të jetë 5,000,000 lekë e cila mund të jetë me financim të huaj ose me buxhet shteti. Ndërsa ngritja e infrastrukturës për përcjelljen e informacionit të nevojshëm në QKK dhe QKR nga të gjitha sistemet e ngritura dhe ato që do të ngrihen për kontrollin dhe mbikëqyrjen e kufirit parashikohet të jetë 20,000,000 lekë e cila pritet të financohet nga donatorë.

Projekti i rindërtimit të pikave të kalimit kufitar

Drejtoria e Përgjithshme e Doganave dhe Policia e Shtetit vazhdojnë të ndërmarrin aktivitete për ndërtimin, rindërtimin, adaptimin dhe pajisjen e vendkalimeve kufitare, duke marrë parasysh që tendenca e vazhdueshme e rritjes së trafikut në pikat e kalimit kufitar kërkon përmirësimin e duhur të infrastrukturës kufitare. Aktivitetet për ndërtimin dhe pajisjen e pikave të kalimit kufitar janë ndërmarrë për të bërë të mundur që kontrolli kufitar të kryhet në mënyrë të sigurt, në përputhje me standardet dhe kushtet e përcaktuara. Përparim të konsiderueshëm ka pasur në drejtim të rregullimit dhe pajisjeve, por jo të gjitha pikat e kalimit kufitar kanë përmbushur kriteret e përcaktuara në përputhje me Dekretin për Standardet dhe Kushtet, të cilat duhet të përmbushen në drejtim të rregullimit dhe pajisjeve, sipas rekomandimeve të BE-së dhe katalogut të praktikave më të mira në këtë fushë.

Sa më sipër, në planin e veprimit 2021–2023 është parashikuar rindërtimi i disa PKK-ve, si më poshtë:

- rindërtimi i pikës së kalimit kufitar Qafë-Botë, kostoja potenciale e të cilës është 2,000,000 euro, e cila do të financohet nga donatorët;
- rikonstruksioni i godinës së degës doganore Vlorë, kostoja potenciale e të cilës është 260,000 euro, cila do të financohet nga buxheti i shtetit;
- rikonstruksioni dhe ndërtimi i ambienteve shtesë në degën doganore Morinë, kostoja potenciale e të cilës është 663,000 euro, cila do të financohet nga buxheti i shtetit;

¹¹ Neni 6, i ligjit nr. 121/2014, “Për azilin në Republikën e Shqipërisë”.

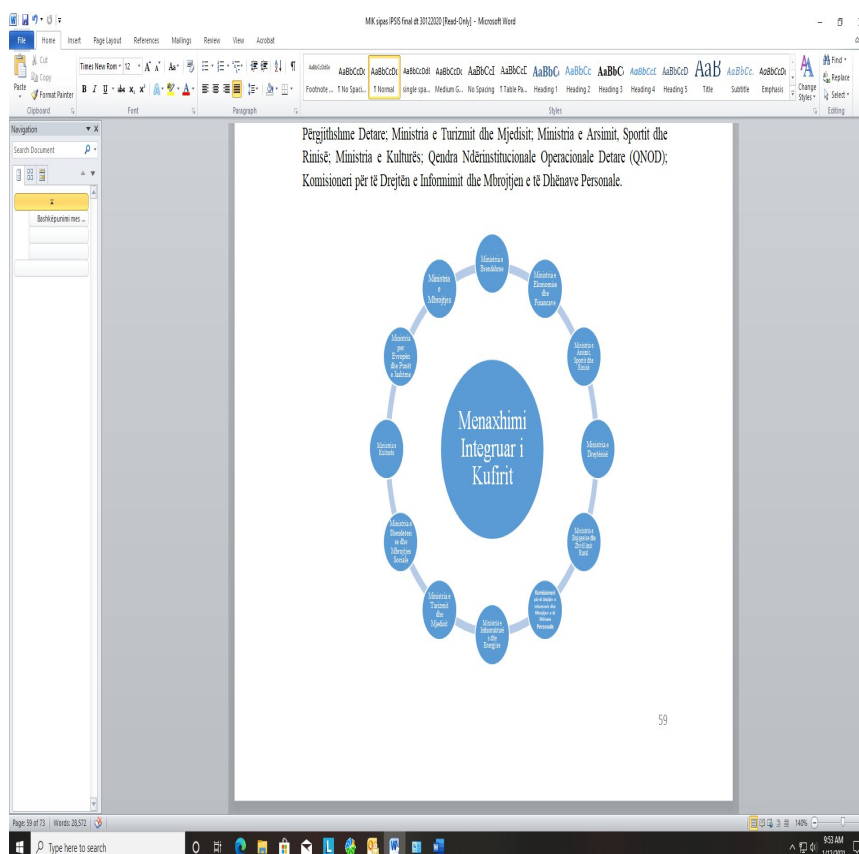
- rikonstruksioni dhe zgjerimi i terminalit për krijimin e kushteve optimale për udhëtarët e pikës së kalimit kufitar Kakavijë kostoja potenciale e të cilës është 583,000 euro, cila do të financohet nga buxheti i shtetit.

PJESA IV: ZBATIMI, PËRGJEGJËSIA E INSTITUCIONEVE, RAPORTIMI DHE MONITORIMI

1. Përgjegjësia e institucioneve

Siç u theksua me lart, menaxhimi i integruar i kufirit është bashkërendimi dhe bashkëpunimi kombëtar dhe ndërkombëtar ndërmjet të gjitha autoriteteve dhe agjencive, të përfshira në sigurinë kufitare dhe lehtësimin e tregtisë, me qëllim përsosjen e sistemeve të efektshme dhe me rendiment të Menaxhimit të Integruar të Kufirit, me synimin e arritjes së qëllimit të përbashkët të kufijve të hapur, por të kontrolluar dhe të sigurt.

Për zbatimin e konceptit të Menaxhimit të Integruar të Kufirit në Republikën e Shqipërisë, si dhe të prioritetëve strategjike të përcaktuara nga kjo Strategji angazhohen disa institucione shtetërore, si: Ministria e Brendshme - Policia e Shtetit/Departamenti për Kufirin dhe Migracionin; Ministria e Financave dhe Ekonomisë - Drejtoria e Përgjithshme e Doganave; Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural - Autoriteti Kombëtar i Ushqimit; Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale - Operatori i Shërbimeve të Kujdesit Shëndetësor; Ministria e Mbrojtjes - Forca Detare/Roja Bregdetare - Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile; Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme - Drejtoria e Çështjeve Konsullore; Ministria e Drejtësisë; Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë - Drejtoria e Përgjithshme Detare; Ministria e Turizmit dhe Mjedisit; Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë; Ministria e Kulturës; Qendra Ndërinstitucionale Operacionale Detare (QNOD); Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale.

Nivel Qendror, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave:

- Zyra e Drejtorit të Përgjithshëm;
- Departamentin Teknik;
- Departamenti Administrativ;
- Departamenti i Akcizës dhe Departamenti i TI;
- Departamenti Operativ Hetimor;
- Drejtoria Antitrafik;
- Drejtoria Antikontrabandës;
- Drejtoria Hetimit;
- Drejtoria e Informacionit, Analizës së Riskut dhe Monitorimit;
- Drejtoria për Mbrojtjen e Pronësisë Intellektuale.

Nivel Lokal: 17 Degë Doganore

Ministria e Mbrojtjes

Ministria e Mbrojtjes propozon dhe zbaton politikën e mbrojtjes si një element të sistemit të mbrojtjes, vlerëson sfidat, rreziqet dhe kërcënimet ushtarake dhe në fushën e mbrojtjes. Forcat e Armatosura të Republikës së Shqipërisë, si pjesë integrale e Ministrisë së Mbrojtjes, janë një forcë profesionale mbrojtëse e cila, si pjesë e sistemit të mbrojtjes, përveç mbrojtjes së pavarësisë, sovranitetit dhe territorit shtetëror të Republikës së Shqipërisë, ofron mbështetje për institucionet e tjera në raste të kërcënimit të sigurisë kombëtare nga terrorizmi, në rastin e krizave të migrantëve, sfidave dhe kërcënimeve të tjera.

Forca Detare/Roja Bregdetare, sipas misionit të saj kushtetues dhe detyrave ushtarake mbron sovranitetin e plotë të hapësirës detare të RSH-së, si dhe interesat e saj kombëtare në ujërat territoriale, zonën fqinje dhe ZEE. Përveç kryerjes së aktiviteteve të mbikëqyrjes dhe mbrojtjes, Forca Detare/Roja Bregdetare ofron mbështetje për institucionet civile në situata krize dhe emergjente, kryesisht në aktivitetet e kërkimit dhe shpëtimit në det dhe të kontrollit të zbatimit të ligjshmërisë kombëtare e ndërkombëtare në det.

Forca Detare/Roja Bregdetare, sipas ligjit nr. 8875, datë 4.4.2002, (*ndryshuar me ligjin nr. 9788, datë 19.7.2007*) ka detyrat si më poshtë:

- të japë asistencë për sigurimin e lundrimit detar dhe sigurimin e jetës në det (SAR), në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe konventat ndërkombëtare, në të cilat Republika e Shqipërisë bën pjesë, i ka ratifikuar ose ka aderuar në to;
- të parandalojë dhe të ushtrojë kontroll për kalimin e paligjshëm të mjeteve lundruese, të mallrave dhe njerëzve në hapësirën detare shqiptare;
- të kryejë afrim, bordim, inspektim, ndalim, kapje dhe bllokim të mjeteve dhe personave që shkelin legjislacionin detar, si dhe shoqërimin e tyre në portin më të afërt, sipas rastit;
- të kryejë ndjekjen e nxehtë të mjeteve detare, sipas konventave ndërkombëtare;
- të kryejë përdorimin e forcës në rastet e mbrojtjes së nevojshme dhe nevojës ekstreme;
- të kryejë përpilimin e dokumentacionit bazë për fillimin e procedurave të mëtejshme për shkelësit e ligjit detar;
- të parandalojë dhe të ushtrojë kontroll për zbatimin e legjislacionit për ndotjen e mjedisit detar dhe bregdetar (MARPOL).

Procedurat për kryerjen e detyrave nga Roja Bregdetare përcaktohen në Manualin e Rojës Bregdetare. Këto detyra janë parashikuar edhe në Kodin Detar të RSH-së.

Struktura të Ministrisë së Mbrojtjes të përfshira në MIK janë:

- Shtabi i Përgjithshëm i Forcave të Armatosura;
- Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile;
- Forca Detare/Roja Bregdetare;
- Qendra Ndërinstitucionale Operacionale Detare;
- Instituti i Gjeografisë dhe Infrastrukturës Ushtarake;
- Qendra Kombëtare e Kërkimit dhe Shpëtimit.

Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural

Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural garanton në shkallën më të lartë të shëndetit të qytetarëve shqiptar dhe perfeksionimi i sistemit të mbikëqyrjes dhe garantimit të sigurisë ushqimore. Ky sistem do të shërbejë për mbrojtjen sa më të mirë të shëndetit të konsumatorëve nga sëmundjet/dëmtimet si pasojë e konsumimit të produkteve ushqimore me origjinë bimore ose shtazore.

Autoriteti Kombëtar i Ushqimit, institucion në varësi të Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, i cili ka për qëllim të vendosë bazat për sigurimin e një niveli të lartë të mbrojtjes së shëndetit të njerëzve dhe interesat e konsumatorit, mbrojtja e shëndetit të kafshëve, si dhe të mbrojtje bimet dhe produktet bimore nga parazitët;

Drejtoria e Shërbimeve të Peshkimit dhe Akuakulturës (DSHPA), është një institucion qendror publik, në varësi të Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural me seli në Tiranë. Sektori i Inspektimit dhe Kontrollit të Peshkimit ka për mision kontrollin në ujë apo në tokë, përfshirë portet, pikat e zbarkimit, mjetet e transportit, qendrat e grumbullimit të peshkut, merkatot, pikat e shitjes dhe restorantet, nëpërmjet aktiviteteve inspektuese sipas legjislacionit përkatës në fuqi. Sektori i Inspektimit dhe Kontrollit të Peshkimit është gjithashtu, përgjegjëse për të monitoruar respektimin rregullsisë së zënieve që ndodhen në bordin e mjetit lundrues të peshkimit, të magazinuara, të transportuara, në përpunim apo të tregtuara, si dhe vërtetësinë dhe saktësinë e dokumenteve apo transmetimeve elektronike që lidhen me to.

Nëpërmjet këtij plan veprimi kërkohet bashkëpunim në zbatim të ligjshmërisë në fushën e peshkimit, si në hapësirën ujore detare dhe ato të brendshme (liqenore) nëpërmjet koordinimit në kuadër të QNOD-it, ku të organizohen patrullime të përbashkëta të Inspektoratit të Peshkimit me Rojën Bregdetare në hapësirën detare dhe me strukturat e tjera shtetërore në ujërat e brendshme, lumenjtë e liqenet, për parandalimin dhe evidentimin e gjuetisë së paligjshme. Gjithashtu bashkëpunim në kontrollin e përbashkët të pikave doganorë tokësore mbi kontrollin kalimit të paligjshëm të produkteve peshkore, si dhe kalimin e specieve të ndaluara. Edhe pse Drejtoria e Shërbimeve të Peshkimit dhe Akuakulturës nuk disponon inspektorë pranë pikave doganore, në zbatim të plan veprimit do të bëhet e mundur kontrolli i përbashkët periodik.

DSHPA-ja organizohet si Drejtori e Përgjithshme me juridiksion në të gjithë territorin e vendit dhe përbëhet nga 5 sektorë:

1. Sektori i Inspektimit dhe Kontrollit të Peshkimit;
2. Sektori i Akuakulturës;
3. Sektori i Analizës Ekonomike dhe Buxhetit;
4. Sektori i Monitorimit dhe Infrastrukturës së Peshkimit;
5. Sektori i QNOD-it (Qendra Ndërinstitucionale Operacionale Detare).

Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme

Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme është përgjegjëse, ndër të tjera, për propozimin e një regjimi të vizave të përafuar gjithnjë e më shumë me kodin *Schengen*. Vijimi i përpjekjeve për uljen e numrit të shteteve në listën negative të BE-së.

Drejtoria e Çështjeve Konsullore, ndjek regjimin e vizave me vendet e ndryshme, bashkërendimin e punës ndërmjet aktorëve të përfshirë në procesin e procedimit dhe vlerësimit të aplikimeve për pajisje me vizë të shtetasve të huajt, në përputhje me legjislacionin dhe regjimin në fuqi.

Personeli që trajton çështjet e vizave është i përzgjedhur me kritere të përcaktuara qartë, të aftë profesionalisht dhe të mirëtrajnuar. Konsujt që emërohen kryejnë paraprakisht trajnimet pranë strukturave dhe specialistëve përkatës. Gjithashtu informohen paraprakisht për bazën ligjore të cilës do t'i referohen në vijimësinë e punës së tyre me procedimin e aplikimeve për pajisje me vizë të shtetasve të huaj.

Gjithashtu, është synuar zhvillimi i teknologjisë së informacionit në përputhje të plotë me standardet e BE-së, me qëllim që të lehtësojë shkëmbimin dhe menaxhimin e informacionit. Sistemet e IT janë në përputhje të plotë me standardet, sigurojnë ruajtjen dhe fshehtësinë e të dhënave, bazuar në legjislacionin kombëtar dhe marrëveshjet e nënshkruara.

Zhvillime të mëtejshme janë bërë lidhur me aplikimet dhe shkëmbimin e informacionit, në bashkëpunim me AKSHI-n. Të gjitha aplikimet për marrjen e shërbimeve (përfshirë edhe vizat), kryhen *online*. Shkëmbimi dhe menaxhimi i informacionit në përputhje me standardet, ka lehtësuar kohën e marrjes së shërbimeve për qytetarët, duke siguruar mbrojtjen e të dhënave.

Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale

Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale është institucioni përgjegjës për hartimin dhe zbatimin e politikave e të strategjive të zhvillimit në sektorin e kujdesit shëndetësor, është përgjegjëse për rregullimin e shërbimeve të kujdesit shëndetësor dhe për bashkërendimin e punës ndërmjet të gjithë aktorëve, brenda dhe jashtë sistemit të kujdesit shëndetësor, të cilët kontribuojnë dhe synojnë të garantojnë të drejtën kushtetuese, të përcaktuar në nenin 55 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë. Ajo ka si mision, gjithashtu, garantimin e të drejtave kushtetuese për mbrojtje e përfshirje sociale dhe përkujdesje sociale e shanse të barabarta.

Institucionet e varësisë të cilat luajnë rol kyç në përmbushjen e përgjegjësisë së sektorit shëndetësor dhe atij social sa u përket çështjeve ndërkufitare, janë:

Instituti i Shëndetit Publik është struktura kombëtare përgjegjëse për hulumtimin, studimin dhe analizimin e situatës epidemiologjike të vendit.

1. Përcaktimin e strategjive dhe ndërhyrjeve për parandalimin e sëmundjeve infektive, në bashkëpunim me strukturat vendore të shëndetit publik.

2. Koordinimin, udhëzimin dhe monitorimin e zbatimit të masave të luftës kundër sëmundjeve infektive, në përputhje me Rregulloren ndërkombëtare të Shëndetit.

3. Bashkëpunimin, në përputhje me Rregulloren Ndërkombëtare të Shëndetit, me strukturat përkatëse për parandalimin dhe luftimin e sëmundjeve infektive në ministrinë përgjegjëse për mbrojtjen, ministrinë përgjegjëse për drejtësinë, ministrinë përgjegjëse për rendin publik, ministrinë përgjegjëse për transportin dhe Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave.

4. Përcaktimin e rregullave në lidhje me transportin, izolimin, mjekimin dhe masat antiepidemike.

Parandalimi dhe kontrolli i përhapjes së sëmundjeve të rënda të njerëzve përtej kufijve të vendit, në rajon, Bashkimin Evropian e më tej, dhe lufta ndaj kërcënimeve të tjera serioze ndërkufitare për shëndetin realizohet përmes rregullave për survejancën epidemiologjike, monitorimi, njoftimi i hershëm e i shpejtë, planifikimin e përgatitjeve dhe përgjigjes, në lidhje me këto aktivitete, bashkëpunimin dhe koordinimin ndërmjet vendeve ndërkufitare dhe të Bashkimit Evropian. Masat ndërkufitare ndërmerren në kuadër të parashikimeve ligjore dhe rregullatore mbi “Survejancën epidemiologjike ndërkufitare” dhe “Kontrollin e infeksioneve në pikat e kalimit kufitar”.

Inspektorati Shtetëror Shëndetësor ka për mision garantimin e respektimit të kërkesave ligjore në fushën e shëndetit publik. ISHSH-ja organizohet në dy nivele; në nivel qendror dhe atë rajonal, për çdo qark të vendit. Në degët rajonale të ISHSH-së, që kanë në territorin e tyre pika të kalimit kufitar, funksionojnë njësitë kufitare të inspektimit shëndetësor në zbatim të legjislacionit në fuqi në këtë fushë.

Operatori i Shërbimeve të Kujdesit Shëndetësor zbaton dhe zbërthen në plane konkrete pune me indikatorë të matshëm politik, strategjitë e zhvillimit, programet, kuadrin rregullator në fushën e shëndetësisë, duke u përqendruar në komponentët që lidhen me ofrimin e shërbimit shëndetësor. OSHKSH ka 4 (katër) Drejtori Rajonale të cilat kanë në strukturën e tyre sektorin e Shërbimit të Inteligjencës Epidemike dhe Shëndetit Mjedisor. Ky shërbim ka për qëllim të monitorojë, zbatojë kuadrin ligjor dhe rregullator për zhvillimin e shërbimeve epidemiologjike dhe mbrojtjen e shëndetit mjedisor në shkallë qarku dhe bashkie. Kjo strukturë kontrollon zbatimin e detyrave në të gjitha strukturat e shërbimit shëndetësor publik ose privat si spitalet infektive dhe jo infektive, poliklinika, dispanseri, qendra shëndetësore, mjekët e institucioneve shkollore dhe parashkollore, klinikat private, pikat kufitare, etj., për evidentimin e gjendjes së sëmundjeve ngjitëse dhe informimin e rregullt të tyre në shërbimet e epidemiologjisë, për rastet me sëmundje ngjitëse dhe mbulesën e vaksinave, si edhe për marrjen e masave për zbulimin në

kohë, shtrimin në spital, ose trajtimin në shtëpi, izolimin e vaksinimin në përputhje me rregullat, legjislacionin përkatës të sëmundjeve infektive dhe udhëzimeve të ISHP-së.

Agjencia Shtetërore për të Drejtat dhe Mbrojtjen e Fëmijëve. Bazuar në detyrimet që burojnë nga Konventa e OKB “Për të drejtat e fëmijës”, në legjislacionin vendas njihet dhe përcaktohet e drejta e fëmijës për t’u zhvendosur nga vendbanimi ose kthimi i tij në vendin e origjinës duke pasur parasysh mendimin, pëlqimin dhe interesin më të lartë të fëmijës. Zhvendosja e fëmijës brenda ose jashtë vendit bëhet me marrëveshjen e të dy prindërve dhe në rastet e fëmijëve të pashoqëruar ata kanë të drejtën e kthimit, në një kohë sa më të shpejtë pranë prindërve apo kujdestarëve të tyre.

Interesi më i lartë i fëmijës është konsiderata parësore në çdo veprim që ka të bëjë me fëmijën. Në zbatimin e këtij parimi mbahen parasysh nevojat e fëmijës për zhvillim fizik e psikologjik, edukim e shëndet, siguri, qëndrueshmëri, rritjen në një mjedis familjar, si dhe mendimi i fëmijës, në varësi të moshës dhe aftësisë së tij për të kuptuar.

Shërbimi Social Shtetëror. Bazuar në ligjin nr. 121/2016, “Për shërbimet e kujdesit shoqëror”, SHSSH-i monitorin zbatimin e legjislacionit të shërbimeve shoqërore në të gjithë vendin ndërmjet strukturave të njësisë qendrore dhe drejtorive rajonale.

Roli dhe përgjegjësitë e tij janë të përcaktuara në VKM-në nr. 542, datë 27.7.2005, “Për miratimin e statusit të Shërbimit Social Shtetëror”, i ndryshuar.

Si institucioni ekzekutues ka përgjegjësi për dhënien e shërbimeve vetëm në institucionet që janë në administrim të tij, të cilat ofrojnë shërbime në nivel kombëtar.

Në zbatim të VKM nr. 499/2018, “Procedurat standarde të veprimit për identifikimin dhe referimin e viktimave dhe viktimave të mundshme të trafikimit, SHSSH-ja bashkë me ASHMDF-në janë të përfshirë drejtpërdrejt në procesin e identifikimit dhe referimit të VT.

SHSSH ka në administrim të saj Qendrën Kombëtare Pritëse e Viktimave të Trafikimit (QKPVT) i cili është institucion kombëtar i sigurisë së lartë, që ofron shërbimin për strehim, rehabilitim dhe riintegrim të viktimave të trafikimit, vendase dhe të huaja.

Ministria e Drejtësisë

Ministria e Drejtësisë është autoritet qendror në bashkëpunimin gjyqësor ndërkombëtar, me qëllim forcimin e bashkëpunimit me shërbimet kufitare në zbatimin e konceptit të MIK, veçanërisht përmes zbatimit të marrëveshjeve bilaterale dhe multilaterale që rregullojnë bashkëpunimin ndërkombëtar.

Ministria e Infrastrukturës dhe Energjetikës

Ministria e Infrastrukturës dhe Energjetikës, ka përgjegjësi veçanërisht në fushën e transportit të mallrave dhe udhëtarëve në territorin e Republikës së Shqipërisë si atë rrugor, hekurudhor, ajror dhe detar të transportit dhe kryerjen e aktiviteteve në lidhje me krijimin e kushteve për ndërtimin e rrugëve dhe hekurudhave, përfshirë ato në pikat e kalimit kufitar.

Ministria e Turizmit dhe Mjedisit

Ministria e Turizmit dhe Mjedisit në bashkëpunim me Operatorët Turistik dhe Agjencitë e Udhëtimeve, jep mbështetje në shkëmbimin e informacionit në lidhje me pritshmëritë e flukseve (hyrje/daljet) në kufirin shtetëror të vizitorëve/turistëve dhe periudhave të këtyre flukseve (sezoni veror, festave fetare, festave të nëntorit dhe festat e fundvitit/sezoni dimëror) dhe vendeve nga vijnë dhe dëshirojnë të udhëtojnë.

Hartimi dhe miratimi i akteve administrative të brendshme dhe të përbashkëta për procedura që lehtësojnë shkëmbimin e informacionit.

Krijimi një “hapësire” në sistemin TIMS, ku policia kufitare evidenton hyrje/daljet në kufirin shtetëror, e cila të shërbejë për shkëmbimin e informacionit me Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit, për të gjeneruar të dhëna në lidhje me qëllimin e udhëtimit, ditë qëndrimit, vendet që dëshirojnë të udhëtojnë, si dhe të informohet me pritshmëritë e flukseve (hyrje/daljet) në kufirin shtetëror të vizitorëve/turistëve dhe periudhave të këtyre flukseve. Ministria e Turizmit dhe Mjedisit me strukturat e saj të varësisë, të shkëmbejë informacione me policinë e shtetit për turistët që lëvizin nëpër shtigje malore ndërkufitare dhe që nuk kalojnë nëpërmjet sistemit TIMS.

Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë

Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë është institucioni përgjegjës për të garantuar të drejtën kushtetuese për arsimimin e shtetasve shqiptarë, të huaj dhe personave pa shtetësi, pa u diskriminuar nga gjinia, raca, ngjyra, etnia, gjuha, orientimi seksual, bindjet politike ose fetare, gjendja, ekonomike apo sociale, moshë, vëndbanimi, aftësia e kufizuar ose për arsye të tjera që përcaktohen në legjislacionin shqiptar.

MASR, nëpërmjet ASCAP do të angazhohet në trajnimin e punonjësve të cilët ushtrojnë detyra që lidhen me MIK. MASR përmes ASCAP dhe në bashkëpunim me Akademinë e Sigurisë do të realizojnë periodikisht module trajnimi mbi fushën përkatëse të secilit institucion të përfshirë në Strategji.

Ministria e Kulturës

Ministria e Kulturës harton politikat mbrojtëse dhe promovuese për trashëgiminë kulturore, materiale ose shpirtërore, si dhe krijon hapësirat e nevojshme, ligjore e mbështetëse, për ruajtjen e kultivimin e kulturës së shkruar, për krijimtarinë artistike në përgjithësi, si dhe për të promovuar arritjet e kulturës shqiptare e për të rritur konkurrencën e produktit shqiptar kulturor përtej kufijve. Kjo ministri ka për detyrë regjistrimin, katalogimin informatik, dokumentimin, vlerësimin, promovimin, mbikëqyrjen dhe monitorimin e respektimit të të drejtave të pronësisë dhe të lëvizjes së pasurive kulturore kombëtare, monitoron dhe koordinon punën me njësitë territoriale në fushën e pasurive kulturore nëpërmjet Institutit Kombëtar të Regjistrimit të Trashëgimisë Kulturore.

Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale

Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të dhënave personale garanton zbatimin e rregullave të legjislacionit për të drejtën e informimit dhe legjislacionit për mbrojtjen e të dhënave personale, në përputhje me ligjin “Për mbrojtjen e të dhënave personale”, me rregulloret dhe standardet në traktatet e konfirmuara ndërkombëtare për të drejtat e njeriut, liritë themelore dhe rregullat e pranura përgjithësisht të së drejtës ndërkombëtare.

2. Llogaridhënia, raportimi dhe monitorimi

Llogaridhënia

Përfaqsha dhe rishikimi i dokumentit strategjik do të jetë sipas kërkesave të VKM-së nr. 290, datë 11.4.2020, “Për krijimin e bazës së të dhënave shtetërore të sistemit informatik të planifikimit të integruar (SIPI/IPSIS), për të siguruar përputhshmërinë me Sistemin IPSIS”.

Procesi i llogaridhënies, monitorimit dhe analizës vlerësuese do të bëhet nga strukturat koordinuese si më poshtë:

- Grupi i menaxhimit të integruar të politikave (GMIP);

- Komiteti Drejtues Sektorial (KDS) për çështjet e rendit dhe sigurisë publike, i cili do të shqyrtojë dhe miratojë raportet në zbatim të politikave dhe objektivave të përcaktuar në këtë dokument strategjik.

Ministria e Brendshme është institucioni përgjegjës që udhëheq hartimin, koordinimin dhe bashkërendimin e institucioneve të përfshira në këtë Strategji.

Monitorimi

Krahas zbatimit të masave të përcaktuara në Strategji dhe planin e veprimit, monitorimi i vazhdueshëm i strukturave të angazhuara për përmbushjen e detyrimeve që rrjedhin nga këto dokumente konsiderohet i nevojshëm për të analizuar gjendjen reale gjatë zbatimit të tyre dhe për të mbikëqyrur implementimin periodik, me qëllim përmbushjen e tyre në mënyrë sa më efektive.

Monitorimi dhe vlerësimi i punës së autoriteteve që kanë detyrime për zbatimin e Strategjisë së Menaxhimit të Integruar të Kufirit do të shërbejë për të ndjekur ecurinë e Strategjisë, për të vlerësuar shkallën e realizimit të politikave, objektivave të saj, si dhe përmbushjes së masave dhe aktiviteteve.

Monitorimi i planit të veprimit të Menaxhimit të Integruar të Kufirit 2021–2023, do të kryhet nga Grupi për Menaxhimin e Integruar të Politikave (GMIP), të miratuar me urdhrin e

Kryeministrit nr. 157, datë 22.10.2018, “Për marrjen e masave për zbatimin e qasjes së gjerë sektoriale/ndërsektoriale, si dhe ngritjen dhe funksionimin e mekanizmit sektorial/ndërsektorial të integruar”.

Procesi do të kryhet me pjesëmarrjen e përfaqësuesve nga institucionet kryesore përgjegjëse për çështjet e sigurisë kufitare (përfshirë MB/DPPSH, MFE/DPD, MBZHR/AKU, MSHMS, MM/FD-RB, MEPJ, MIE/Drejtoria Përgjithshme Detare, MASR, MK, QNOD), donatorë dhe shoqëria civile, (përfaqësues të organizatave joqeveritare).

Me synim garantimin e përmbushjes së objektivave strategjike të Menaxhimit të Integruar të Kufirit, bazuar në këtë dokument strategjik, do të merren masat e mëposhtme:

- do të monitorohen treguesit e përcaktuar në dokumentin strategjik;
- do të rekomandohen ndryshime në programet sektoriale, duke pasur parasysh arritjet, rrethanat, risqet dhe eksperiencat e mëparshme, si dhe në përputhje me rekomandimet e progres raporteve të Bashkimit Evropian;
- do të sigurohen konsultime me palët e interesit, përfshirë shpërndarjen sistematike të informacionit për publikun;
- do të jepet kontribut në rritjen e konsistencës dhe integritetit të politikave dhe masave të sigurisë në të gjitha nivelet e administrimit, si dhe në përdorimin më të mirë të burimeve.

Monitorimi do të kryhet bazuar në raporte 6-mujore dhe vjetore, për monitorimin dhe koordinimin e zbatimit të objektivave dhe masave të planit të veprimit.

Përmirësimet në sistemin e monitorimit dhe vlerësimit synojnë të lehtësojnë/ndihmojnë në përafrimin e kuadrit strategjik dhe prioritetëve në fusha të ndryshme dhe të informojnë për politikën e vendit të lidhura me menaxhimin e integruar të kufirit. Fuqizimi dhe zgjerimi i kuadrit statistikor si në MB, DPPSH dhe institucionet e tjera përgjegjëse do të lehtësojë hartimin e politikave bazuar në evidenca/të dhëna, si dhe do të mundësojë vlerësimin objektiv për përmbushjen e objektivave specifike.

Raportimi

Të gjithë institucionet të ngarkuara me zbatimin e Strategjisë Ndërsektoriale të Menaxhimit të Integruar të Kufirit 2021–2027 dhe planin e veprimit 2021–2023, do të hartojnë raporte mbi bazë 6-mujore dhe njëvjeçare në zbatim të detyrimeve të përcaktuara në planin e veprimit në zbatim të Strategjisë, si dhe do të hedhin të dhëna në sistemin IPSIS.

Ministria e Brendshme do të jetë institucioni lider, i cili do të mbledhë, përpunojë dhe analizojë raportet periodike 6-mujore dhe 1-vjeçare, që do të përcillen nga të gjitha institucionet e ngarkuara në përmbushje të objektivave dhe masave përkatëse.

Institucionet duhet të raportojnë periodikisht për realizimin e masave, me periodicitet 6-mujor përmes të dhënave të raportuara në Sistemin Informativ për Planifikimin Strategjik të Integruar (IPSI) në Këshillin e Ministrave dhe në Sekretariatit Teknik Ndërinstitucional.

Komiteti Drejtues Sektorial “punët e brendshme”, drejtuar nga ministri i Brendshëm, në zbatim të pikës 6 dhe 7, të urdhrit të Kryeministrit nr. 157, datë 22.10.2018, “Për marrjen e masave për zbatimin e qasjes së gjerë sektoriale/ndërsektoriale, si dhe ngritjen dhe funksionimin e mekanizmit sektorial/ndërsektorial të integruar”, do të shqyrtojë, diskutojë dhe miratojë raportet e progresit, të monitorimit të arritjes së synimeve dhe prioritetëve në zbatim të këtij dokumenti strategjik dhe planit të veprimit.

Përveç monitorimit të vazhdueshëm, progresi në përmbushjen e qëllimeve të Strategjisë Ndërsektoriale të Menaxhimit të Integruar të Kufirit do të matet nëpërmjet dy mënyrave të vlerësimit, atë të vlerësimit afatmesëm, që do të kryhet në përfundim të trevjeçarit, në fund të vitit 2023, që do të analizojë rezultatet e arritura, menaxhimin e burimeve dhe cilësinë e zbatimit. Kjo analizë do të tregojë për ndryshimet në kontekstin e përgjithshëm ekonomik dhe social, do të vlerësojë nëse qëllimet janë të qenësishme, duke krahasuar kontekstin fillestar dhe do të identifikojë veprimet e nevojshme. Bazuar në këtë vlerësim, do të hartohet plani i veprimit për vitet 2024–2027 për të arritur objektivat e vendosur në Strategji.

Një vlerësim përfundimtar, pas përfundimit të periudhës së zbatimit, do të analizojë të gjithë Strategjinë dhe ndikimin e saj të përgjithshëm, ku do të vlerësohen rezultatet e masave të

ndërmarra, burimeve të investuara dhe masën në të cilën janë arritur efektet e pritura. Vlerësimi përfundimtar do të kryhet duke analizuar të dhënat nga burime të ndryshme, duke përfshirë gjetjet e monitorimit të performancës dhe vlerësimin të ndikimit të programeve aktive të sigurisë në komunitet. Po në këtë kuadër, do të shërbejnë edhe raportet e vlerësimin të impaktit, si dhe raporte e studime të kryera nga shoqëria civile dhe donatorët.

PJESA V: KOSTIMI DHE BURIMET FINANCIARE

Ky kapitull përshkruan shpërndarjen në vija të përgjithshme të burimeve financiare që financojnë produktet e Strategjisë së MIK 2021–2027. Efektet financiare janë përlogaritur nga çdo institucion bazuar në implementimin e aktiviteteve të masave përkatëse që janë të parashikuara në planin e veprimit të kësaj Strategjie. Efektet financiare përballohen nga buxhetet respektive vjetore të institucioneve të ngarkuara, si dhe nga buxheti i donatorëve për zbatimin e Strategjisë Ndërsektoriale të Menaxhimit të Integruar të Kufirit 2021–2027 dhe planit të veprimit 2021–2023, në mënyrë të detajuar.

Procesi i kostimit është bazuar në konsultimin e dokumenteve kombëtare, përfshirë këtu Programi Buxhetor Afatmesëm 2021–2023, si dhe konsultimet me institucionet e përfshira. Planin e veprimit është shoqëruar me një kostim analitik të secilës masë.

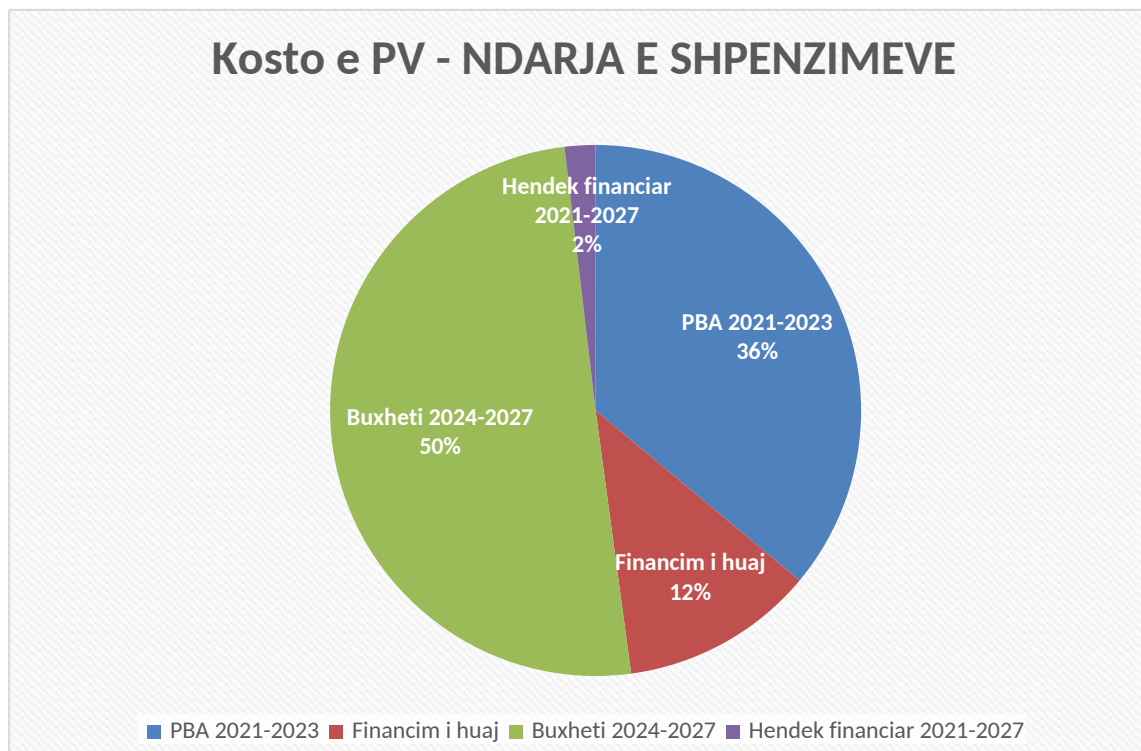
Kostoja e përgjithshme e përlogaritur për zbatimin e kësaj Strategjie është 20,136,430,002 lekë ose 161,091,440 euro. Kursi mesatar për referencë është përlogaritur me 125 lekë për 1 euro.

Qëllimi i Politikës 1, pritët të ketë në terma financiarë peshën më të madhe në zbatimin e planit, përkatësisht në masën 84%. Ndërsa qëllimi i politikës 2 dhe qëllimi i politikës 3 zënë përkatësisht 15% dhe 1% në totalin e buxhetit të planit të veprimit.

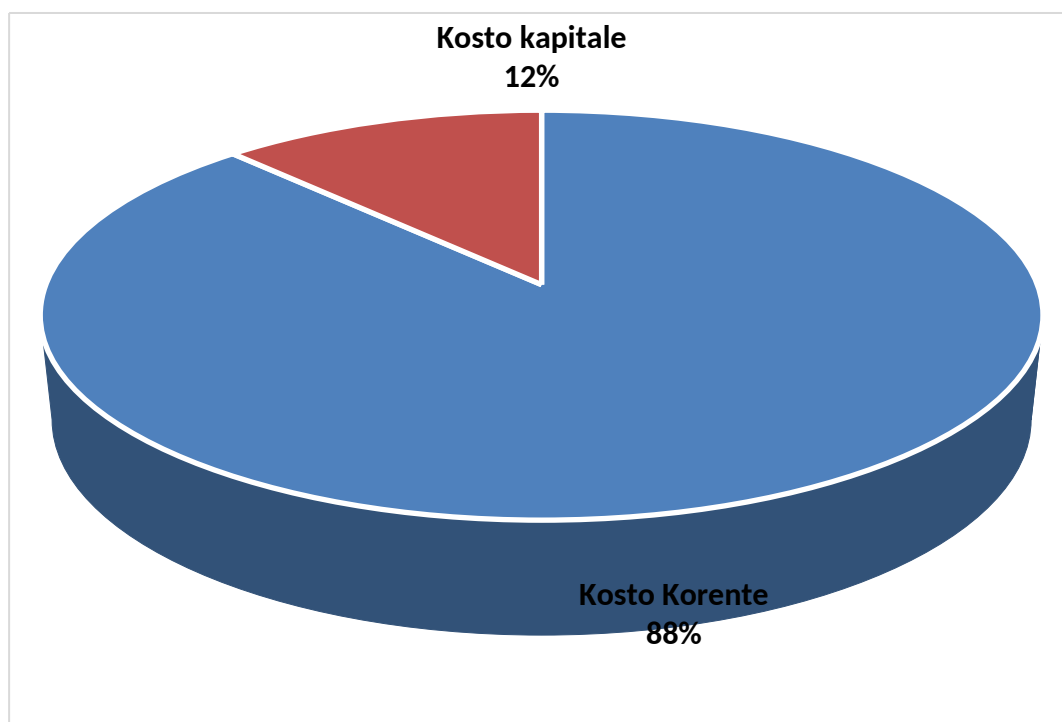
Kostoja financiare e SMIK (në lek)

Qëllimi i politikës	Tipologjia e kostove	Kostoja totale	Kostoja e planifikuar në	Kostoja për t'u planifikuar në	Hendeku financiar
		2021–2027	PBA 2021–2023	PBA 2022–2024	2021–2027
			Buxheti dhe donatorët	Buxheti dhe donatorët	
QP1: MBROJTJA E SIGURISË SË BRENDSHME DHE MENAXHIMI I FLUKSEVE MIGRATORE, ME QËLLIM PARANDALIMIN E MIGRACIONIT TË PARREGULLT, SI DHE PARANDALIMIN DHE GODITJEN E KRIMIT NDËRKUFITAR	Korente	15,894,166,002	7,332,254,001	8,550,712,002	20,200,000
	Kapitale	1,292,406,000	1,140,312,500	143,093,500	
QP2: LEHTËSIMI I QARKULLIMIT LEGAL TË SHITETASVE DHE MALLRAVE	Korente	1,793,500,000	8,500,000	1,428,000,000	357,000,000
	Kapitale	1,149,158,000	1,149,158,000	0	
QP3: RESPEKTIMI I PLOTË I TË DREJTAVE THEMELORE, PËRFSHIRË TRAJTIMIN E ÇDO INDIVIDIT ME RESPEKT TË PLOTË PËR DINJITETIN DHE MUNDËSIMIN E QASJES NË MBROJTJEN NDËRKOMBËTARE TË ATYRE QË KANË NEVOJË	Korente	7,200,000	7,200,000	600,000	-600,000
	Kapitale	0	0	0	
TOTALI [lekë]		20,136,430,002	9,637,424,501	10,122,405,502	376,600,000
TOTALI [euro]					
1 euro = 125 lekë		161,091,440	77,099,396	80,979,244	3,012,800

Financimi i planit të veprimit të Strategjisë do të realizohet nga dy burime kryesore, nga buxheti i shtetit dhe nga mbështetja financiare e donatorëve. Për periudhën 2021–2023, buxheti i shtetit pritet të financojë zbatimin e planit në masën 36% të financimit të nevojshëm, ndërsa 12% pritet të financohet nga Bashkimi Evropian dhe donatorët e tjerë. Në momentin e hartimit të planit të veprimit, hendeku financiar vlerësohet të jetë në masën 2% të totalit të kostos financiare të të gjithë viteve të Strategjisë.

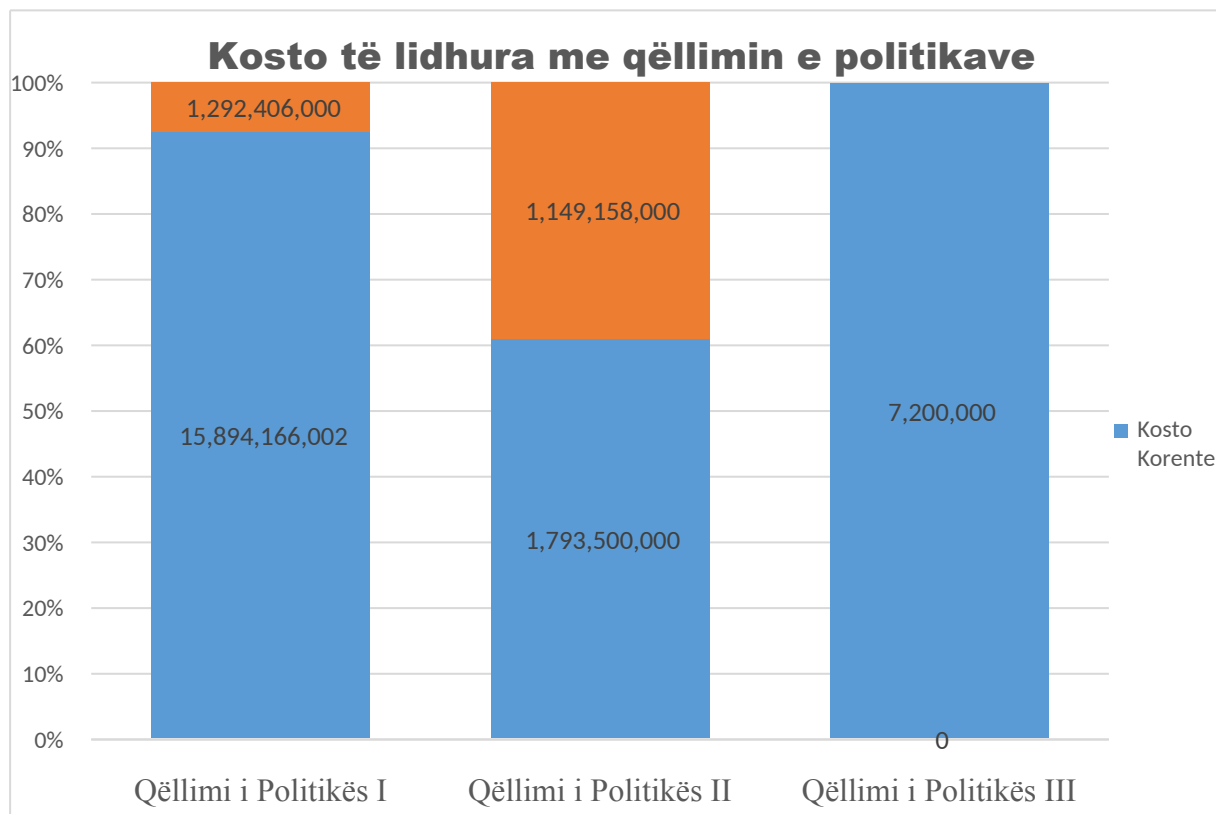

Natyra ekonomike e kostove të planit të veprimit

Peshën më të madhe për zbatimin e masave të planit të veprimt e zënë kostot korente, përkatësisht në masën 88%. Ndërsa kostot kapitale përlogariten në masën 12% të kostos totale të Strategjisë së MIK 2021–2027.

Kostot korente dhe kapitale të lidhur sipas qëllimit të politikave janë sipas tabelës së mëposhtme:

Plani i veprimt të Strategjisë së MIK, do të rishikohet në periudhë 3-vjeçare për ta përshtatur me progresin në zbatimin e masave, por edhe për ta azhurnuar atë konform programeve buxhetore afatmesme, si dhe prioriteteve të çdo institucioni. Për masa të planit të veprimt ende të pambuluara financiarisht, institucionet përgjegjëse do të planifikojnë nevojat për financime buxhetore nëpërmjet programeve buxhetore përkatëse, si pjesë e procesit të planifikimit të programit afatmesëm buxhetor, dhe buxhetit vjetor.

[illegible]

QP1, Objektivni specifik 2, masat 2.1, 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4	*Keto masa nuk kanë marrë ende kod sepse janë projekte të reja të cilat pritet të akomodohen në PBA 2022–2024.
QP1, Objektivni specifik 3, masat 3.1, 3.5, 3.5.1, 3.5.2, 3.5.3, 3.6.1, 3.6.2, 3.6.3, 3.7.2, 3.8	
QP1, Objektivni specifik 5, masa 5.4	
QP2, Objektivni specifik 1, masa 1.5	
QP2, Objektivni specifik 4, masa 4.1, 4.1.1, 4.1.2, 4.1.3	
QP2, Objektivni specifik 5, masa 5.1, 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3	

[illegible]

Yoshi Kashi	276.942.562
Yoshi Kashi	2.141.563.005
Yoshi Kashi	2.141.563.005

Objektivat Specifikë	Institucionet përgjegjëse		Afati i zbatimit		Kostoja indikative totale			Buxheti i mbulimit deri në 2023						Buxheti i mbulimit 2024-2027			Hrëndëktu financiar 2023-2027 (në lekë)	Kostoja totale në EUR (që vleni 1 EUR = 125 ALL)
	Institucioni përgjegjës	Institucioni komitues	Afati i fillimit	Afati i mbarimit				PBA 2021-2023			Financimi i huaj			PBA-Buxheti 2024-2027				
								Korënte	Kapitale	Totali i koston	Korënte	Kapitale	Totali i BSH-af	Korënte	Kapitale	Totali i buxhetit		
Objektivi specifik 1: Rritja e nivelit të përfundimtarisë me standardet evropiane dhe të Schengen-it, në aspektin legjislativ, administrativ dhe institucional në fushën e marrëdhënies të integruar të kufijve, veçanërisht në fushën e kështjellës dhe mbikëqërjes së kufirit dhe forcimit i bashkëpunimit ndërkufijor dhe bashkëpunimit ndërkombëtar	PSH	MB MFE/DPD MM	2021	2027	25,910,000	0	25,910,000	14,110,000	0	14,110,000	0	0	0	600,000	11,200,000	11,800,000	0	207,280
Objektivi specifik 2: Përmirësimi i Sistemit për mbikëqërjen e hapësirës detare, kështjellës kufitare dhe kërkesave-shpëtimin në det	MB PSH MM/ED-RR	MM ED-RR QND MB/DPDSH MFE/DPD MFE/Dejona e Përgjithshme Detare DONATORE	2021	2027	61,600,000	332,500,000	414,100,000	61,600,000	0	61,600,000	0	232,187,500	232,187,500	0	120,312,500	120,312,500	0	3,312,800
Objektivi specifik 3: Reduktimi i vulnerabilitetit (ndjeshmërisë) në kufi duke regjistruar në mënyrë efektive me vendosjen e bazeve të disponueshme, hartuar në analizën e rezultateve të kështjellës që mund të ndihmojë në sigurimin e kufijve, në përmirësimin me modelin e CTRAM të BE-së	PSH	MB MHZ/HR/ARU MFE/DPD	2021	2027	10,102,231,820	277,406,000	10,379,637,820	4,336,270,780	0	4,336,270,780	0	245,625,000	245,625,000	5,765,961,040	11,581,000	5,777,542,040	-20,200,000	83,037,103
Objektivi specifik 4: Bashkëpunimi i sigurt ndërmjet-institucional në marrëdhëniet e integruar të kufijve për të përmirësuar trafikun ndërkufijor, përmirësimin e sigurisë kufitare, luftën ndaj krimit ndërkufijor, mbrojtjen e jetës, shëndetit dhe peshës e sigurtë, shëndetit e kafshëve, bimëve dhe ekosistemit përgjatë kufijve shëtitës	MFE/DPD MB/PSH MM/PSH MNR MN/IR/ARCT	MB/PSH MFE/DPD MHZ/HR/ARU ANCAP	2021	2027	8,210,000	0	8,210,000	8,210,000	0	8,210,000	0	0	0	0	0	0	0	65,680
Objektivi specifik 5: Forcimi i bashkëpunimit ndërkombëtar, veçanërisht me vendet fqinje, institucionet e BE-së dhe Agjencitë	MB/PSH DPD	MFE/DPD MFE/PSH	2021	2027	5,691,814,182	662,500,000	6,354,314,182	2,103,863,221	0	2,103,863,221	805,000,000	662,500,000	1,467,500,000	2,782,950,962	0	2,782,950,962	0	50,834,513

Europlane të Rrejtë Kufitare dhe Brigadave (FRONTEX) për çelësiqet e kufijve, parandalimin e migracionit të paligjshëm, kontrollin në-kufijt dhe sigurinën e personave me qendrat në paragrafi																		
Objektet specifike 6. Përmbajtja i shtetit të sigurimit (tubimi dhe provincat) të shkruar në buaj dhe vendet që përfshijn me manevrueshet e faktura dhe në bashkëpunim me ministri diplomatie dhe kufijt	MIR/PSH	MIR/PSH/MIS	2021	2027	4,400,000	0	4,400,000	3,200,000	0	3,200,000	0	0	0	1,200,000	0	1,200,000	0	35,200
Konvoja totale e qendrës së publike i (objekti i specifik i = % të totalit)					15,894,366,002	1,292,406,000	17,186,772,002	6,527,254,001	0	6,527,254,001	805,000,000	1,140,312,500	1,945,312,500	8,550,712,002	143,093,500	8,693,805,502	-20,200,000	137,093,576

Objektivat specifike	Institucionet përkrahëse		Afati i zbatimit		Kostoja indikative totale			Buzimi i mbulimit deri në 2023						Buzimi i mbulimit 2024-2027			Hedhëku financiar 2023-2027 (në Mëd)	Kostoja totale në EUR (kursi i këmbimit 1 EUR = 125 ALL)
	Institucioni përkrahës	Institucioni kontribues	Afati i fillimit	Afati i mbarimit				PBA 2023-2023			Financim i huaj			PBA-Buzhëri 2024-2027				
					Korente	Kapitale	Totali i korrës	Korente	Kapitale	Totali i FFI-t	Korente	Kapitale	Totali i buzherit					
					Korente	Kapitale	Totali i korrës	Korente	Kapitale	Totali i FFI-t	Korente	Kapitale	Totali i buzherit					
Objektivat specifika 1: Përmirësimi i infrastrukturës në Pikat e Kalimit Kalimor me qëllim krijimin e kushteve që sigurojnë kalim të lehtësuar dhe të sigurt shtrave dhe mijetave.	DPD/PSH	MEU/DPD MB/PSH	2021	2027	0	1,099,658,000	1,099,658,000	0	721,188,000	721,188,000	0	378,470,000	378,470,000	0	0	0	0	8,797,264
Objektivat specifika 2: Negocimi dhe rimborsimi i marrëveshjeve për ngritjen e Pikave të Përbohësit të Kalimit Kalimor dhe Dregimit.	MB/PSH	MEU/DPD MB/PSH	2021	2027	3,500,000	0	3,500,000	3,500,000	0	3,500,000	0	0	0	0	0	0	0	28,000
Objektivat specifika 3: Aktivimi i bujqësive të bujqësive në Pikat e Kalimit të Kalimor me fokusin e qarkullimit të duhanit.	PSH	MB	2021	2027	1,785,000,000	0	1,785,000,000	0	0	0	0	0	1,428,000,000	0	1,428,000,000	-357,000,000	14,280,000	
Objektivat specifika 4: Furnimi i kapaciteteve logjistike për zbatimin e dokumenteve të identifikimit të duhanit.	PSH	MB	2021	2027	0	47,000,000	47,000,000	0	0	0	0	47,000,000	47,000,000	0	0	0	0	376,000
Objektivat specifika 5: Furnimi i kapaciteteve profesionale të rezeve kalimor që shpeshohen në Pikat e Kalimit Kalimor.	PSH	MB	2021	2027	5,000,000	2,500,000	7,500,000	650,000	0	650,000	4,350,000	2,500,000	6,850,000	0	0	0	0	60,000
Kostoja totale e qëllimit të politikës II (objektivat specifika 1-5 të tabelës)					1,793,500,000	1,149,158,000	2,942,658,000	4,150,000	721,188,000	725,338,000	4,350,000	427,970,000	432,320,000	1,428,000,000	0	1,428,000,000	-357,000,000	23,541,264

Obiectivele specifice	Institutiile p�r�g���ve		Afai�i i a�ai�nit		Kosto indicative totale	Bugete�i i m�n��nituri d�r�i �� 2023		Bugete�i i m�n��nituri 2024-2027		Hendekul financiar (���� i ��������: (�� lek)	Kosto�r totale �� E��R (���� i ��������: 125 AL��)
	Instituciuni p�r�g�����	Instituciuni kontribue��	Afai�i i �������	Afai�i i m�n��nituri		PRA 2023-2023	Finan���� i bu���	PRA-Bugete�i 2024-2027			

					Korente	Kapitale	Totali i korente	Korente	Kapitale	Totali i BSH-së	Korente	Kapitale	Totali i BSH-së	Korente	Kapitale	Totali i buxhetit		
Objekti specifik 1: Përmirësimi i nivelit të respektimit, mbrojtjes dhe punësimit të të drejtave themelore, siç janë profesionale të ofruesve të kontrollit kufitar, si dhe ofruesve të rreze profesionale për përkohshmëri në cilësinë e punësive teknike, trajnimit dhe zhvillimit profesional	PSH	MB	2021	2027	3,900,000	0	3,900,000	3,900,000	0	3,900,000	0	0	0	600,000	0	600,000	0	31,200
Objekti specifik 2: Korrudhësi në shërbimet e ligjit për menaxhimin e kufijve dhe siguri e policëve dhe doganierëve të përfshirë në kontrollin kufitar dhe doganier të kësaj lloji në përputhje aktet ligjore dhe mbrojtje dhe me standardet e BE-së	PSH	MB	2021	2027	1,500,000	0	1,500,000	1,500,000	0	1,500,000	0	0	0	0	0	0	0	12,000
Objekti specifik 3: Sigurimi i qytetit në mbrojtjen ndërkombëtare asyri që kanë nevojë	PSH	MB	2021	2027	1,800,000	0	1,800,000	1,800,000	0	1,800,000	0	0	0	0	0	0	0	14,400
Kostojat totale e qëllimit të politikës III (objektet specifike 1+2+3)					7,200,000	0	7,200,000	7,200,000	0	7,200,000	0	0	0	600,000	0	600,000	0	57,600
Kostojat totale e PV					17,694,866,002	2,441,564,000	20,136,430,002	6,538,604,001	721,188,000	7,259,792,001	809,356,000	1,568,282,500	2,377,632,500	9,979,312,002	143,093,500	10,122,405,502	-377,200,000	161,091,440

Kostojat totale e PV-së	20,136,430,002
PBA 2021–2023	7,259,792,001
Financim i huaj	2,377,632,500
Buxheti 2024–2027	10,122,405,502
Hendek financiar 2021–2027	376,600,000

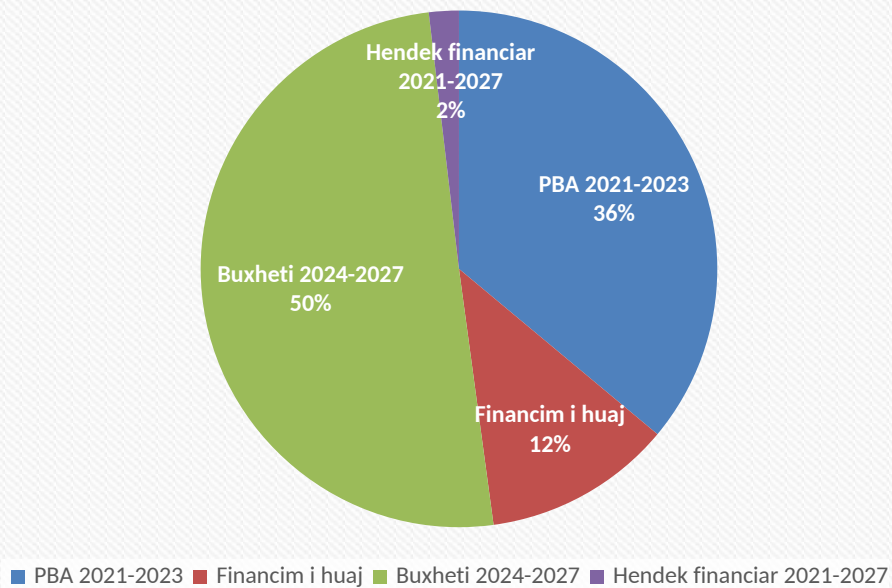
Kosto Korente	17,694,866,002
Kosto kapitale	2,441,564,000
Total kosto	20,136,430,002

	Kostojat korente	Kostojat kapitale	Totali
Qëllimi i politikës I	15,894,166,002	1,292,406,000	17,186,572,002
Qëllimi i politikës II	1,793,500,000	1,149,158,000	2,942,658,000
Qëllimi i politikës III	7,200,000	0	7,200,000

Kostoja financiare e SMIK (në lek)

Qëllimi i politikës	Tipologjia e kostove	Kostoja totale	Kosto e planifikuar në	Kosto për t'u planifikuar në	Hendeku financiar
		2021–2027	PBA 2021–2023	PBA 2022–2024	2021–2027
			Buxheti dhe donatorët	Buxheti dhe donatorët	
QP1: MBROJTJA E SIGURISË SË BRENDSHME DHE MENAXHIMI I FLUKSEVE MIGRATORE, ME QËLLIM PARANDALIMIN E MIGRACIONIT TË PARREGULLT, SI DHE PARANDALIMIN DHE GODITJEN E KRIMIT NDËRKUFTTAR	Korente	15,894,166,002	7,332,254,001	8,550,712,002	20,200,000
	Kapitale	1,292,406,000	1,140,312,500	143,093,500	
QP2: LEHTËSIMI I QARKULLIMIT LEGAL TË SHITETASVE DHE MALLRAVE	Korente	1,793,500,000	8,500,000	1,428,000,000	357,000,000
	Kapitale	1,149,158,000	1,149,158,000	0	
QP3: RESPEKTIMI I PLOTË I TË DREJTAVE THEMELORE, PËRFSHIRË TRAJTIMIN E ÇDO INDIVIDIT ME RESPEKT TË PLOTË PËR DINJITETIN DHE MUNDËSIMIN E QASJES NË MBROJTJEN NDËRKOMBËTARE TË ATYRE QË KANË NEVOJË	Korente	7,200,000	7,200,000	600,000	-600,000
	Kapitale	0	0	0	
TOTALI [lek]		20,136,430,002	9,637,424,501	10,122,405,502	376,600,000
TOTALI [euro] <i>1 euro = 125 lekë</i>		161,091,440	77,099,396	80,979,244	3,012,800

Kosto e PV - NDARJA E SHPENZIMEVE

NATYRA EKONOMIKE E KOSTEVE TË Planit Të Veprimit

